

БЫЦЦЁ

- 1 На пачатку стварыў Бог неба і зямлю.
- 2 А зямля была нябачная і пустая і цемра над безданьню, і Дух Божы лунаў над вадою.
- 3 І сказаў Бог: хай будзе сьвятло. І сталася сьвятло.
- 4 І ўбачыў Бог сьвятло, што яно добра, і аддзяліў Бог сьвятло ад цемры.
- 5 І назваў Бог сьвятло днём, а цемру ноччу. І быў вечар, і была раніца: дзень адзін.
- 6 І сказаў Бог: хай будзе цьвердзь пасярод вады, і хай аддзяляе яна ваду ад вады.
- 7 І стварыў Бог цьвердзь, і аддзяліў ваду, якая пад цьвердзю, ад вады, якая над цьвердзю. І сталася так.
- 8 І назваў Бог цьвердзь небам. І быў вечар, і была раніца: дзень другі.
- 9 І сказаў Бог: хай зьбярэцца вада, якая пад небам, у адно месца, і хай явіцца суша. І сталася так.
- 10 І назваў Бог сушу зямлёю, а збор вады назваў морамі. І ўбачыў Бог, што гэта добра.
- 11 І сказаў Бог: хай уродзіць зямля зеляніну, траву, каб сеяла насеньне, дрэва плоднае, каб радзіла паводле роду свайго плод, у якім насеньне яго на зямлі. І сталася так.
- 12 І ўтварыла зямля зеляніну, траву, што сеяла насеньне паводле роду яе, і дрэва, што радзіла плод, у якім насеньне паводле роду ягонага. І ўбачыў Бог, што гэта добра.
- 13 І быў вечар, і была раніца: дзень трэці.
- 14 І сказаў Бог: хай будуць сьвяцілы на цьвердзі нябеснай дзеля аддзяленьня дня ад ночы, і на азнакі і поры, і дні і гады;

15 і хай будуць яны сьвяцільнямі на цьвердзі нябеснай, каб сьвяціць на зямлю. І сталася так.

16 І стварыў Бог два сьвяцілы вялікія: сьвяціла большае, каб кіраваць днём, і сьвяціла меншае, каб кіраваць ноччу, і зоркі;

17 і паставіў іх Бог на цьвердзі нябеснай, каб сьвяціць на зямлю,

18 і кіраваць днём і ноччу, і аддзяляць сьвятло ад цемры. І ўбачыў Бог, што гэта добра.

19 І быў вечар, і была раніца: дзень чацьвёрты.

20 І сказаў Бог: хай утвoryць вада паўзуноў, душу жывую; і птушкі хай паляцяць над зямлёю, па цьвердзі нябеснай.

21 І стварыў Бог рыб вялікіх і ўсякую душу жывёл паўзуноў, якіх утварыла вада, паводле роду іх, і ўсякую птушку крылатую паводле роду яе. І ўбачыў Бог, што гэта добра.

22 І дабраславіў іх Бог, кажучы: пладзецца і множцца, і напаўняйце воды ў морах, і птушкі хай множацца на зямлі.

23 І быў вечар, і была раніца: дзень пяты.

24 І сказаў Бог: хай утвoryць зямля душу жывую паводле роду яе, быдла, і гадаў, і зьвяроў зямных паводле роду іх. І сталася так.

25 І стварыў Бог жывёл зямных паводле роду іх, і быдла паводле роду яго, і ўсіх гадаў зямных паводле роду іх. І ўбачыў Бог, што гэта добра.

26 І сказаў Бог: створым чалавека паводле вобразу Нашага, паводле падабенства Нашага; і хай валадараць яны над рыбамі марскімі, і над птушкамі нябеснымі, і над быдлам, і над усёю зямлёю, і над усімі гадамі, што поўзаюць па зямлі.

27 І стварыў Бог чалавека паводле вобразу Свайго, паводле вобразу Богага стварыў яго; мужчыну і

жанчыну стварыў іх.

²⁸ І дабраславіў іх Бог, і сказаў ім Бог: пладзецца і множцца, і напаўняйце зямлю і валодайце ёю, і валадарце над рыбамі марскімі, і над птушкамі нябеснымі, і над усякай жывёлаю, што поўзае па зямлі.

²⁹ І сказаў Бог: вось, Я даў вам усякую траву, што сее насенне, якая ёсьць на ўсёй зямлі, і ўсякае дрэва, у якога плод дрэўны, што сее насенне, - вам гэта будзе ежаю:

³⁰ а ўсім зьвярам зямным, і ўсім птушкам нябесным, і ўсякаму, што поўзае па зямлі, у якім душа жывая, даў Я ўсю зеляніну травяную на ежу. І сталася так.

³¹ І ўбачыў Бог усё, што Ён стварыў, і вось, добра вельмі. І быў вечар, і была раніца: дзень шосты.

Бц 2

¹ Так створаны неба і зямля і ўсё войска іх.

² І закончыў Бог да сёмага дня ўсе дзеі Свае, якія Ён учыняў,

³ і дабраславіў Бог сёмы дзень і асьвяціў яго; бо ў той дзень спачыў ад усіх дзеяў Сваіх, якія Бог тварыў і ствараў.

⁴ Вось паходжаньне неба і зямлі, пры стварэньні іх, у той час, калі Гасподзь Бог стварыў зямлю і неба,

⁵ і ўсякі польны хмызьняк, якога яшчэ ня было на зямлі, і ўсякую польную траву, якая яшчэ не расла; бо Гасподзь Бог не пасылаў дажджу на зямлю, і ня было чалавека, каб урабляць зямлю;

⁶ але пара падымалася зь зямлі і расіла ўсё ўлоньне зямлі.

⁷ І стварыў Гасподзь Бог чалавека з пылу зямнога і ўдыхнуў у твар ягоны дыханьне жыцьця, і зрабіўся чалавек душою жывою.

8 І пасадзіў Гасподзь Бог рай у Эдэме на ўсходзе, і зьмясьціў там чалавека, якога стварыў.

9 І выгадаваў Гасподзь Бог зь зямлі кожнае дрэва прыемнае з выгляду і добрае ў ежу, і дрэва жыцьця пасярод раю, і дрэва спазнаньня добра і зла.

10 З Эдэма выплывала рака на арашэньне раю; і потым разьдзялялася на чатыры ракі.

11 Імя адной Фісон: яна абцякае ўсю зямлю Хавіла, тую, дзе золата;

12 і золата той зямлі добрае; там бдолах і камень анікс.

13 Імя другой ракі Гіхон (Геон): яна абцякае ўсю зямлю Куш.

14 Імя трэцяй ракі Хідэкель (Тыгр): яна працякае перад Асірыяй. Чацьвёртая рака Еўфрат.

15 І ўзяў Гасподзь Бог чалавека, якога стварыў, і пасяліў яго ў садзе Эдэмскім, каб урабляць яго і захоўваць яго.

16 І наказаў Гасподзь Бог чалавеку, кажучы: з кожнага дрэва ў садзе ты будзеш есьці;

17 а з дрэва спазнаньня добра і зла, ня еж зь яго; бо ў дзень, калі ты пакаштуеш зь яго, сьмерцю памрэш.

18 І сказаў Гасподзь Бог: нядобра быць чалавеку аднаму; створым яму памочніка, адпаведнага яму.

19 Гасподзь Бог утварыў зь зямлі ўсіх жывёл польных і ўсіх птушак нябесных, і прывёў іх да чалавека, каб бачыць, як ён іх назаве, і каб, як назаве чалавек кожную душу жывую, так і было імя ёй.

20 І назваў чалавек імёны ўсяму быдлу і птушкам нябесным і ўсім зьвярам польным; але чалавеку не знайшлося памочніка, падобнага да яго.

21 І навёў Гасподзь Бог на чалавека моцны сон; і, калі ён заснуў, узяў адну рабрыну ягоную, і закрыў тое месца плоцьцю.

22 І стварыў Гасподзь Бог з рабрыны, узятай у чалавека, жанчыну, і прывёў яе да чалавека.

23 І сказаў чалавек: вось, гэта костка ад касьцей маіх і плоць ад плоці маёй; яна будзе называцца жонкаю, бо ўзятая ад мужа свайго.

24 Таму пакіне чалавек бацьку свайго і маці сваю і прылепіцца да жонкі сваёй; і будуць адна плоць.

25 І былі абое голыя, Адам і жонка ягоная, і не саромеліся.

Бц 3

1 Зьмей быў хітрэйшы за ўсіх зьвяроў польных, якіх стварыў Гасподзь Бог. І сказаў зьмей жанчыне: ці сапраўды сказаў Бог: ня ежце ні зь якога дрэва ў раі?

2 І сказала жанчына зьмею: плады з дрэваў мы можам есьці,

3 толькі пладоў з дрэва, якое пасярод раю, сказаў Бог, ня ежце і не чапайце іх, каб вам не памерці.

4 І сказаў зьмей жанчыне: не, не памраце;

5 але ведае Бог, што ў дзень, калі вы скаштуеце іх, адамкнуцца вочы вашыя, і вы будзеце, як багі, якія ведаюць дабро і зло.

6 І ўбачыла жанчына, што дрэва добрае для ежы, і што яно прыемнае вачам і панаднае, бо дае веду; і ўзяла пладоў зь яго і ела; і дала таксама мужу свайму, і ён еў.

7 І адамкнуліся вочы ў іх абаіх, і ўведалі яны, што голыя, і сшылі смакоўныя лісьціны, і зрабілі сабе апаяскі.

8 І пачулі голас Госпада Бога, Які хадзіў па раі ў час дзённай прахалоды; і схаваліся Адам і жонка ягоная ад аблічча Госпада Бога паміж дрэвамі раю.

9 І паклікаў Гасподзь Бог Адама і сказаў яму: дзе ты?

10 Ён сказаў: голас твой я пачуў у раі, і спалохаўся, бо я голы, і схаваўся.

11 І сказаў Бог: хто сказаў табе, што ты голы? ці ня еў ты з дрэва, зь якога Я забараніў табе есьці?

12 Адам сказаў: жонка, якую Ты даў мне, яна дала мне з дрэва, і я еў.

13 І сказаў Гасподзь Бог жонцы: што гэта ты зрабіла? Жонка сказала: зьмей змусьціў мяне, і я ела.

14 І сказаў Гасподзь Бог зьмею: за тое, што ты зрабіў гэта, пракляты ты перад усім быдлам і перад усімі жывёламі польнымі; ты будзеш хадзіць на чэраве тваім, і будзеш есьці пыл ва ўсе дні жыцьця твайго;

15 і варожасьць пакладу паміж табою і паміж жанчынаю, і паміж семем тваім і паміж семем яе; яно будзе біць цябе ў галаву, а ты будзеш джаліць яго ў пяту.

16 Жонцы сказаў: множачы памножу скруху тваю ў цяжарнасьці тваёй; у хворасьці будзеш нараджаць дзяцей; і да мужа твайго цяга твая, і ён будзе валадарыць над табою.

17 А Адаму сказаў: за тое, што ты паслухаўся голасу жонкі тваёй і еў з дрэва, пра якое Я наказаў табе, сказаўшы: «ня еж зь яго», праклятая зямля за цябе; са скрухаю будзеш карміцца зь яе ва ўсе дні жыцьця твайго;

18 церне і ваўчкі ўзгадуе яна табе; і будзеш карміцца польнаю траваю;

19 У поце твару твайго будзеш есьці хлеб, пакуль ня вернешся ў зямлю, зь якое ты ўзяты; бо пыл ты і ў пыл вернешся.

20 І назваў Адам імя жонцы сваёй: Ева, бо яна стала маці ўсіх, хто жыве.

21 І зрабіў Гасподзь Бог Адаму і жонцы яго вопратку скураную і апрануў іх.

22 І сказаў Гасподзь Бог: вось, Адам, зрабіўся як адзін з Нас, ведаючы дабро і зло; і цяпер як бы ні працягнуў руку сваю, і ня ўзяў таксама ад дрэва жыцьця, і не пакаштаваў, і не пачаў жыць вечна.

23 І выслаў яго Гасподзь Бог з саду Эдэмскага, каб урабляў зямлю, зь якое ён узяты.

24 І выгнаў Адама, і паставіў на ўсходзе каля саду Эдэмскага херувіма і палымяны меч, які сам паварочваўся, каб ахоўваць дарогу да дрэва жыцьця.

Бц 4

1 Адам спазнаў Еву, жонку сваю; і яна зачала, і нарадзіла Каіна, і сказала: здабыла я чалавека ад Госпада.

2 І яшчэ нарадзіла брата ягонага, Авеля. І быў Авель пастух авечак, а Каін быў земляроб.

3 Празь некаторы час Каін прынёс ад пладоў зямлі дар Госпаду;

4 і Авель таксама прынёс ад першародных статку свайго і ад тлушчу іхняга. І прыхінуўся Гасподзь да Авеля і да дару ягонага;

5 а да Каіна і да дару ягонага не прыхінуўся. Каін моцна засмуціўся, і панік твар ягоны.

6 І сказаў Гасподзь Каіну: чаго ты засмуціўся? і чаго панік твар твой?

7 Калі робіш добрае, дык ці не падымаеш твару? а калі ня робіш добрага, дык пад дзвьярыма грэх ляжыць; ён вабіць цябе да сябе, але ты пануй над ім.

8 І сказаў Каін Авелю, брату свайму: хадзем у поле. І калі яны былі ў полі, паўстаў Каін на Авеля, брата свайго, і забіў яго.

9 І сказаў Гасподзь Каіну: дзе Авель, брат твой? Ён сказаў: ня ведаю; хіба я вартаўнік брату майму?

10 І сказаў Гасподзь: што ты зрабіў? голас крыві брата твайго крычыць Мне зь зямлі;

11 і сёньня пракляты ты ад зямлі, якая разьязвіла вусны свае прыняць кроў брата твайго ад рукі тваёй;

12 калі ты будзеш урабляць зямлю, яна ня будзе болей даваць сілы сваёй табе; ты будзеш выгнанец і бадзяга на зямлі.

13 І сказаў Каін Госпаду: кара мая большая, чым зьнесьці можна:

14 вось, Ты цяпер зганяеш мяне з улоньня зямлі, і ад аблічча Твайго я зьнікну, і буду выгнанцам і бадзягам на зямлі; і кожны, хто спаткаецца са мною, заб'е мяне.

15 І сказаў яму Гасподзь: за тое кожнаму, хто заб'е Каіна, адпомсьціцца сямікроць. І зрабіў Гасподзь Каіну азнаку, каб ніхто, спаткаўшыся зь ім, не забіў яго.

16 І пайшоў Каін ад аблічча Гасподняга і пасяліўся ў зямлі Нод, на ўсход ад Эдэма.

17 І спазнаў Каін жонку сваю; і яна зачала і нарадзіла Эноха. І пабудаваў ён горад; і назваў горад імем сына свайго: Энох.

18 У Эноха нарадзіўся Ірад; Ірад спарадзіў Мэхіяэля; Мэхіяэль спарадзіў Мафусала; Мафусал спарадзіў Ламэха.

19 І ўзяў сабе Ламэх дзьве жонкі: імя адной: Ада, і імя другой: Цыла.

20 Ада нарадзіла Явала: ён быў бацька тых, што жылі ў намётах са статкамі.

21 Імя брата ягонага Ювал: ён быў бацька ўсіх тых, што ігралі на гусьлях і жалейцы.

22 Цыла таксама нарадзіла Тувалкаіна, які быў кавалём усіх спарудаў зь медзі і жалеза. І сястра Тувалкаіна Наэма.

23 І сказаў Ламэх жонкам сваім: Ада і Цыла, паслухайце голасу майго; жонкі Ламэховыя,

уважайце словам маім: я забіў чалавека на пошасьць мне і хлопчыка на рану мне;

²⁴ калі за Каіна адпомсьціцца ўсямікроць, дык за Ламэха ў семдзесят разоў сямікроць.

²⁵ І спазнаў Адам яшчэ Еву, жонку сваю, і яна нарадзіла сына, і дала яму імя: Сіф; бо, казалася яна, Бог паклаў мне іншае насенне, замест Авеля, якога забіў Каін.

²⁶ У Сіфа таксама нарадзіўся сын, і ён даў яму імя: Энос; тады пачалі заклікаць імя Госпада.

Бц 5

¹ І вось радавод Адама: калі Бог стварыў чалавека, паводле падабенства Божага стварыў яго,

² мужчыну і жанчыну стварыў іх, і дабраславіў іх, і даў ім імя: чалавек, у дзень стварэння іх.

³ Адам жыў сто трыццаць гадоў, і спарадзіў сына паводле падабенства свайго і паводле вобразу свайго, і даў яму імя: Сіф.

⁴ Дзён Адама пасья нараджэння ім Сіфа было васямсот гадоў, і спарадзіў ён сыноў і дачок.

⁵ А ўсіх дзён жыцця Адамавага было дзевяцьсот трыццаць гадоў; і ён памёр.

⁶ Сіф жыў сто пяць гадоў і спарадзіў Эноса.

⁷ Пасья нараджэння Эноса Сіф жыў васямсот сем гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

⁸ А ўсіх дзён Сіфавых было дзевяцьсот дванаццаць гадоў; і ён памёр.

⁹ Энос жыў дзевяноста гадоў і спарадзіў Каіна.

¹⁰ Пасья нараджэння Каіна Энос жыў васямсот пятнаццаць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

¹¹ А ўсіх дзён Эносовых было дзевяцьсот пяць гадоў; і ён памёр.

¹² Каінан жыў семдзесят гадоў і спарадзіў Малелэіла.

13 Пасьля нараджэньня Малелэіла Каінан жыў васямсот сорок гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

14 А ўсіх дзён Каінавых было дзевяцьсот дзесяць гадоў; і ён памёр.

15 Малелэіл жыў шэсьцьдзясят пяць гадоў і спарадзіў Ярэда.

16 Пасьля нараджэньня Ярэда Малелэіл жыў васямсот трыццаць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

17 А ўсіх дзён Малелэілавых было васямсот дзевяноста пяць гадоў; і ён памёр.

18 Ярэд жыў сто шэсьцьдзясят два гады і спарадзіў Эноха.

19 Пасьля нараджэньня Эноха Ярэд жыў сто восемдзсят гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

20 А ўсіх дзён Ярэдавых было дзевяцьсот шэсьцьдзясят два гады; і ён памёр.

21 Энох жыў шэсьцьдзясят пяць гадоў і спарадзіў Мафусала.

22 І хадзіў Энох прад Богам, пасья нараджэньня Мафусала, трыста гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

23 А ўсіх дзён Эноха было трыста шэсьцьдзясят пяць гадоў.

24 І хадзіў Энох прад Богам; і ня стала яго, бо Бог узяў яго.

25 Мафусал жыў сто восемдзсят сем гадоў і спарадзіў Ламэха.

26 Пасьля нараджэньня Ламэха Мафусал жыў сямсот восемдзсят два гады і спарадзіў сыноў і дачок.

27 А ўсіх дзён Мафусалавых было дзевяцьсот шэсьцьдзясят дзевяць гадоў; і ён памёр.

28 Ламэх жыў сто восемдзсят два гады і спарадзіў сына,

29 і даў яму імя: Ной, сказаўшы: ён суцешыць нас у працы нашай і ў працы рук нашых, калі ўрабляцьме зямлю, якую пракляў Гасподзь Бог.

30 І жыў Ламэх пасья нараджэньня Ноя пяцьсот дзевяноста пяць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.

31 А ўсіх дзён Ламэжавых было сямсот семдзсят сем гадоў; і ён памёр.

32 Ною было пяцьсот гадоў; і спарадзіў Ной трох сыноў: Сіма, Хама і Яфэта.

Бц 6

1 Калі людзі пачалі множыцца на зямлі і радзіліся ў іх дочки,

2 тады сыны Божыя ўбачылі дачок чалавечых, што яны прыгожыя, і бралі іх сабе за жонак, хто якую выбраў.

3 І сказаў Гасподзь Бог: ня вечна Духу Майму быць пагарджаным людзьмі, бо яны плоць; хай будуць дні іхнія сто дваццаць гадоў.

4 У той час былі на зямлі волаты, асабліва з таго часу, як сыны Божыя пачалі ўваходзіць да дачок людзкіх, яны пачалі нараджаць ім: гэта дужыя, спакон славуць людзі.

5 І ўбачыў Гасподзь Бог, што вялікая разбэшчанасьць людзей на зямлі, і што ўсе думкі і помыслы сэрца іхняга былі ва ўсе часы ліхія;

6 і пашкадаваў Гасподзь, што стварыў чалавека на зямлі, і засмуціўся ў сэрцы Сваім.

7 І сказаў Гасподзь: вынішчу з улоньня зямлі людзей, якіх Я стварыў, ад чалавека да быдла, і гадаў і птушак нябесных вынішчу; бо Я пашкадаваў, што стварыў іх.

8 А Ной здабыў мілату прад вачыма Госпада Бога.

9 Вось жыцьцё Ноевае: Ной быў чалавек праведны і беззаганны ў родзе сваім; Ной хадзіў прад Богам.

10 Ной спарадзіў трох сыноў: Сіма, Хама і Яфэта.

11 Але зямля разбэсьцілася прад абліччам Божым і напоўнілася зямля злачынствамі.

12 І паглядзеў Гасподзь Бог на зямлю, і вось, яна разбэшчаная: бо ўсякая плоць скрывіла дарогу сваю на зямлі.

13 І сказаў Гасподзь Бог Ною: канец усякай плоці прыйшоў прад аблічча Маё, бо зямля напоўнілася ад іх зладзействамі; і вось, я вынішчу іх зь зямлі.

14 Зрабі сабе каўчэг з дрэва гофэр; адсекі зрабі ў каўчэзе і прасмалі яго смалою ўсярэдзіне і звонку.

15 І зрабі яго так: даўжыня каўчэга трыста локцяў; шырыня яго пяцьдзясят локцяў, а вышыня яго трыццаць локцяў.

16 І зрабі адтуліну ў каўчэзе, і ў локаць зьвядзі яе ўгары, і дзьверы ў каўчэг зрабі збоку яго; зладзь у ім ніжняе, другое і трэцяе жытло.

17 І вось, Я наведу на зямлю патап водны, каб вынішчыць усякую плоць, у якой ёсьць дух жыцця, пад нябёсамі: усё, што ёсьць на зямлі, пазбудзецца жыцця.

18 Але з табою Я «станаўлю запавет Мой, і ўвойдзеш у каўчэг ты і сыны твае, і жонка твая і жонкі сыноў тваіх з табою.

19 Увядзі таксама ў каўчэг з усіх жывёл, і ад кожнае плоці па пары, каб яны засталіся з табою жывыя; мужчынскага полу і жаночага хай яны будуць.

20 З птушак паводле роду іхняга, і з быдла паводле роду іхняга, і з усіх паўзуноў зямных паводле роду іхняга, з усіх па пары ўвойдуць да цябе, каб засталіся жывыя.

21 А ты вазьмі сабе ўсякай ежы, якою кормяцца, і зьбяры да сябе; і будзе яна табе і ім ежаю.

22 І зрабіў Ной усё: як наказаў яму Гасподзь Бог, так ён і зрабіў.

Бц 7

¹ І сказаў Гасподзь Бог Ною: увайдзі ты і ўся сям'я твая ў каўчэг, бо цябе Я ўбачыў праведным прад Мною ў родзе гэтым;

² і ўсякага быдла чыстага вазьмі па сем, мужчынскага полу і жаночага, а з быдла нячыстага па два, мужчынскага полу і жаночага;

³ таксама і з птушак нябесных чыстых па сем, мужчынскага полу і жаночага, каб захаваць племя на ўсю зямлю:

⁴ бо празь сем дзён Я буду выліваць дождж на зямлю сорок дзён і сорок ночаў; і вынішчу ўсё існае, што Я стварыў, з улонья зямлі.

⁵ Ной зрабіў усё, што Гасподзь Бог наказаў яму.

⁶ А Ною было шэсьцьсот гадоў, як патап водны прыйшоў на зямлю.

⁷ І ўвайшоў Ной і сыны ягоныя, і жонка яго і жонкі сыноў ягоных зь ім у каўчэг ад водаў патапу.

⁸ І з быдла чыстага і з усіх паўзуноў зямных

⁹ па пары, мужчынскага полу і жаночага, увайшлі да Ноя ў каўчэг, як Гасподзь Бог наказаў Ною.

¹⁰ Празь сем дзён воды патапу прыйшлі на зямлю.

¹¹ На шасьцісотым годзе жыцьця Ноевага, на другім месяцы, на сямнаццаты дзень месяца, у гэты дзень адчыніліся ўсе крыніцы вялікай бездані, і вокны нябесныя адчыніліся;

¹² і ліў на зямлю дождж сорок дзён і сорок ночаў.

¹³ У гэты самы дзень увайшоў у каўчэг Ной, і Сім, Хам і Яфэт, сыны Ноевыя, і жонка Ноева, і тры жонкі сыноў ягоных зь імі.

¹⁴ Яны, і ўся жывёла паводле роду іхняга, і ўсякае быдла паводле роду яго, і ўсе гады, паўзуны па зямлі, паводле роду іхняга, і ўсё лётнае паводле роду ягонага, усе птушкі, усе крылатыя.

15 І ўвайшлі да Ноя ў каўчэг па пары ад усякай плоці, у якой ёсьць дух жыцця;

16 і тыя, што ўвайшлі, мужчынскі і жаночы пол усякай плоці ўвайшлі, як наказаў яму Гасподзь Бог. І зачыніў Гасподзь за ім.

17 І доўжылася на зямлі паводка сорок дзён, і памножылася вада і падняўся каўчэг, і ён узвысіўся над зямлёю;

18 а вада мацнела і вельмі множылася на зямлі, і каўчэг плаваў па паверхні водаў.

19 І ўзмацнела вада на зямлі незвычайна, так што пакрыліся ўсе высокія горы, якія ёсьць пад усім небам:

20 на пятнаццаць локцяў паднялася над імі вада, і пакрыліся горы.

21 І зьнежыцьцёвела ўсякая плоць, якая рухаецца па зямлі, і птушкі і быдла, і зьвяры і ўсе гады, якія поўзаюць па зямлі, і ўсе людзі;

22 усё, што мела дыханьне духу жыцця ў ноздрах сваіх на сушы, памерла.

23 Зьнішчылася кожная істота, якая была на паверхні; ад чалавека да быдла, і гадаў і птушак нябесных, усё зьнішчылася зь зямлі: застаўся толькі Ной, і што было зь ім у каўчэзе.

24 А вада мацнела на зямлі сто пяцьдзясят дзён.

Бц 8

1 І ўспомніў Бог пра Ноя, і пра ўсю жывёлу, і пра ўсё быдла, якія былі зь ім у каўчэзе; і навёў Бог вецер на зямлю, і воды спыніліся.

2 І зачыніліся крыніцы бездані і вокны нябесныя, і перастаў дождж зь неба.

3 А вада спакваля вярталася зь зямлі, і пачала ўбываць вада праз сто пяцьдзясят дзён.

4 І спыніўся каўчэг на сёмым месяцы, на сямнаццаты дзень месяца, на гарах Арарацкіх.

5 Вада спакваля ўбывала да дзясятага месяца; у першы дзень дзясятага месяца паказаліся вярхі гор.

6 Праз сорок дзён Ной адчыніў зробленае ім акно ў каўчэзе

7 і выпусьціў крумкача, які, вылецеўшы, адлятаў і прылятаў, пакуль не абсохла зямля ад вады.

8 Потым выпусьціў ад сябе голуба, каб бачыць, ці сышла вада з улоньня зямлі;

9 але голуб не знайшоў месца спакою нагам сваім і вярнуўся да яго ў каўчэг; бо вада была яшчэ на паверхні ўсёй зямлі; і ён працягнуў руку сваю, і ўзяў яго, і прыняў да сябе ў каўчэг.

10 І патрываў яшчэ сем дзён і зноў выпусьціў голуба з каўчэга.

11 Голуб вярнуўся да яго вечаровай парою, і вось, сьвежы аліўкавы ліст у дзюбе ў яго: і Ной даведаўся, што вада сышла зь зямлі.

12 Ён патрываў яшчэ сем дзён далей і выпусьціў голуба; і ён ужо не вярнуўся да яго.

13 На шэсьцьсот першым годзе пад першы дзень першага месяца счэзла вада на зямлі; і адкрыў Ной дах каўчэга і паглядзеў, і вось, абсохла паверхня зямлі.

14 І на другім месяцы, да дваццаць сёмага дня месяца, зямля высахла.

15 І сказаў Бог Ною:

16 выйдзі з каўчэга ты і жонка твая, і сыны твае і жонкі сыноў тваіх з табою;

17 выведзі з сабою ўсе жывёлы, якія з табою, ад усякае плоці, з птушак, і быдла, і ўсіх гадаў, якія поўзаюць па зямлі: хай разыдуцца яны па зямлі, і хай плодзяцца і множацца на зямлі.

18 І выйшаў Ной і сыны яго, і жонка яго і жонкі сыноў ягоных зь ім;

19 усе жывёлы, і ўсе гады, і ўсе птушкі, усё, што рухаецца па зямлі, паводле родаў сваіх, выйшлі з каўчэга.

20 І зладзіў Ной ахвярнік Госпаду; і ўзяў з усякага быдла чыстага і з усіх птушак чыстых і прынёс на цэласпаленьне на ахвярнік.

21 І нюхаў Гасподзь прыемныя пахошчы, і сказаў Гасподзь у сэрцы Сваім: ня буду больш праклінаць зямлю за чалавека, бо намысел сэрца чалавечага - зло ад маладосьці ягонай; і ня буду болей пабіваць усё жывое, як Я зрабіў:

22 наперад ва ўсе дні зямлі сяўба і жніво, холад і сьпёка, лета і зіма, дзень і ноч ня спыняцца.

Бц 9

1 І дабраславіў Гасподзь Ноя і сыноў ягоных і сказаў ім: пладзецца і множцца, і напаўняйце зямлю;

2 хай баяцца і хай трымцяць перад вамі ўся жывёла зямная і ўсе птушкі нябесныя, усё, што рухаецца на зямлі, і ўсе рыбы марскія: у вашыя рукі аддадзены яны;

3 усё, што рухаецца, што жыве, будзе вам на ежу; як зеляніну траўную даю вам усё;

4 толькі плоці з душою яе, з крывёю яе, ня ежце:

5 Я спаганю і вашу кроў, у якой жыцьцё ваша, спаганю яе з усякай жывёлы, спаганю таксама душу чалавека з рукі чалавека, з рукі брата ягонага;

6 хто пралье кроў чалавечую, таго кроў пральецца рукою чалавека: бо чалавек створаны паводле вобраза Богага;

7 а вы пладзецца і множцца, і рассяляйцеся паўсюль па зямлі і множцца на ёй.

8 І сказаў Бог Ною і сынам ягоным зь ім:

9 вось, Я станаўлю заповіт Мой з вамі і з нашчадкамі вашымі пасля вас,

10 і з усякаю душою жывою, якая з вамі, з птушкамі і з быдлам, і з усімі жывёламі зямнымі, якія ў вас, з усімі, што выйшлі з каўчэга, з усімі жывёламі зямнымі;

11 станаўлю заповіт Мой з вамі, што ня будзе болей знішчана нікая плоць водамі патопу, і ня будзе ўжо патопу на спусташэньне зямлі.

12 І сказаў Бог: вось азнака заповіту, які Я станаўлю паміж мною і паміж вамі і паміж усякаю душою жывою, якая з вамі, у роды назаўсёды:

13 Я кладу вясёлку Маю ў воблаку, каб яна была азнакаю заповіту паміж Мною і паміж зямлёю.

14 І будзе, калі Я навяду воблака на зямлю, дык явіцца вясёлка ў воблаку;

15 і Я ўспомню заповіт Мой, які паміж Мною і паміж вамі і паміж усякаю душою жывою ў кожнай плоці; і ня будзе болей вада патопа на вынішчэньне ўсякай плоці.

16 І будзе вясёлка ў воблаку, і Я ўбачу яе, і ўспомню заповіт вечны паміж Богам і паміж усякаю душою жывою ў кожнай плоці, якая на зямлі.

17 І сказаў Бог Ною: вось азнака заповіту, які Я паставіў паміж Мною і паміж усякаю плоцьцю, якая на зямлі.

18 Сыны Ноя, якія выйшлі з каўчэга, былі: Сім, Хам і Яфэт. А Хам быў бацька Ханаана.

19 Гэтыя трое былі сыны Ноевыя, і ад іх насялілася ўся зямля.

20 Ной пачаў урабляць зямлю і пасадзіў вінаграднік;

21 і выпіў ён віна, і ап'янеў, і ляжаў голы ў налёце сваім.

22 І бачыў Хам, бацька Ханаанаў, сарамату бацькі свайго і, выйшаўшы, расказаў двум братам сваім.

23 А Сім і Яфэт узялі вопратку, і паклаўшы яе на плечы свае, пайшлі адварнуўшыся і накрылі галізну бацькі свайго; твары іх былі абярнуты назад, і яны ня бачылі сараматы бацькі свайго.

24 Ной праспаўся ад віна свайго, і даведаўся, што зрабіў зь ім малодшы сын ягоны,

25 і сказаў: пракляты Ханаан; раб рабоў будзе ён у братоў сваіх.

26 Потым сказаў: дабраславёны Гасподзь Бог Сімаў; а Ханаан будзе рабом яму;

27 хай пашырыць Бог Яфэта, і хай уселіцца ён у намёты Сімавыя; а Ханаан будзе рабом яму.

28 І жыў Ной пасья патопу трыста пяцьдзясят гадоў.

29 А ўсяго дзён Ноевых было дзевяцьсот пяцьдзясят гадоў; і ён памёр.

Бц 10

1 Вось радавод сыноў Ноевых: Сіма, Хама і Яфэта. Пасья патопу нарадзіліся ў іх дзеці.

2 Сыны Яфэта: Гамэр, Магог, Мадай, Яван, Тувал, Мэшэх і Тырас.

3 Сыны Гамэравыя: Аскеназ, Рыфат і Тагарма.

4 Сыны Яванавыя: Эліса, Гарсіс, Кітым і Даданім.

5 Ад гэтых насяліліся астравы народаў у землях іхніх, кожны паводле мовы сваёй, паводле плямёнаў сваіх, у народах сваіх.

6 Сыны Хамавыя: Хуш, Міцраім, Фут і Ханаан.

7 Сыны Хушавыя: Сэва, Хавіла, Саўта, Раама і Саўтэха. Сыны Раамавыя: Шэва і Дэдан.

8 Хуш спарадзіў таксама Німрода: гэты пачаў быць дужым на зямлі;

9 ён быў дужы зьвералоў прад Госпадам; таму і кажуць: дужы зьвералоў, як Німрод, прад Госпадам.

- 10 Царства ягонае спачатку складалі: Вавілон, Эрэх, Акад і Халнэ, у зямлі Сэнаар.
- 11 З гэтай зямлі выйшаў Асур і пабудаваў Нінэвію, Рэжавотір, Калах
- 12 і Рэсэн паміж Нінэвіяю і Калахам; гэта горад вялікі.
- 13 Ад Міцраіма пайшлі Лудым, Анамім, Легавім, Нафтухім,
- 14 Патрусім, Каслухім, адкуль выйшлі Філістымляне, і Кафтарым.
- 15 Ад Ханаана нарадзіліся: Сідон, першынец ягоны, Хэт,
- 16 Евусэй, Амарэй, Гергесэй,
- 17 Эвэй, Аркей, Сінэй,
- 18 Арвадэй, Цэмарэй і Хіमतэй. Пазьней плямёны Ханаанскія расьсеяліся,
- 19 і былі межы Хананяў ад Сідона на Герару да Газы, адсюль на Садому, Гамору, Адму і Цэваім да Лашы.
- 20 Гэта сыны Хамавыя, паводле плямёнаў іхніх, у землях іхніх, у народах іхніх.
- 21 Былі дзеці і ў Сіма, бацькі ўсіх сыноў Эвеаравых, старэйшага брата Яфэтавага.
- 22 Сыны Сімавыя: Элам, Асур, Арфаксад, Луд, Арам.
- 23 Сыны Арамавыя: Уц, Хул, Гетэр і Магш.
- 24 Арфаксад спарадзіў Каінана, Каінан спарадзіў Салу, Сала спарадзіў Эвэра.
- 25 У Эвэра нарадзіліся два сыны; імя аднаго: Фалек, бо ў дні ягоныя зямля разьдзелена; імя брата ягонага: Ёктан.
- 26 Ёктан спарадзіў Алмадада, Шалэффа, Хацармавэта, Ераха,
- 27 Гадарама, Узала, Дыклу,
- 28 Авала, Авімаіла, Шэву,
- 29 Афіра, Хавілу і Ёвава. Усе гэтыя сыны Ёктанавыя.

30 Селішчы іхнія былі ад Мешы да Сэфара, гары ўсходняй.

31 Гэта сыны Сімавыя паводле плямёнаў іхніх, паводле моваў іхніх, у землях іхніх, паводле народаў іхніх.

32 Вось плямёны сыноў Ноевых, паводле радаводу іхняга, у народах іхніх. Ад іх расьсяліліся народы па зямлі пасья патопу.

Бц 11

1 На ўсёй зямлі была адна мова і адна гаворка.

2 Рушыўшы з усходу, яны знайшлі ў зямлі Сэнаар раўніну і пасяліліся там.

3 І сказалі адно аднаму: наробім цэгля і абпалім агнём. І стала ў іх цэгла замест камянёў, а земляная смала замест вапны.

4 І сказалі яны: збудуем сабе горад і вежу, вышынёю да нябёсаў, і зробім сабе імя, перш чым расьсеемся па ўлоньні ўсёй зямлі.

5 І сышоў Гасподзь паглядзець горад і вежу, што будавалі сыны людзкія.

6 І сказаў Гасподзь: вась, адзін народ, і адна ў іх мова; і вась, што пачалі яны рабіць, і не адстануць ад таго, што задумалі рабіць;

7 сыдзем жа і зьмяшаем там мову іхнюю, так каб адзін не разумеў гаворкі другога.

8 І расьсеяў іх Гасподзь адтуль па паверхні ўсёй зямлі; і яны перасталі будаваць горад.

9 Таму дадзена яму імя: Вавілон, бо там зьмяшаў Гасподзь мову ўсёй зямлі, і адтуль расьсеяў іх Гасподзь па ўсёй зямлі.

10 Вось радавод Сіма: Сіму было сто гадоў і спарадзіў Арфаксада, праз два гады пасья патопу;

- 11 пасья нараджэньня Арфаксада Сім жыў пяцьсот гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 12 Арфаксад жыў трыццаць пяць гадоў і спарадзіў Салу.
- 13 Пасья нараджэньня Салы Арфаксад жыў чатырыста тры гады і спарадзіў сыноў і дачок.
- 14 Сала жыў трыццаць гадоў і спарадзіў Эвэра.
- 15 Пасья нараджэньня Эвэра Сала жыў чатырыста тры гады і спарадзіў сыноў і дачок.
- 16 Эвэр жыў трыццаць чатыры гады і спарадзіў Фалека.
- 17 Пасья нараджэньня Фалека Эвэр жыў чатырыста трыццаць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 18 Фалек жыў трыццаць гадоў і спарадзіў Рагава.
- 19 Пасья нараджэньня Рагава Фалек жыў дзевяць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 20 Рагаў жыў трыццаць два гады і спарадзіў Саруха.
- 21 Пасья нараджэньня Саруха Рагаў жыў дзевяць сем гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 22 Сарух жыў трыццаць гадоў і спарадзіў Нахора.
- 23 Пасья нараджэньня Нахора Сарух жыў дзевяць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 24 Нахор жыў дваццаць дзевяць гадоў і спарадзіў Тару.
- 25 Пасья нараджэньня Тары Нахор жыў сто дзевятнаццаць гадоў і спарадзіў сыноў і дачок.
- 26 Тара жыў семдзсят гадоў і спарадзіў Абрама; Нахора і Арана.
- 27 Вось радавод Тары: Тара спарадзіў Абрама, Нахора і Арана. Аран спарадзіў Лота.
- 28 І памёр Аран пры Тары, бацьку сваім, у зямлі нараджэньня свайго, у Уры Халдэйскім.
- 29 Абрам і Нахор узялі сабе жонак; імя жонкі Абрамавай: Сара; імя жонкі Нахоравай: Мілка, дачка Арана, бацькі Мілкі і бацькі Іскі.

30 І Сара была няплодная і бязьдзетная.

31 І ўзяў Тара Абрама, сына свайго, і Лота, сына Аранавага, унука свайго, і Сару, нявестку сваю, жонку Абрама, сына свайго, і выйшаў зь імі з Ура Халдэйскага, каб ісьці ў зямлю Ханаанскую; але дайшоўшы да Харана, яны спыніліся там.

32 І было дзён жыцьця Тары дзевяць пяць гадоў, і памёр Тара ў Харане.

Бц 12

1 І сказаў Господзь Абраму: ідзі зь зямлі тваёй, ад радзіны тваёй і з дома бацькі твайго ў зямлю, якую Я пакажу табе;

2 і Я выведу ад цябе вялікі народ, і дабраслаўлю цябе, і праслаўлю імя тваё, і будзеш ты ў дабраславенстве.

3 Я дабраслаўлю тых, што дабраслаўляюць цябе, і тых, што ліхасловяць цябе, праклянупу; і дабраславяцца ў табе ўсе плямёны зямныя.

4 І пайшоў Абрам, як сказаў яму Господзь; і зь ім пайшоў Лот. Абраму было семдзесят пяць гадоў, калі выйшаў з Харана.

5 І ўзяў з сабою Сару, жонку сваю, Лота, сына брата свайго, і ўсю маёмасьць, якую яны набылі, і ўсіх людзей, якіх яны мелі ў Харане; і выйшлі, каб ісьці ў зямлю Ханаанскую; і прыйшлі ў зямлю Ханаанскую.

6 І прайшоў Абрам па зямлі гэтай да мясьціны Сіхем, да дубровы Марэ: у гэтай зямлі тады жылі Хананэі.

7 І явіўся Господзь Абраму і сказаў: нашчадкам тваім аддам Я зямлю гэтую. І паставіў там ахвярнік Госпаду, Які явіўся яму.

8 Адтуль рушыў ён да гары, на ўсход ад Вэтыля; і паставіў намёт свой так, што ад яго Вэтыль быў на

заход, а Гай на ўсход; і паставіў ахвярнік Госпаду і заклікаў імя Госпада.

⁹ І падаўся Абрам далей і пайшоў на поўдзень.

¹⁰ І быў голад у той зямлі. І сышоў Абрам у Егіпет, пажыць там, бо памацнеў голад у зямлі той.

¹¹ Калі ж ён набліжаўся да Егіпта, дык сказаў Сары, жонцы сваёй: вось, я ведаю, што ты жанчына прыгожая з выгляду;

¹² і калі Егіпцяне ўбачаць цябе, дык скажуць: гэта жонка яго; і заб'юць мяне, а цябе пакінуць жывою;

¹³ скажы ж, што ты мне сястра, каб мне добра было дзеля цябе, і каб жывая была душа мая празь цябе.

¹⁴ І было, калі Абрам прыйшоў у Егіпет, Егіпцяне ўбачылі, што яна жанчына даволі прыгожая;

¹⁵ убачылі яе і вяльможы фараонавыя і пахвалілі яе фараону; і была яна ўзятая ў дом фараонаў.

¹⁶ І Абраму добра было празь яе; і было ў яго дробнае і буйное быдла і аслы, і рабы і рабыні, і коні і вярблюды.

¹⁷ Але Гасподзь уразіў цяжкімі ранамі фараона і дом ягоны за Сару, жонку Абрамаву.

¹⁸ І паклікаў фараон Абрама і сказаў: што гэта ты зрабіў са мною? чаму не сказаў мне, што яна жонка твая?

¹⁹ Навошта ты сказаў: яна сястра мая? І я ўзяў быў яе сабе за жонку. І цяпер вось жонка твая; вазьмі ды йдзі.

²⁰ І даў пра яго фараон загад людзям, і правялі яго, і жонку ягоную, і ўсё, што ў яго было.

Бц 13

¹ І падаўся Абрам зь Егіпта, сам і жонка ягоная, і ўсё, што ў яго было, і Лот зь ім, на поўдзень.

² І быў Абрам вельмі багаты быдлам і срэбрам і золатам.

³ І прадоўжыў ён пераходы свае з поўдня да Вэтыля, да мясьціны, дзе раней быў намёт ягоны паміж Вэтылем і Гаем,

⁴ да месца ахвярніка, які ён зрабіў там напачатку; і там заклікаў Абрам імя Госпада.

⁵ І ў Лота, які хадзіў з Абрамам, таксама было дробнае і буйное быдла і намёты.

⁶ І не ўмяшчала іх зямля, каб жыць ім разам, бо маёмасьць іхняя была такая вялікая, што яны не маглі жыць разам.

⁷ І была спрэчка паміж пастухамі быдла Абрамавага і пастухамі быдла Лотавага; і Хананэі і Фэрэзэі жылі тады ў той зямлі.

⁸ І сказаў Абрам Лоту: хай ня будзе разладу паміж мною і табою, і паміж пастухамі маімі і пастухамі тваімі, бо мы родзічы;

⁹ ці ня ўся зямля перад табою? аддзяліся ж ад мяне: калі ты налева, дык я направа; а калі ты направа, дык я налева.

¹⁰ Лот узвёў вочы свае і ўбачыў усё навакольнае Ярданскае, што яно, перш чым зьнішчыў Гасподзь Садому і Гамору, усё да Сігора расілася вадою, як сад Гасподні, як зямля Егіпецкая;

¹¹ і выбраў сабе Лот усё навакольнае Ярданскае; і рушыў Лот на ўсход. І аддзяліліся яны адзін ад аднаго.

¹² Абрам пачаў жыць на зямлі Ханаанскай; а Лот пачаў жыць у гарадах навакольнага і раскінуў намёты да Садома.

¹³ А жыхары Садомскія былі ліхія і вельмі грэшныя прад Госпадам.

¹⁴ І сказаў Гасподзь Абраму, пасля таго як Лот аддзяліўся ад яго: узьвядзі вочы твае і зь месца, на якім ты цяпер, паглядзі на поўнач і на поўдзень, і на ўсход і на захад;

¹⁵ бо ўсю зямлю, якую ты бачыш, табе дам Я і

нашчадкам тваім навечна,

¹⁶ і зраблю нашчадкаў тваіх, як пясок зямны; калі хто можа палічыць пясок зямны, дык і нашчадкі твае палічаны будуць;

¹⁷ устань, прайдзі па зямлі гэтай удаўжыню і ўшырыню яе: бо Я табе дам яе.

¹⁸ І рушыў Абрам з намётамі, і пайшоў, і пасяліўся каля дубровы Мамрэ, што ў Хэўроне; і паставіў там ахвярнік Госпаду.

Бц 14

¹ І было ў дні Армафэла, цара Сэнаарскага, Арыёха, цара Эласарскага, Кедарлаамэра, цара Эламскага, і Тыдала, цара Гаімскага,

² і пайшлі яны вайною супроць Бэры, цара Садомскага, супроць Біршы, цара Гаморскага, Шынава, цара Адмы, Шэмэвэра, цара Сэваімскага, і супраць цара Бэлы, якая ёсьць Сігор.

³ Усе гэтыя злучаліся ў даліне Сідым, дзе сёньня мора Салёнае.

⁴ Дванаццаць гадоў былі яны паняволеныя ў Кедарлаамэра, а на трынаццатым годзе ўзбурыліся.

⁵ На чатырнаццатым годзе прыйшоў Кедарлаамэр і цары, якія зь ім, і пабілі Рэфаімаў у Аштэрот-Карнаіме, Зузімаў у Гаме, Эмімаў у Шаве-Кірыятаіме,

⁶ і Харэяў у гары іхняй Сэіры, да Эл-Фарана, што каля пустыні.

⁷ І вярнуўшыся адтуль, яны прыйшлі да крыніцы Мішпат, якая ёсьць Кадэс, і пабілі ўсю краіну Амалікіцянаў, а таксама Амарэяў, якія жылі ў Хацацон-Тамары.

⁸ І выйшлі цар Садомскі, цар Гаморскі, цар Адмы, цар Сэваімскі і цар Бэлы, якая ёсьць Сігор; і ўступілі ў бітву зь імі ў даліне Сідым,

9 з Кедарлаамэрам, царом Эламскім, Тыдалам, царом Гаімскім, Амрафэлам, царом Сэнаарскім, Арыёхам, царом Эласарскім: чатыры цары супроць пяці.

10 А ў даліне Сідым было многа смаленых ямаў. І цары Садомскі і Гаморскі, якія кінуліся ўцякаць, упалі ў іх; а астатнія ўцяклі ў горы.

11 Пераможцы пабралі ўсю маёмасьць Садомы і Гаморы і ўвесь запас іхні і пайшлі.

12 І ўзялі Лота, пляменьніка Абрамавага, які жыў у Садоме, і маёмасьць ягоную, і пайшлі.

13 І прыйшоў адзін з ацалелых і паведаміў Абраму Габрэю, які жыў тады каля дубровы Мамрэ, Амарэяніну, брату Эшколу і брату Анэру, якія былі спрымірэнцы Абрамавыя.

14 Абрам, пачуўшы, што родзіч ягоны ўзяты ў палон, узброіў рабоў сваіх, народжаных у доме ягоным, трыста васямнаццаць, і гнаў супастатаў да Дана;

15 і падзяліўшыся, напаў на іх уначы, сам і рабы ягоныя і пабіў іх, і гнаў іх да Ховы, што па левы бок ад Дамаска;

16 і вярнуў усю маёмасьць і Лота, родзіча свайго, і маёмасьць ягоную вярнуў, а таксама і жанчын і народ.

17 Калі ён вяртаўся пасля паразы Кедарлаамэра і цароў, якія былі зь ім, цар Садомскі выйшаў яму насустрач у даліну Шавэ, што сёньня даліна царская;

18 і Мэлхісэдэк, цар Салімскі, вынес хлеб і віно, - ён быў сьвятар Бога Ёсывышняга, -

19 і дабраславіў яго і сказаў: дабраславіны Абрам ад Бога Ёсывышняга, Уладара неба і зямлі;

20 і дабраславіны Бог Усывышні, Які аддаў ворагаў тваіх у рукі твае. Абрам даў яму дзясятую частку з усяго.

21 І сказаў цар Садомскі Абраму: аддай мне людзей, а

маёмасьць вазьмі сабе.

²² Але Абрам сказаў цару Садомскаму: падымаю руку маю да Госпада Бога Ўсявышняга, Уладара неба і зямлі,

²³ што нават ніткі і рэменя ад абутку не вазьму з усяго твайго, каб ты не сказаў: я ўзбагаціў Абрама;

²⁴ апрача таго, што зьелі падлеткі, і апрача долі, якая належыць людзям, што хадзілі са мною; Анэр, Эшкол і Мамрый хай возьмуць сваю долю.

Бц 15

¹ Пасьля гэтых падзей было слова Госпада Абраму ў відзежы, і сказана: ня бойся, Абраме; Я твой шчыт; узнагарода твая даволі вялікая.

² Абрам сказаў: Валадару Госпадзе! што Ты дасі мне? я застаюся бязьдзетны: распарадчык у доме гэтым Эліязэр з Дамаска.

³ І сказаў Абрам: вось, Ты ня даў мне нашчадкаў, і вось гадунец мой спадчыньнік мой.

⁴ І было слова Госпада яму, і сказана: ня будзе ён тваім спадчыньнікам; а той, хто пойдзе са сьцэгнаў тваіх, будзе тваім спадчыньнікам.

⁵ І вывеў яго вонкі і сказаў: паглядзі на неба і палічы зоркі, калі ты можаш палічыць іх. І сказаў яму: столькі будзе ў цябе наступнікаў.

⁶ Абрам паверыў Госпаду, і Ён залічыў яму гэта ў праведнасьць.

⁷ І сказаў яму: Я Гасподзь, Які вывеў цябе з Ура Халдэйскага, каб даць табе зямлю гэтую на валоданьне.

⁸ Ён сказаў: Валадару Госпадзе! па чым пазнаць мне, што я буду валодаць ёю?

⁹ Гасподзь сказаў яму: вазьмі Мне трохгадовую цялушку, трохгадовую казу, трохгадовага барана,

галубку і маладога голуба.

¹⁰ Ён узяў іх, расьсек іх напалам і паклаў адну частку насупраць другое; толькі птушак не расьсек.

¹¹ І наляцелі на трупы драпежныя птушкі; але Абрам адганяў іх.

¹² Як заходзіла сонца, моцны сон апанаваў Абрама; і вось, апанаваў яго жах і змрок вялікі.

¹³ І сказаў Гасподзь Абраму: ведай, што нашчадкі твае будуць прыхаднямі ў не сваёй зямлі, і паняволяць іх і будуць прыгнятаць іх чатырыста гадоў;

¹⁴ але Я ўчыню суд над народамі, у якога яны будуць у няволі: пасля гэтага яны выйдучь зь вялікай маёмасьцю;

¹⁵ а ты адыдзеш да бацькоў тваіх у міры і будзеш пахаваны ў старасьці добраі;

¹⁶ у чацьвёртым родзе вернуцца яны сюды: бо мера беззаконьняў Амарэяў дагэтуль яшчэ не напоўнілася.

¹⁷ Калі зайшло сонца і настала цемра, вось, дым як бы зь печы, і полымя агню прайшлі паміж расьсечанымі жывёламі.

¹⁸ У гэты дзень заключыў Гасподзь запавет з Абрамам, сказаўшы: нашчадкамі тваімі даю Я зямлю гэтую, ад ракі Егіпецкай да вялікай ракі, ракі Еўфрат:

¹⁹ Кенэяў, Кенэзэяў, Кедманэяў,

²⁰ Хэтэяў, Фэрэзэяў, Рэфаімаў,

²¹ Амарэяў, Хананэяў, Гэргесэяў і Евусэяў.

Бц 16

¹ Але Сара, Абрамава жонка, не нараджала яму. У яе была служанка Егіпцянка, на імя Агур.

² І сказала Сара Абраму: вось, Гасподзь замкнуў чэрава маё, каб мне не раджаць; увайдзі ж да служанкі маёй: можа, я буду мець дзяцей ад яе. Абрам паслухаўся Сарыных слоў.

³ І ўзяла Сара, жонка Абрамава, Егіпцянку Агар, пасля таго як прайшло дзесяць гадоў Абрамавых у зямлі Ханаанскай, і дала яе Абраму, мужу свайму, за жонку.

⁴ Ён увайшоў да Агары, і яна зачала. А ўбачыўшы, што зачала, яна пачала пагарджаць гаспадыняй сваёй.

⁵ І сказала Сара Абраму: у крыўдзе маёй ты вінаваты; я аддала служанку маю ва ўтробу тваю; а яна, угледзеўшы, што зачала, пачала пагарджаць мною; Гасподзь хай будзе судзьдзя паміж мною і табою.

⁶ Абрам сказаў Сары: вось, служанка твая ў тваіх руках; рабі зь ёю, што табе заўгодна. І Сара пачала ўціскаць яе, і тая ўцякла ад яе.

⁷ І знайшоў яе анёл Гасподні каля крыніцы вады ў пустыні, каля крыніцы на дарозе да Сура.

⁸ І сказаў: Агар, служанка Сарына, адкуль ты прыйшла і куды ідзеш? Яна сказала: я бягу ад аблічча Сары, гаспадыні маёй.

⁹ І сказаў ёй анёл Гасподні: вярніся, да гаспадыні сваёй і скарыся ёе.

¹⁰ І сказаў ёй анёл Гасподні: множачы памножу нашчадкаў тваіх, так што нельга будзе і палічыць іх ад мноства.

¹¹ І яшчэ сказаў ёй анёл Гасподні: вось, ты цяжарная, і народзіш сына, і дасі яму імя: Ізмаіл; бо пачуў Гасподзь пакуту тваю;

¹² ён будзе сярод людзей дзікі асёл: рукі яго на ўсіх, і рукі ўсіх на ім; жыцьме ён перад абліччам усіх братоў сваіх.

¹³ І назвала Госпада, Які гаварыў зь ёю, гэтым імем: Ты Бог, Які бачыць мяне. Бо сказала яна: праўда, я бачыла тут Таго, Які сьледам бачыць мяне.

¹⁴ Таму крыніца тая называецца: Бэер-Лахай-Роі. Яна паміж Кадэсам і Барэдам.

15 Агар нарадзіла Абраму сына; і назваў імя сыну свайму, народжанаму ад Агары: Ізмаіл.

16 Абраму было восемдзесят шэсьць гадоў, калі Агар нарадзіла Абраму Ізмаіла.

Бц 17

1 Абраму было дзевяноста дзевяць гадоў, і Гасподзь з'явіўся Абраму і сказаў яму: Я Бог Усемагутны; хадзі прад абліччам Маім і будзь беспяхібны;

2 і пастанаўлю заповіт Мой паміж Мною і табою, і вельмі, вельмі памножу цябе.

3 І ўпаў Абрам на аблічча сваё. Бог гаварыў зь ім далей і сказаў:

4 Я - вось заповіт Мой з табою: ты будзеш бацька мноства народаў,

5 і ня будзеш ты болей звацца Абрамам, а будзе табе імя Абрагам, бо Я зраблю цябе бацькам мноства народаў;

6 і вельмі, вельмі распладжу цябе, і выведу ад цябе народы, і цары пойдучь ад цябе;

7 і пастанаўлю заповіт Мой паміж Мною і наступнікамі тваімі пасля цябе ў роды іхнія, заповіт вечны ў тым, што Я буду Богам тваім і нашчадкаў тваіх пасля цябе;

8 і дам табе і нашчадкам тваім пасля цябе зямлю, па якой ты вандруеш, усю зямлю Ханаанскую, у валоданьне вечнае; і буду ім Богам.

9 І сказаў Бог Абрагаму: ты ж датрымлівай заповіт Мой, ты і наступнікі твае пасля цябе ў роды іхнія.

10 Гэта ёсьць заповіт Мой, які вы павінны датрымліваць паміж Мною і вамі і паміж нашчадкамі тваімі пасля цябе: хай будзе ў вас абрэзаны ўвесь мужчынскі пол;

11 абразайце крайнюю плоць вашу: і гэта будзе азнакаю завету паміж Мною і вамі.

12 На восьмы дзень ад нараджэння хай будзе абрэзана ў вас у роды вашыя кожнае дзіця мужчынскага полу, народжанае ў доме і купленае за срэбра ў якога-небудзь іншапляменца, якое не ад твайго сям'я.

13 Абавязкова хай будзе абрэзаны народжаны ў доме тваім і куплены за срэбра тваё, і будзе завет Мой на целе вашым заветам вечным.

14 А неабрэзаны мужчынскага полу, які не абрэжа крайняй плоці сваёй, вынішчыцца душа тая з народу свайго; ён парушыў завет Мой.

15 І сказаў Бог Абрагаму: Сару, жонку тваю, не называй Сараю, а хай будзе імя ёй: Сарра;

16 Я дабраслаўляю яе і дам табе ад яе сына; дабраслаўляю яе, і пойдучь ад яе народы, і цары народаў пойдучь ад яе.

17 І ўпаў Абрагам на аблічча сваё, і сказаў сам сабе: няўжо ад стогодовага будзе сын? і Сарра, дзевяностагадовая, няўжо народзіць?

18 І сказаў Абрагам Богу: о, хоць бы Ізмаіл быў жывы прад абліччам Тваім!

19 А Бог сказаў: менавіта Сарра, жонка твая, народзіць табе сына, і ты дасі яму імя: Ісаак; і пастанаўлю завет Мой зь ім заветам вечным, нашчадкам ягоным пасья яго.

20 І пра Ізмаіла Я пачуў цябе: вось, Я дабраслаўляю яго, і выгадую яго, і вельмі, вельмі памножу; дванаццаць князёў народзяцца ад яго; і Я выведу ад яго вялікі народ.

21 Але завет Мой пастанаўлю зь Ісаакам, якога народзіць табе Сарра ў гэты самы час на другі год.

22 І Бог перастаў гаварыць з Абрагамам і ўзышоў ад яго.

23 І ўзяў Абрагам Ізмаіла, сына свайго, і ўсіх народжаных у доме сваім і ўсіх купленых за срэбра сваё, увесь мужчынскі пол людзей дома Абрагамавага, і абрэзаў крайнюю плоць у іх таго самага дня, як сказаў Яму Бог.

24 Абрагаму было дзевяноста дзевяць гадоў, калі была абрэзана крайняя плоць у яго.

25 А Ізмаілу, сыну ягонаму, было трынаццаць гадоў, калі была абрэзана крайняя плоць у яго.

26 Таго самага дня былі абрэзаны Абрагам і Ізмаіл, сын Ягоны,

27 і зь ім абрэзаны быў увесь мужчынскі пол дома ягонага, народжанья ў доме і купленыя за срэбра ў іншапляменцаў.

Бц 18

1 І зьявіўся яму Гасподзь каля дубровы Мамрэ, калі ён сядзеў каля ўваходу ў намёт свой, у час дзённае сьпёкі.

2 Ён узьвёў вочы свае і зірнуў, і вось, тры мужы стаяць насупраць яго. Угледзеўшы, ён пабег насустрач ім ад уваходу ў намёт і пакланіўся да зямлі,

3 і сказаў: Валадару, калі я здабыў добрае ўпадабаньне прад вачамі Тваімі, не прайдзі міма раба Твайго;

4 і прынясуць крыху вады, і абмыюць ногі вашыя; і адпачнеце пад гэтым дрэвам,

5 а я прынясу хлеба, і вы падмацуеце сэрцы вашыя; пасья ідзеце; як бо вы ідзяце міма раба вашага. Яны казалі: зрабі так, як кажаш.

6 І пасьпяшаўся Абрагам у намёт да Сарры і сказаў: хутчэй замясі тры саты найлепшай мукі і зрабі праснакі.

7 І пабег Абрагам да статку, і ўзяў цялятка ласкавае і добрае, і даў хлопчыку, і той пасьпяшаўся

прыгатаваць яго.

⁸ І ўзяў масла і малака і цялятка прыгатаванае і паставіў перад імі; а сам стаяў каля іх пад дрэвам. І яны елі.

⁹ І сказалі яму: дзе Сарра, жонка твая? Ён адказаў: тут, у намёце.

¹⁰ І сказаў адзін зь іх: я зноў буду ў цябе ў гэты самы час, і будзе сын у Сарры, жонкі тваёй. А Сарра слухала каля ўваходу ў намёт, за ім.

¹¹ А Абрагам і Сарра былі старыя і ў веку сталым, і звычайнае ў жанчын у Сарры спынілася.

¹² Сарра ўнутрана засьмяялася, сказаўшы: ці мне, калі я пастарэла, мець гэтую ўцеху? і гаспадар мой стары.

¹³ І сказаў Гасподзь Абрагаму: чаго гэта засьмяялася Сарра, сказаўшы: няўжо я сапраўды магу нарадзіць, калі я пастарэла?

¹⁴ Ці ёсьць што цяжкае Госпаду? У назначаны час буду Я ў цябе на другі год, і будзе ў Сарры сын.

¹⁵ А Сарра ня прызналася, а сказала: я не сьмяялася. Бо яна спалохалася. Але Ён сказаў: не, ты сьмяялася.

¹⁶ І ўсталі тыя мужы і адтуль выправіліся да Садомы; а Абрагам пайшоў зь імі правесьці іх.

¹⁷ І сказаў Гасподзь: ці ўтою Я ад Абрагама, што хачу рабіць?

¹⁸ Ад Абрагама, праўда, пойдзе народ вялікі і моцны, і дабраславяцца ў ім усе народы зямлі,

¹⁹ бо Я выбраў яго на тое, каб ён наказаў сынам сваім і дому свайму пасья сябе, хадзіць шляхам Гасподнім, чынячы праўду і суд; і спраўдзіць Гасподзь над Абрагамам, што сказаў пра яго.

²⁰ І сказаў Гасподзь: лямант Садамскі і Гаморскі, вялікі ён, і грэх іхні, цяжкі ён вельмі;

²¹ сыду і пагляджу, ці праўда яны паводзяцца так,

які лямант на іх, што ўзыходзіць да Мяне, ці не; даведаюся.

22 І павярнуліся мужы адтуль і пайшлі ў Садому; а Абрагам яшчэ стаяў прад абліччам Госпада.

23 І падышоў Абрагам і сказаў: няўжо ты загубіш праведнага зь бязбожным?

24 магчыма, ёсьць у гэтым горадзе пяцьдзясят праведнікаў? няўжо Ты загубіш і не пашкадуеш месца гэтага дзеля пяцідзсяці праведнікаў?

25 ня можа быць, каб Ты зрабіў так, каб Ты загубіў праведнага зь бязбожным, каб тое самае было з праведнікам, што і зь бязбожнікам, ня можа быць ад Цябе! Ці ж Судзьдзя ўсёй зямлі ўчыніць неправасудна?

26 Гасподзь сказаў: калі Я знайду ў горадзе Садоме пяцьдзясят праведнікаў, дык я дзеля іх пашкадуу ўсё месца гэта.

27 Абрагам сказаў у адказ: вось, я адважыўся казаць Валадару, я, пыл і попел:

28 можа быць, да пяцідзсяці праведнікаў ня хопіць пяці, няўжо за недахоп пяці Ты вынішчыш увесь горад? Ён сказаў: ня вынішчу, калі знайду там сорок пяць.

29 Абрагам гаварыў далей зь Ім і сказаў: можа быць, знойдзецца там сорок. Ён сказаў: не зраблю таго і дзеля сарака.

30 І сказаў Абрагам: хай ня ўгневаецца Валадар, што я буду гаварыць: можа быць, знойдзецца там трыццаць? Ён сказаў: не зраблю, калі знойдзецца там трыццаць.

31 Абрагам сказаў: вось, я адважыўся казаць Валадару: можа быць, знойдзецца там дваццаць? Ён сказаў: ня вынішчу дзеля дваццаці.

32 Абрагам сказаў: хай ня ўгневаецца Валадар, што

я скажу яшчэ адзін раз: можа быць, знойдзеца там дзесяць? Ён сказаў: ня вынішчу дзеля дзесяці.

³³ І пайшоў Гасподзь, перастаўшы гаварыць з Абрагамам: а Абрагам вярнуўся ў месца сваё.

Бц 19

¹ І прыйшлі тыя два анёлы ў Садому ўвечары, калі Лот сядзеў каля брамы Садомы. Лот убачыў і ўстаў, каб сустрэць іх, і пакланіўся тварам да зямлі

² і сказаў: спадары мае! увайдзеце ў дом раба вашага і начуйце, і ўмойце ногі вашыя, і ўстанеце раніцай і пойдзеце ў дарогу сваю. Але яны казалі: не, мы начуем на вуліцы.

³ Але ён моцна ўпрошваў іх; і яны пайшлі да яго і ўвайшлі ў дом ягоны. Ён зрабіў ім пачостку і сьпёк прэсны хлеб; і яны елі.

⁴ Яшчэ ня леглі яны спаць, як гарадзкія жыхары, Садомцы, ад маладога да старога, увесь люд з усіх канцоў горада, абступілі дом

⁵ і выклікалі Лота і казалі яму: дзе людзі, якія прыйшлі да цябе нанач? выведзі іх да нас; мы спазнаем іх.

⁶ Лот выйшаў да іх да ўваходу і замкнуў за сабою дзьверы,

⁷ і сказаў: братове мае, не рабеце ліхога;

⁸ вось, у мяне дзьве дачкі, якія не спазналі мужчыны; лепей я выведу іх да вас, рабеце зь імі, што вам заўгодна; толькі людзям гэтым не рабеце нічога, бо яны прыйшлі пад дах дома майго.

⁹ Але яны казалі: ідзі сюды. І казалі: вось, прыхадзень, а хоча судзіць? цяпер мы горш учынім з табою, чым зь імі. І яны падступіліся да чалавека гэтага, да Лота, і падышлі, каб выламаць дзьверы.

10 Тады мужы тья працягнулі рукі свае, і ўвялі Лота да сябе ў дом, і дзьверы замкнулі;

11 а людзей, якія былі каля ўваходу ў дом, уразілі сьлепатою, ад малога да вялікага, так што яны нацярпеліся, шукаючы выхаду.

12 Сказалі мужы тья Лоту: хто ў цябе ёсьць яшчэ тут? ці зяць, ці твае сыны, ці твае дочки, і хто б ні быў у цябе ў горадзе, усіх выведзі з гэтага месца,

13 бо мы зьнішчым гэтае месца; бо вялікі лямант на жыхароў яго Госпаду, і Гасподзь паслаў нас зьнішчыць яго.

14 І выйшаў Лот, і гаварыў зь зяцямі сваімі, якія бралі за сябе дачок ягоных, і сказаў: устаньце, выйдзіце з гэтага месца, бо Гасподзь зьнішчыць гэты горад. Але зяцям ягоным здалася, што ён жартуе.

15 Калі ўзышла зара, анёлы пачалі прысьпешваць Лота, кажучы: устань, вазьмі жонку тваю і дзьвюх дачок тваіх, якія ў цябе, каб не загінуць табе за беззаконьні горада.

16 І як што ён марудзіў, дык мужы тья, зь літасьці да яго Гасподняй, узялі за руку яго і жонку і дзьвюх дачок ягоных, і вывелі яго, і паставілі яго па-за горадам.

17 Калі ж вывелі іх вонкі, дык адзін зь іх сказаў: ратуй душу сваю; не азірайся і нідзе ня спыняйся ў навакольлі гэтым; ратуйся на гары, каб табе не загінуць.

18 Але Лот сказаў ім: не, Валадару!

19 Вось, раб Твой здабыў упадабаньне прад вачыма Тваімі, і вялікая літасьць Твая, якую Ты ўчыніў мне, што ўратаваў жыцьцё маё; але я не магу ратавацца на гары, каб не дагнала мяне бяда і мне не памерці:

20 вось, бліжэй уцякаць у гэты горад, ён жа малы; пабягу я туды; ён жа малы; і захаваецца жыцьцё маё.

21 І сказаў яму: вось, на дагоду табе Я ўчыню і гэта: ня збуру горада, пра які ты кажаш;

22 пасьпяшайся, ратуйся там: бо Я не магу ўчыніць дзеі, пакуль ты ня прыйдзеш туды. Таму і названы горад гэты: Сігор.

23 Сонца ўзышло над зямлёю, і Лот прыйшоў у Сігор.

24 І выліў Гасподзь на Садому і Гамору дажджом серку і агонь ад Госпада зь неба,

25 і збурыў гарады гэтыя, і ўсё навакольле гэта, і ўсіх жыхароў гарадоў гэтых, і расьліны зямлі.

26 А жонка Лотава за ім азірнулася і зрабілася саяльным слупам.

27 І ўстаў Абрагам рана раніцай і пайшоў на месца, дзе стаяў прад абліччам Госпада;

28 і паглядзеў на Садому і Гамору і на ўсю прастору навакольля і ўбачыў: вось, дым падымаецца зь зямлі, як дым з вапельні.

29 І было, калі Бог зьнішчаў гарады навакольля гэтага, успомніў Бог пра Абрагама, і выслаў Лота спасярод зьнішчэньня, калі бурыў гарады, у якіх жыў Лот.

30 І выйшаў Лот зь Сігора, і пачаў жыць у гары, і зь ім дзьве дачкі ягоныя, бо ён баяўся жыць у Сігоры. І жыў у пячоры, і зь ім дзьве дачкі ягоныя.

31 І сказала старэйшая малодшай: бацька наш стары, і няма чалавека на зямлі, каб увайшоў да нас паводле звычаю ўсёй зямлі;

32 дык вось апоім бацьку нашага віном, і перасьпім зь ім, і адновім ад бацькі нашага племя.

33 І апаілі бацьку свайго віном у тую ноч; і ўвайшла старэйшая і спала з бацькам сваім; а ён ня ведаў, калі яна легла і калі ўстала.

34 На другі дзень старэйшая сказала малодшай: вось, я спала ўчора з бацькам маім; апоім яго віном і гэтае

ночы; і ты ўвайдзі, сьпі зь ім, і адновім ад бацькі нашага племя.

³⁵ І апаілі бацьку свайго віном і гэтае ночы; і ўвайшла малодшая і спала зь ім; і ён ня ведаў, калі яна легла і калі ўстала.

³⁶ І зацяжарыліся абедзьве дачкі Лотавыя ад бацькі свайго;

³⁷ і нарадзіла старэйшая сына і дала яму імя: Мааў. Ён бацька Маавіцянаў дагэтуль.

³⁸ І малодшая таксама нарадзіла сына і дала яму імя Бэн-Амі. Ён бацька Аманіцянаў дагэтуль.

Бц 20

¹ Абрагам падняўся адтуль на поўдзень і пасяліўся паміж Кадэсам і Сурам; і быў часова ў Герары.

² І сказаў Абрагам пра Сарру, жонку сваю: яна сястра мая. І паслаў Авімэлэх, цар Герарскі, і ўзяў Сарру.

³ І прыйшоў Бог да Авімэлаха ўначы ў сьне і сказаў яму: вось, ты памрэш за жанчыну, якую ты ўзяў, бо яна мае мужа.

⁴ Авімэлэх жа не кранаў яе і сказаў: Уладару, няўжо Ты загубіш і невінаваты народ?

⁵ Ці ня сам ён сказаў мне: яна сястра мая? І яна сама сказала: ён брат мой. Я зрабіў гэта ў шчырасьці сэрца майго і ў чысьціні рук маіх.

⁶ І сказаў яму Бог у сьне: і Я ведаю, што ты зрабіў гэта ў шчырасьці сэрца твайго, і ўтрымаў цябе ад грэху прад Мною, таму і не дапусьціў цябе дакрануцца да яе;

⁷ а цяпер вярні жонку мужу, бо ён прарок і памоліцца за цябе, і ты будзеш жывы; а калі ня вернеш, дык ведай, што канечне памрэш ты і ўсе твае.

⁸ І ўстаў Авімэлэх рана раніцай, і паклікаў усіх рабоў сваіх, і пераказаў усе словы гэтыя ў вушы іхнія; і людзі гэтыя вельмі напалохаліся.

⁹ І паклікаў Авімэлэх Абрагама і сказаў яму: што ты з намі зрабіў? чым зграшыў я супроць цябе, што навёў быў на мяне і на царства маё вялікі грэх? ты ўчыніў мне дзеі, якіх ня ўчыняюць.

¹⁰ І сказаў Авімэлэх Абрагаму: які ты меў намер, калі ўчыняў гэтую дзею?

¹¹ Абрагам сказаў: я падумаў, што няма ў месцы гэтым страху Богага, і заб'юць мяне за жонку маю;

¹² ды яна і сапраўды сястра мне: яна дачка бацькі майго, толькі не дачка маці маёй; і зрабілася маёю жонкаю;

¹³ калі Бог павёў мяне вандраваць з дому бацькі майго, дык я сказаў ёй: зрабі мне гэтую ласку, у якое ні прыйдзем мы месца, усюды кажы пры мне: гэта брат мой.

¹⁴ І ўзяў Авімэлэх дробнага і буйнога быдла, і рабоў і рабыняў, і даў Абрагаму; і вярнуў яму Сарру, жонку ягоную.

¹⁵ І сказаў Авімэлэх: вось, зямля мая перад табою; жыві, дзе табе заўгодна.

¹⁶ І Сарры сказаў: вось, я даў брату твайму тысячу сікляў срэбра; вось, гэта табе покрывала на вочы перад усімі, хто з табою, і перад усімі ты апраўданая.

¹⁷ І памаліўся Абрагам Богу, і ацаліў Бог Авімэлэха, і жонку ягоную, і рабыняў ягоных, і яны пачалі радзіць;

¹⁸ бо замкнуў Гасподзь кожнае чэрава ў доме Авімэлэха за Сарру, жонку Абрагамаву.

Бц 21

¹ І паглядзеў Гасподзь на Сарру, як сказаў; і зрабіў Гасподзь Сарры, як казаў.

² Сарра зачала і нарадзіла Абрагаму сына ў старасьці ягонай у час, пра які казаў яму Бог;

3 і даў Абрагам імя свайму сыну, які нарадзіўся ў яго, якога нарадзіла яму Сарра: Ісаак;

4 і абрэзаў Абрагам Ісаака сына свайго, на восьмы дзень, як наказаў яму Бог.

5 Абрагаму было сто гадоў, калі нарадзіўся яму Ісаак, сын ягоны.

6 І сказала Сарра: сьмех учыніў мне Бог; хто ні пачуе пра мяне, засьмяецца.

7 І сказала; хто сказаў бы Абрагаму: Сарра будзе карміць дзяцей грудзьмі? бо ў старасьці яго я нарадзіла сына.

8 Дзіця вырасла і аднята ад грудзей; і Абрагам наладзіў вялікую гасьціну ў той дзень, калі Ісаак адняты быў ад грудзей.

9 І ўбачыла Сарра, што сын Агары Егіпцянкi, якога яна нарадзіла Абрагаму, насьміхаецца,

10 і сказала Абрагаму: выгані гэтую рабыню і сына яе, бо ня спадкуе рабынін сын гэты з сынам маім Ісаакам.

11 І здалось гэта Абрагаму даволі няпрыемным дзеля сына ягонага.

12 Але Бог сказаў Абрагаму: не засмучайся за хлопчыка і рабыню тваю; ва ўсім, што скажа табе Сарра, слухайся голасу яе, бо ў Ісааку назавецца табе семя;

13 і ад сына рабынінага Я выведу народ, бо ён семя тваё.

14 Абрагам устаў з самае раніцы, і ўзяў хлеба і мех вады, і даў Агары, паклаўшы ёй на плечы, і хлопчыка, і адпусьціў яе. Яна пайшла і заблудзілася ў пустыні Вірсавіі;

15 і ня стала вады ў меху, і яна пакінула хлопчыка пад адным кустом

16 і пайшла, села зводдаль, на аддалі аднаго стрэлу з лука. Бо яна сказала: не хачу бачыць сьмерці хлопчыка. І яна села насупраць, і заенчыла, і плакала;

17 і пачуў Бог голас хлопчыка; і анёл Божы зь неба паклікаў Агар і сказаў ёй: што з табою, Агар? ня бойся; Бог пачуў хлопчыкаў голас адтуль, дзе ён быў;
18 устань, падымі хлопчыка і вазьмі яго за руку, бо Я выведу зь яго вялікі народ.

19 І Бог адкрыў вочы яе, і яна ўбачыла калодзеж з вадою, і пайшла, наліла ў мех вады і напала хлопчыка.

20 І Бог быў з хлопчыкам; і ён вырас, і пачаў жыць у пустыні, і зрабіўся лучнікам.

21 Ён жыў у пустыні Фаран; і маці ягоная ўзяла яму жонку зь зямлі Егіпецкай.

22 І было ў той час, Авімэлэх, зь Фіхолам, ваеначальнікам сваім, сказаў Абрагаму: з табою Бог ва ўсім, што ты ні робіш;

23 і цяпер прысягні мне тут Богам, што ты не пакрыўдзіш ні мяне, ні сына майго, ні ўнука майго; і як добра я паводзіўся з табою, так і ты будзеш паводзіцца са мною і зямлёю, у якой ты гасьцюеш.

24 І сказаў Абрагам: я прысягаю.

25 І Абрагам дакараў Авімэлэха за калодзеж з вадою, які адабралі Авімэлэхавыя рабы.

26 А Авімэлэх сказаў праўду: ня ведаю, хто гэта зрабіў, і ты не сказаў мне; я нават і ня чуў дагэтуль.

27 І ўзяў Абрагам дробнага і буйнога быдла і даў Авімэлэху, і яны абодва спрымірыліся.

28 І паставіў Абрагам сем ягнят са статку дробнага быдла асобна.

29 А Авімэлэх сказаў Абрагаму: навошта тут гэтыя сем ягнят, якіх ты паставіў асобна?

30 Абрагам сказаў: сем ягнят гэтых вазьмі з рукі маёй, каб яны былі мне сьведчаньнем, што я выкапаў гэты калодзеж.

31 Таму і назваў ён гэтае месца: Вірсавія, бо тут абодва яны прысягнулі

32 і спрымірыліся ў Вірсавіі. І ўстаў Авімэлэх, і Фіхол, ваеначальнік ягоны, і вярнуліся ў зямлю Філістымскую.

33 І пасадзіў Абрагам каля Вірсавіі гай і заклікаў там імя Госпада, Бога Вечнага.

34 І жыў Абрагам у зямлі Філістымскай, як прыхадзень, шмат дзён.

Бц 22

1 І было, пасля гэтых падзей Бог спакушаў Абрагама і сказаў яму: Абрагаме! Ён сказаў: вось я.

2 Бог сказаў: вазьмі сына твайго, адзінага твайго, якога ты любіш, Ісаака; і ідзі ў зямлю Морыя і там прынясі яго на цэласпаленьне на адной з гор, пра якую Я скажу табе.

3 Абрагам устаў з самага рана, асядлаў асла свайго, узяў з сабою двух падлеткаў сваіх і Ісаака, сына свайго; накалоў дроў на цэласпаленьне і ўстаўшы пайшоў да месца, пра якое сказаў яму Бог.

4 На трэці дзень Абрагам узвёў вочы свае і ўбачыў тое месца здалёк.

5 І сказаў Абрагам падлеткам сваім: застаньцеся тут з аслom; а я і сын пойдзем туды і паклонімся, і вернемся да вас.

6 І ўзяў Абрагам дровы на цэласпаленьне і паклаў на Ісаака, сына свайго; узяў у рукі агонь і нож, і пайшлі абодва разам.

7 І пачаў Ісаак гаварыць Абрагаму, бацьку свайму, і сказаў: бацька мой! Ён адказаў: вось я, сыне мой. Ён сказаў: вось агонь і дровы, дзе ж ягня на цэласпаленьне?

8 Абрагам сказаў: Бог нагледзіць сабе ягня на цэласпаленьне, сыне мой. І яны ішлі абодва разам

9 і прыйшлі на месца, пра якое сказаў яму Бог; і зладзіў там Абрагам ахвярнік, расклаў дровы і, зьвязаўшы сына свайго Ісаака, паклаў яго на ахвярнік паўзьверх дроў.

10 І падняў Абрагам руку сваю і ўзяў нож, каб закалоць сына свайго.

11 Але анёл Гасподні заклікаў яго зь неба і сказаў: Абрагаме! Абрагаме! Ён сказаў: вось я.

12 Анёл сказаў: не падымай рукі тваёй на хлопчыка, і не рабі зь ім нічога; бо цяпер Я ведаю, што баішся ты Бога і не пашкадаваў сына твайго, адзінага твайго, дзеля Мяне.

13 І ўзьвёў Абрагам вочы свае і ўбачыў: і вось, за ім баран, які заблытаўся ў гушчобе рагамі сваімі. Абрагам пайшоў, узяў барана і прынёс яго на цэласпаленьне замест сына свайго.

14 І даў Абрагам назву месцу таму: Ягова-ірэ. Таму і сёньня гаворыцца: на гары Яговы ўгледзіцца.

15 І другі раз заклікаў анёл Гасподні зь неба

16 і сказаў: Сабою прысягаю, кажа Гасподзь, што так, як ты зрабіў гэта і не пашкадаваў сына твайго, адзінага твайго,

17 дык Я дабраслаўляючы дабраслаўлю цябе і многачы памножу семя тваё гарадамі ворагаў сваіх;

18 і дабраславяцца ў семені тваім усе народы зямлі за тое, што ты паслухаўся голасу Майго.

19 І вярнуўся Абрагам да хлопчыкаў сваіх, і ўсталі і пайшлі разам у Вірсавію; і жыў Абрагам у Вірсавіі.

20 Пасьля гэтых падзей Абрагаму абвясцілі, сказаўшы: вось, і Мілка нарадзіла Нахору, брату твайму, сыноў:

21 Уца, першынца ягонага, Вуза, брата гэтаму, Кемуіла, бацьку Арамавага,
22 Кесэда, Хазо, Пілдаша, Ідлафа і Ватуіла;
23 ад Ватуіла нарадзілася Рэбэка. Васьмёх гэтых нарадзіла Мілка Нахору, брату Абрагамаваму;
24 і наложніца ягоная, якую звалі Рэума, таксама нарадзіла Тэваха, Гахама, Тахаша і Мааху.

Бц 23

1 Жыцьця Саррынага было сто дваццаць сем гадоў: вось гады жыцьця Саррынага:
2 і памерла Сарра ў Кірыят-Арбе, што сёньня Хэўрон, у зямлі Ханаанскай. І прыйшоў Абрагам галасіць па Сарры і аплакваць яе.
3 І адышоў Абрагам ад памерлай сваёй, і казаў сынам Хэтавым, і сказаў:
4 я ў вас прыхадзень і пасяленец: дайце мне ва ўласнасьць месца пад магілу паміж вамі, каб мне памерлую маю пахаваць ад вачэй маіх.
5 Сыны Хэта адказвалі Абрагаму і сказалі яму:
6 паслухай нас, спадару наш; ты князь Божы сярод нас; у найлепшым з нашых пахвальных месцаў пахайвай памерлую тваю; ніхто з нас не адмовіць табе пахавальнага месца, дзеля пахаваньня памерлай тваёй.
7 Абрагам устаў і пакланіўся люду зямлі той, сынам Хэтавым;
8 і казаў і сказаў: калі вы згодныя, каб я пахайвай памерлую маю, дык паслухайце мяне, папрасеце за мяне Эфрона сына Цахаравага,
9 каб ён аддаў мне пячору Махпэлу, якая ў яго на канцы поля ягонага, каб за дастатковую цану аддаць яе мне сярод вас, ва ўласнасьць дзеля пахаваньня.

10 А Эфрон сядзеў сярод сыноў Хэтавых. І адказаў Эфрон Хэтэянін Абрагаму ў вушы сыноў Хэта, усіх, хто ўваходзіў у браму горада ягонага, і сказаў:

11 не, спадару мой, паслухай мяне: я даю табе поле і пячору, якая на ім, даю табе, перад вачыма сыноў народу майго табе яе, пахавай памерлую тваю.

12 Абрагам пакланіўся перад людзьмі зямлі той

13 і казаў Эфрону ў вушы люду зямлі той і сказаў: калі паслухаешся, я даю табе за поле срэбра; вазьмі ў мяне, і я пахаваю там памерлую маю.

14 Эфрон адказаў Абрагаму і сказаў яму:

15 спадару мой! паслухай мяне: зямля каштуе чатырыста сікляў срэбра; мне і табе што гэта? пахавай памерлую тваю.

16 Абрагам выслухаў Эфрона; і наважыў Абрагам Эфрону срэбра, колькі ён абвясціў у вушы сынам Хэтавым, чатырыста сікляў срэбра, якое ходзіць у купцоў.

17 І сталася поле Эфронавае, якое каля Махпэлы, насупраць Мамрэ, поле і пячора, якая на ім і ўсе дрэвы на полі, ва ўсіх межах яго навакол,

18 валоданьнем Абрагамавым перад вачыма сыноў Хэта, усіх, хто ўваходзіць у браму горада ягонага.

19 Пасьля гэтага Абрагам пахаваў Сарру, жонку сваю, у пячоры на полі ў Махпэле, насупраць Мамрэ, што сёньня Хэўрон у зямлі Ханаанскай.

20 Так дасталіся Абрагаму ад сыноў Хэтавых поле і пячора, якая на ім, ва ўласнасьць пад пахаваньне.

Бц 24

1 Абрагам быў ужо стары і ў сталым веку. Гасподзь дабраславіў Абрагама ўсім.

2 І сказаў Абрагам рабу свайму, старэйшаму ў доме ягоным, кіроўцу ўсім, што ў яго было: пакладзі руку тваю пад сьцягну маё

3 і запрысягніся мне Госпадам, Богам неба і Богам зямлі, што ты ня возьмеш сыну майму жонкі з дачок Хананэяў, сярод якіх я жыву;

4 а пойдзеш у зямлю маю, на радзіму маю, і возьмеш жонку сыну майму Ісааку.

5 Раб сказаў яму: можа стацца, не захоча жанчына ісьці са мною ў гэтую зямлю; ці павінен я вярнуць сына твайго ў зямлю, зь якое ты выйшаў?

6 Абрагам сказаў яму: сьцеражыся, не вяртай сына майго туды;

7 Гасподзь, Бог неба, Які ўзяў мяне з дома бацькі майго і зь зямлі нараджэньня майго, Які гаварыў мне і Які прысягнуў мне, кажучы: нашчадкам тваім дам гэтую зямлю, - Ён пашле анёла Свайго перад табою, і ты возьмеш жонку сыну майму адтуль;

8 калі ж не захоча жанчына ісьці з табою, ты будзеш вольны ад гэтай прысягі маёй; толькі сына майго не вяртай туды.

9 І паклаў раб руку сваю пад сьцягну Абрагаму, гаспадару свайму, і запрысягнуўся яму ў гэтым.

10 І ўзяў раб зь вярблюдаў гаспадара свайго дзесяць вярблюдаў і пайшоў. У руках у яго былі таксама ўсякія скарбы гаспадара ягонага. Ён устаў і пайшоў у Месапатамію, у горад Нахораў;

11 і спыніў вярблюдаў па-за горадам, каля калодзежа вады, пад вечар, у той час, калі прыходзяць жанчыны чэрпаць ваду,

12 і сказаў: Госпадзе, Божа гаспадара майго Абрагама, пашлі яе сёньня насустрач мне і ўчыні міласць гаспадару майму Абрагаму;

13 вось, я стаю каля крыніцы вады, і дочкі жыхароў

горада выходзяць чэрпаць ваду;

¹⁴ і дзяўчына, якой я скажу: нахілі збанок твой, я нап'юся; і яна скажа: пі, я і вярблюдам тваім дам піць, - вось тая, якую Ты назначыў рабу Твайму Ісааку; і з гэтага даведаюся я, што Ты чыніш мілату гаспадару майму.

¹⁵ Яшчэ не перастаў ён гаварыць, і вось, выйшла Рэбэка, якая нарадзілася ад Ватуіла, сына Мілкі, жонкі Нахора, брата Абрагамавага, і збанок яе на плячы ў яе;

¹⁶ дзяўчына была прыгожая з твару, дзева, якое не спазнаў муж. Яна сышла да крыніцы, напоўніла збанок свой і пайшла ўгору.

¹⁷ І пабег раб насустрач ёй і сказаў: дай мне выпіць крыху вады са збанка твайго.

¹⁸ Яна сказала: пі, гаспадару мой. І адразу апусьціла збанок свой на руку сваю і напіла яго.

¹⁹ І, калі напіла яго, сказала: я пачну чэрпаць і вярблюдам тваім, пакуль не нап'юцца ўсе.

²⁰ І адразу выліла ваду са збанка свайго ў карыта, і пабегла зноў да калодзежа зачарпнуць, і начэпала ўсім вярблюдам ягоным,

²¹ Чалавек той глядзеў на яе са зьдзіўленьнем моўчкі, хочучы зразумець, ці дабраславіў Гасподзь дарогу ягоную, ці не.

²² Калі вярблюды перасталі піць, тады чалавек той узяў залатую завушніцу, вагою паўсікля, і два запясыці на рукі ёй, вагою ў дзесяць сікляў золата,

²³ і сказаў: чыя ты дачка? скажы мне; ці ёсьць у доме ў бацькі твайго месца нам начаваць?

²⁴ Яна сказала яму: я дачка Ватуіла, сына Мілкі, якога яна нарадзіла Нахору.

²⁵ І яшчэ сказала яму: у нас многа саломы і корму; і ёсьць месца начаваць.

²⁶ І схіліўся чалавек той, і пакланіўся Госпаду,

27 і сказаў: дабраславёны Гасподзь, Бог гаспадара майго Абрагама, Які не абышоў гаспадара майго ласкаю Сваёю і праўдаю Сваёю! Гасподзь роўнаю дарогаю прывёў мяне да дома брата гаспадара майго.

28 Дзяўчына пабегла і расказала пра гэта ў доме маці сваёй.

29 У Рэбэкі быў брат, якога звалі Лаван. Лаван выбег да таго чалавека, да крыніцы.

30 І калі ён убачыў завушніцу і запясыці на руках у сястры сваёй, якая казалася: так гаварыў са мною чалавек гэты, - дык прыйшоў да чалавека, і вось, ён стаіць каля вярблюдаў ля крыніцы;

31 і сказаў яму: увайдзі, дабраславёны Госпадам; чаго ты стаіш звонку? я падрыхтаваў дом і месца вярблюдам.

32 І ўвайшоў чалавек. Лаван рассядлаў вярблюдаў і даў саломы і корму вярблюдам і вады памыць ногі яму і людзям, якія былі зь ім;

33 і прапанавалі яму ежы. Але ён сказаў: ня буду есьці, пакуль не скажу справы сваёй. І сказаў: кажы.

34 Ён сказаў: я раб Абрагамаў;

35 Гасподзь вельмі дабраславіў гаспадара майго, і ён зрабіўся вялікім: Ён даў яму авечак і валоў, срэбра і золата, рабоў і рабыняў, вярблюдаў і аслоў.

36 Сарра, жонка гаспадара майго, ужо пастарэўшы, нарадзіла гаспадару майму сына, якому ён аддаў усё, што ў яго;

37 і ўзяў зь мяне прысягу гаспадар мой, сказаўшы: не бяры жонкі сыну майму з дачок Хананэяў, у зямлі якіх я жыву,

38 а ідзі ў дом бацькі майго і да сваякоў маіх, і возьмеш жонку сыну майму.

39 Я сказаў гаспадару майму: магчыма, ня пойдзе жанчына са мною.

40 Ён сказаў мне: Гасподзь, прад абліччам Якога я хаджу, пашле з табою анёла Свайго і добра ўладкуе шлях твой, і возьмеш жонку сыну майму з родзічаў маіх і з дому бацькі майго;

41 тады будзеш ты вольны ад прысягі маёй, калі сходзіш да родзічаў маіх; і калі яны не дадуць табе, ты будзеш вольны ад прысягі маёй.

42 І прыйшоў я сёння да крыніцы і сказаў: Госпадзе, Божа гаспадара майго Абрагама! Калі Ты добра ўладкуеш шлях, які я праходжу,

43 дык вось, я стаю каля крыніцы вады, і дзяўчына, якая выйдзе зачарпнуць і якой я скажу: дай мне выпіць крыху са збанка твайго,

44 і якая скажа мне: і ты пі, і вярблюдам тваім я начэрпаю, - вось жонка, якую Гасподзь вызначыў сыну гаспадара майго.

45 Яшчэ не перастаў я гаварыць у думках маіх, і вось, выйшла Рэбэка, і збанок яе на плячы ў яе, і сышла да крыніцы і зачарпнула; і я сказаў ёй: напаі мяне.

46 Яна адразу апусьціла зь сябе збанок свой і сказала: пі, і вярблюдаў тваіх я напаю. І я піў. І вярблюдаў яна напаіла.

47 Я спытаўся ў яе і сказаў: чыя ты дачка? Яна сказала: дачка Ватуіла, сына Нахоравага, якога нарадзіла яму Мілка. І даў я завушніцы ёй і запясыці на рукі яе.

48 І схіліўся я і пакланіўся Госпаду, і дабраславіў Госпада, Бога гаспадара майго Абрагама, Які роўнай дарогаю прывёў мяне, каб узяць дачку брата гаспадара майго за сына ягонага.

49 І цяпер скажэце мне: ці маеце вы намер зрабіць ласку і праўду гаспадару майму, ці не? скажэце мне, і я павярнуся направа альбо налева.

50 І адказвалі Лаван і Ватуіл і сказалі: ад Госпада прыйшла гэтая дзея; мы ня можам сказаць табе

папярок ні благага, ні добрага;

51 вось Рэбэка перад табою; вазьмі і ідзі; хай будзе яна жонкаю сыну гаспадара твайго, як сказаў Гасподзь.

52 Калі раб Абрагамаў пачуў словы іхнія, дык пакланіўся Госпаду да зямлі.

53 І дастаў раб срэбныя рэчы і залатыя рэчы і вопратку і даў Рэбэцы; таксама і брату яе і маці яе даў багатыя дарункі.

54 І елі і пілі ён і людзі, якія былі зь ім, і значавалі. Калі ж усталі раніцай, дык ён сказаў: пусьцеце мяне да гаспадара майго.

55 Але брат яе і маці казалі: хай пабудзе з намі дзяўчына дзён зь дзесяць; потым пойдзеш.

56 Ён сказаў ім: ня трымайце мяне, бо Гасподзь добра ўладкаваў шлях мой; пусьцеце мяне, і я пайду да гаспадара майго.

57 Яны казалі: паклічам дзяўчыну і спытаемся, што яна скажа.

58 І паклікалі Рэбэку і казалі ёй: ці пойдзеш з гэтым чалавекам? Яна сказала: пайду.

59 І пусьцілі Рэбэку, сястру сваю, і карміцельку яе, і раба Абрагамавага, і людзей ягоных.

60 І дабраславілі Рэбэку і казалі ёй: сястра наша, хай родзяцца ад цябе тысячы тысяч, і хай валодаюць нашчадкі твае жытлішчамі ворагаў тваіх,

61 І ўстала Рэбэка і служанка яе, і селі на вярблюдаў, і паехалі за тым чалавекам. І раб узяў Рэбэку і пайшоў.

62 А Ісаак прыйшоў з Бэер-Лахай-Роі, бо жыў ён у зямлі паўдзённай.

63 Як пачало вечарэць, Ісаак выйшаў у поле падумаць, і ўзьвёў вочы свае, і ўбачыў: вось, ідуць вярблюды.

64 Рэбэка зірнула, і ўбачыла Ісаака, і спусьцілася зь вярблюда.

65 І сказала рабу: хто гэты чалавек, які ідзе па полі

насустрач нам? Раб сказаў: гэта гаспадар мой. І яна ўзяла пакрывала і закрылася.

⁶⁶ А раб сказаў Ісааку ўсё, што зрабіў.

⁶⁷ І ўвёў яе Ісаак у намёт Сарры, маці сваёй, і ўзяў Рэбэку, і яна сталася яму жонкай, і ён пакахаў яе; і суцешыўся Ісаак у журбоце па маці сваёй.

Бц 25

¹ І ўзяў Абрагам яшчэ жонку, імем Хэтуру.

² Яна нарадзіла яму Зімрана, Ёкшана, Мэдана, Мадьяна, Ішбака і Шуаха.

³ Ёкшан спарадзіў Шэву і Дэдана. Сыны Дэдана былі: Ашурым, Летушым і Леюмім.

⁴ Сыны Мадьяна: Эфа, Эфэр, Ханох, Авіда і Элдага. Усе гэтыя сыны Хэтуры.

⁵ І аддаў Абрагам усё, што было ў яго, Ісааку;

⁶ а сынам наложніц, якія былі ў Абрагама, даў Абрагам дарункі і адаслаў іх ад Ісаака, сына свайго, яшчэ за жыцця свайго, на ўсход, у зямлю ўсходнюю.

⁷ Дзён жыцця Абрагамавага, якія ён пражыў, было сто семдзесят пяць гадоў;

⁸ і сканаў Абрагам, і памёр у старасьці добрай, вельмі стары і насычаны, і прылучаны да люду свайго.

⁹ І пахавалі яго Ісаак і Ізмаіл, сыны ягоныя, у пячоры Махпэл, на полі Эфрона, сына Цахара, Хэтэяніна, якое насупроць Мамрэ,

¹⁰ на полі, якое Абрагам набыў у сыноў Хэтавых. Там пахаваны Абрагам і Сарра, жонка ягоная.

¹¹ Пасьля сьмерці Абрагама Бог дабраславіў Ісаака, сына ягонага. Ісаак жыў пры Бээр-Лахай-Роі.

¹² Вось радавод Ізмаіла, сына Абрагамавага, якога нарадзіла Абрагаму Агар, Егіпцянка, Саррына служанка;

13 і вось імёны сыноў Ізмаілавых, імёны іхнія паводле радаводу іхняга: першынец Ізмаілаў Наваёт, Кедар, Адбээл, Міўсам,

14 Мішма, Дума, Маса,

15 Хадад, Тэма, Етур, Нафіш і Кедма.

16 Яны сыны Ізмаілавя, і гэта імёны іхнія, у селішчах іхніх, у качэўях іхніх. Гэта дванаццаць князеў плямёнаў іхніх.

17 А гадоў жыцьця Ізмаілавага было сто трыццаць сем гадоў; і сканаў ён, і памёр, і прылучаны да народу свайго.

18 Яны жылі ад Хавілы да Сура, што перад Егіптам, як ідзе да Асірыі. Яны пасяліліся перад абліччам усіх братоў сваіх.

19 Вось радавод Ісаака, сына Абрагамавага. Абрагам спарадзіў Ісаака.

20 Ісааку было сорок гадоў калі ён узяў сабе за жонку Рэбэку, дачку Ватуіла Арамэйца зь Месапатаміі, сястру Лавана Арамэйца.

21 І маліўся Ісаак Госпаду за жонку сваю, бо яна была няплодная; і Гасподзь пачуў яго, і зачала Рэбэка жонка ягоная.

22 Сыны ва ўлоньні яе пачалі біцца, і яна сказала: калі так будзе, дык навошта мне гэта? І пайшла спытацца ў Госпада.

23 Гасподзь сказаў ёй: два племені ў чэраве тваім, і два розныя народы пойдучь з нутробы тваёй; адзін народ зробіцца мацнейшы за другі, і большы будзе служыць меншаму.

24 І настаў час ёй радзіць: і вось блізьняты ў нутробе ў яе.

25 Першы выйшаў чырвоны, увесь, як скура, калматы, і далі яму імя: Ісаў.

26 Потым выйшаў брат ягоны, трымаючыся рукою

сваёю за пяту Ісава; і дадзена яму імя: Якаў. А Ісааку было шэсьцьдзясят гадоў, калі яны нарадзіліся.

27 Дзеці выраслі; і стаў Ісаў чалавекам спрытным у ловах зьвера, чалавекам палёў; а Якаў чалавекам рахманым, жыхаром намётаў.

28 Ісаак любіў Ісава, бо дзічына была да смаку яму; а Рэбэка любіла Якава.

29 І згатаваў Якаў страву; а Ісаў прыйшоў з поля стомлены.

30 І сказаў Ісаў Якаву: дай мне паесьці чырвонага, чырвонага гэтага; бо я стаміўся. Ад гэтага дадзена яму мянушка: Эдом.

31 Але Якаў сказаў: прадай мне цяпер жа сваё першародства.

32 Ісаў сказаў: вось, я паміраю, што мне з гэтага першародства?

33 Якаў сказаў: прысягні мне цяпер жа. Ён прысягнуў яму, і прадаў першародства сваё Якаву.

34 І даў Якаў Ісаву хлеба і стравы з сачыўкі: і ён еў і піў, і ўстаў і пайшоў; і пагардзіў Ісаў першародствам.

Бц 26

1 Быў голад на зямлі, звыш ранейшага голаду, які быў у дні Абрагамавыя; і пайшоў Ісаак да Авімэлэха, цара Філістымскага, у Герар.

2 Гасподзь явіўся яму і сказаў: ня йдзі ў Егіпет; жыві ў зямлі, пра якую Я скажу табе;

3 вандруй па зямлі гэтай; і Я буду з табою і дабраслаўлю цябе, бо табе і нашчадкам тваім усе землі гэтыя, і спраўджу прысягу, якую Я прысягаўся Абрагаму, бацьку твайму;

4 памножу нашчадкаў тваіх, як зоркі нябесныя, і дам нашчадкам тваім усе землі гэтыя; дабраславяцца ў семені тваім усе народы зямныя,

⁵ за тое, што Абрагам паслухаўся голасу Майго і выконваў, што Мною наказана было выконваць: загады Мае, пастановы Мае і законы Мае.

⁶ Ісаак пасяліўся ў Герары.

⁷ Жыхары месца таго спыталіся пра жонку ягоную, і ён сказаў: «гэта сястра мая», бо баяўся сказаць: «жонка мая», каб не забілі мяне, думаў ён, жыхары месца гэтага за Рэбэку, бо яна прыгожая з выгляду.

⁸ Але калі ўжо шмат часу ён там пражыў, Авімэлэх, цар Філістымскі, паглядзеў у акно, убачыў, што Ісаак гуляе з Рэбэкаю, жонкаю сваёю.

⁹ І паклікаў Авімэлэх Ісаака і сказаў: вось, гэта жонка твая: як жа ты сказаў: яна сястра мая? Ісаак сказаў яму: бо я думаў, каб жа не памерці мне дзеля яе.

¹⁰ Але Авімэлэх сказаў: што гэта ты зрабіў з намі? адзін з народу ледзь не злучыўся з жонкаю тваёю, і ты ўвёў бы нас у грэх.

¹¹ І даў Авімэлэх загад усяму народу, сказаўшы: хто кране гэтага чалавека і жонку ягоную, той аддадзены будзе сьмерці.

¹² І сеў Ісаак у зямлі той і меў у той год ячменю стакроць: так дабраславіў яго Гасподзь.

¹³ І стаўся вялікім чалавек гэты і ўзьвялічваўся болей і болей да таго, што зрабіўся вельмі вялікі.

¹⁴ У яго былі статкі дробнага і статкі буйнога быдла і мноства ральлі, і Філістымляне пачалі зайздросьціць яму.

¹⁵ І ўсе калодзежы, якія выкапалі рабы бацькі ягонага пры жыцьці бацькі ягонага Абрагама, Філістымляне завалілі і засыпалі зямлёю.

¹⁶ І Авімэлэх сказаў Ісааку: адыдзі ад нас, бо ты зрабіўся намнога мацнейшы за нас.

¹⁷ І Ісаак сышоў адтуль, і разьмясьціўся з намётамі ў даліне Герарскай, і пасяліўся там.

18 І зноў выкапаў Ісаак калодзежы вады, якія выкапаны былі ў дні Абрагама, бацькі ягонага, і якія завалілі Філістымляне пасья сьмерці Абрагама: і назваў іх тымі самымі назовамі, якімі назваў іх бацька ягоны.

19 І капалі рабы Ісаакавыя ў даліне і знайшлі там калодзеж вады жывой.

20 І спрачаліся пастухі Герарскія з пастухамі Ісаакавымі, кажучы: наша вада. І ён даў калодзежу імя: Эсэк, бо спрачаліся зь ім.

21 Выкапалі другі калодзеж; спрачаліся таксама і за яго; і ён даў яму імя: Сітна.

22 І ён рушыў адсюль і выкапаў іншы калодзеж, за Які ўжо не спрачаліся; і даў яму імя: Рэхапот; бо, сказаў ён, цяпер Гасподзь даў нам прасторнае месца, і мы памножымся на зямлі.

23 Адтуль перайшоў ён у Вірсавію.

24 І ў тую ноч зьявіўся яму Гасподзь і сказаў: Я Бог Абрагама, бацькі твайго: ня бойся, бо Я з табою, і дабраслаўлю цябе і памножу нашчадкаў тваіх, дзеля Абрагама, раба майго.

25 І ён спарудзіў там ахвярнік і заклікаў імя Госпада. І паставіў там намёт свой, і выкапалі там рабы Ісаакавыя калодзеж.

26 Прыйшоўда яго з Герара Авімэлэх, і Ахузат, сябар ягоны, і Фіхол, ваеначальнік ягоны.

27 Ісаак сказаў ім: навошта вы прыйшлі да мяне, калі вы зьненавідзелі мяне і выслалі мяне ад сябе?

28 Яны казалі: мы ясна пабачылі, што Гасподзь быў з табою, і таму мы казалі: пастановім паміж намі і табою прысягу і заключым з табою спрымірэнства,

29 каб ты не рабіў нам ліха, як і мы не кранулі цябе, а рабілі табе толькі добрае і адпусьцілі цябе зь мірам; цяпер ты дабраславёны Госпадам.

30 Ён зладзіў ім гасьціну, і яны елі і пілі.

31 І ўстаўшы з самае раніцы, прысягнулі адзін аднаму; і адпусьціў іх Ісаак, і яны пайшлі ад яго зь мірам.

32 У той самы дзень прыйшлі рабы Ісаакавыя і паведамлілі яму пра калодзеж, які капалі яны, і сказалі яму: мы знайшлі ваду.

33 І ён назваў яго: Шыва. Таму імя гораду таму Бэер-Шыва да гэтага дня.

34 І было Ісаву сорок гадоў, і ўзяў сабе за жонку Егудыту, дачку Бээра Хэтэяніна, і Васэмату, дачку Элона Хэтэяніна.

35 І яны былі завадаю Ісааку і Рэбэцы.

Бц 27

1 Калі Ісаак састарыўся, і прытупіўся зрок вачэй ягоных, ён паклікаў старэйшага сына свайго Ісаву і сказаў яму: сыне мой! Той сказаў яму: вось я.

2 Сказаў: вось, я састарыўся; ня ведаю дня сьмерці маёй;

3 вазьмі цяпер прылады твае, калчан твой і лук твой, выйдзі ў поле і ўпалюй мне дзічыны,

4 і згатауй мне страву, якую я люблю, і прынясі мне есьці, каб дабраславіла цябе душа мая, перш чым я памру.

5 Рэбэка чула, як Ісаак гаварыў сыну свайму Ісаву. І пайшоў Ісаў у поле дастаць і згатаваць дзічыны;

6 А Рэбэка сказала сыну свайму Якаву: вось, я чула, як бацька казаў брату твайму Ісаву:

7 прынясі мне дзічыны і згатауй мне страву; я паем і дабраслаўлю цябе прад абліччам Гасподнім, перад сьмерцю маёю.

8 Цяпер, сыне мой, паслухайся слоў маіх у тым, што я загадаю табе:

9 выйдзі ў статак і вазьмі мне адтуль два казьялянткі добрыя: і я згатую зь іх бацьку твайму страву, якую ён любіць:

10 а ты прынясеш бацьку твайму, і ён паесьць, каб дабраславіць цябе перад сьмерцю сваёю.

11 Якаў сказаў Рэбэцы, маці сваёй: Ісаў, брат мой, чалавек касматы, а я чалавек гладкі;

12 можа стацца, абмацае мяне бацька мой, і я буду ў вачах у яго ашуканец і навяду на сябе праклён, а не дабраславеньне.

13 Маці ягоная сказала яму: на мне хай будзе праклён твой, сыне мой; толькі паслухайся слоў маіх і выйдзі, прынясі мне.

14 Ён пайшоў, і ўзяў, і прынёс маці сваёй; і маці ягоная зрабіла страву, якую любіў бацька ягоны.

15 І ўзяла Рэбэка багатую вопратку старэйшага сына свайго Ісава, якая была ў яе ў доме, і апранула малодшага сына свайго Якава;

16 а рукі яго і гладкую шую яго абклала скураю казьялянт,

17 і дала страву і хлеб, якія яна згатавала, у рукі Якаву, сыну свайму.

18 Ён увайшоў да бацькі свайго і сказаў: бацька мой! Той сказаў: вось я; хто ты, сыне мой?

19 Якаў сказаў бацьку свайму: я, Ісаў, першынец твой, я зрабіў, як ты сказаў мне; устань, сядзь і паеж дзічыны маёй, каб дабраславіла мяне душа твая.

20 І сказаў Ісаак сыну свайму: што так хутка знайшоў ты, сыне мой? Ён сказаў: бо Гасподзь Бог твой паслаў мне насустрэч.

21 І сказаў Ісаак Якаву: падыдзі, я абмацаю цябе, сыне мой, ці ты сын мой Ісаў, ці не?

22 Якаў падышоў да Ісаака, бацькі свайго; і ён абмацаў яго і сказаў: голас, голас Якаваў; а рукі, рукі Ісававыя.

23 І не пазнаў яго, бо рукі ў яго былі, як рукі ў Ісава, брата ягонага, калматыя. І дабраславіў яго

24 і сказаў: ці ты сын мой Ісаў? Ён адказаў: я.

25 Ісаак сказаў: падай мне, я паем дзічыны сына майго, каб дабраславіла цябе душа мая. Якаў падаў яму, і ён еў; прынёс яму і віна, і ён піў.

26 Ісаак, бацька ягоны, сказаў яму: падыдзі, пацалуй мяне, сыне мой.

27 Ён падышоў і пацалаваў яго і сказаў: вось, пах ад сына майго, як пах ад поля, якое дабраславіў Гасподзь;

28 хай дасьць табе Бог ад расы нябеснай і ад тлушчу зямлі, і многа хлеба і віна;

29 хай паслужаць табе народы, хай паклоняцца табе плямёны: будзь гаспадаром над братамі тваімі, і хай паклоняцца табе сыны маці тваёй; кляцьбіты твае - праклятыя; і дабраславенцы твае - дабраславёныя.

30 Як толькі ўчыніў Ісаак дабраславеньне над Якавам, і як толькі выйшаў Якаў ад аблічча Ісаака, бацькі свайго, - Ісаў, брат ягоны, прыйшоў з ловаў сваіх.

31 Згатаваў і ён страву, і прынёс бацьку свайму, і сказаў бацьку свайму: устань, бацька мой, і паеж дзічыны сына твайго, каб дабраславіла мяне душа твая.

32 А Ісаак, бацька ягоны, сказаў яму: хто ты? Ён сказаў: я сын твой, першынец твой, Ісаў.

33 І задрыжаў Ісаак вельмі вялікім дрыжаньнем і сказаў: хто ж гэта, які дастаў дзічыны і прынёс мне, і я еў з усяго, перш чым ты прыйшоў, і я дабраславіў яго? ён і будзе дабраславёны.

34 Ісаў, выслухаўшы словы бацькі свайго, падняў гучны і вельмі горкі энк, і сказаў бацьку свайму: бацька мой! дабраславі і мяне.

35 Але ён сказаў: брат твой прыйшоў з хітрынаю і ўзяў дабраславеньне маё.

36 І сказаў: ці не таму дадзена яму імя: Якаў, што ён запабег мяне ўжо два разы? ён узяў першародства маё, і вось, цяпер узяў дабраславеньне маё. І сказаў: няўжо ты не пакінуў мне дабраславеньня?

37 Ісаак адказаў Ісаву: вось, я паставіў яго гаспадаром над табою і ўсіх братоў ягоных аддаў яму ў рабы; адарыў яго хлебам і віном; што ж я зраблю дзеля цябе, сыне мой?

38 Але Ісаў сказаў бацьку свайму: няўжо, бацька мой, адно ў цябе дабраславеньне? дабраславі і мяне, бацька мой! І ўзвысіў Ісаў голас свой і заплакаў.

39 І адказваў Ісаак, бацька ягоны, і сказаў яму: вось, ад тлушчу зямлі будзе пражываньне тваё і ад расы нябеснай згары;

40 і ты будзеш жыць мечам тваім і будзеш служыць брату твайму; але будзе час, калі ўсупрацівішся і скінеш ярмо ягонае з шыі тваёй.

41 І зьненавідзеў Ісаў Якава за дабраславеньне, якім дабраславіў яго бацька ягоны; і сказаў Ісаў у сэрцы сваім: набліжаюцца дні плачу па бацьку маім; і я заб'ю Якава, брата майго.

42 І пераказаны былі Рэбэцы словы Ісава, старэйшага сына яе; і яна паслала, і паклікала малодшага сына свайго Якава, і сказала яму: вось, Ісаў, брат твой, пагражае забіць цябе;

43 і цяпер, сыне мой, паслухайся слоў маіх, устань, бяжы да Лавана, брата майго, у Харан;

44 і пажыві ў яго некаторы час, пакуль спатоліцца лютасьць брата твайго,

45 пакуль спатоліцца гнеў брата твайго на цябе, і ён забудзе, што ты зрабіў яму: тады я пашлю і вазьму

цябе адтуль; навошта мне ў адзін дзень страціць абодвух вас?

⁴⁶ І сказала Рэбэка Ісааку: я жыцьцю ня рада я ад дачок Хэтэйскіх; калі Якаў возьме жонку з дачок Хэтэйскіх, як гэтыя, з дачок гэтай зямлі, дык навошта мне і жыцьцё?

Бц 28

¹ І паклікаў Ісаак Якава і дабраславіў яго і наказаў: не бяры сабе жонкі з дачок Ханаанскіх:

² устань, ідзі ў Месапатамію, у дом Ватуіла, бацькі маці тваёй, і вазьмі сабе жонку адтуль, з дачок Лавана, брата маці тваёй:

³ А Бог Усемагутны хай дабраславіць цябе, хай расплодзіць цябе і хай памножыць цябе, і хай будзе ад цябе мноства народаў:

⁴ і хай дасьць табе дабраславеньне Абрагама, табе і нашчадкам тваім з табою, каб табе ўспадкаваць зямлю вандраванья твайго, якую Бог даў Абрагаму!

⁵ І адпусьціў Ісаак Якава, і ён пайшоў у Месапатамію да Лавана, сына Ватуіла Арамэйца, да брата Рэбэкі, маці Якава і Ісава.

⁶ Ісаў убачыў, што Ісаак дабраславіў Якава і дабраслаўляючы паслаў яго ў Месапатамію, узяць сабе жонку адтуль, і наказаў яму, сказаўшы: не бяры жонкі з дачок Ханаанскіх;

⁷ і што Якаў паслухаўся бацькі свайго і маці сваёй і пайшоў у Месапатамію.

⁸ І убачыў Ісаў, што дочки Ханаанскія не падабаюцца Ісааку, бацьку ягонаму;

⁹ і пайшоў Ісаў да Ізмаіла і ўзяў сабе жонку Махалату, дачку Ізмаіла, сына Абрагамавага, сястру Наваётаву, звыш жонак сваіх.

¹⁰ А Якаў выйшаў зь Вірсавіі і пайшоў у Харан,

11 і прыйшоў у адно месца і застаўся там начаваць, бо зайшло сонца. І ўзяў адзін камень з таго месца, і паклаў сабе пад галаву, і лёг на тым месцы.

12 І ўбачыў у сьне: вось лесьвіца стаіць на зямлі, а верх яе кранае неба; і вось анёлы Божыя ўзыходзяць і сыходзяць па ёй.

13 І вось, Гасподзь стаіць на ёй і кажа: Я Гасподзь, Бог Абрагама, бацькі твайго, і Бог Ісаака. Зямлю, на якой ты ляжыш, Я дам табе і нашчадкам тваім;

14 і будуць нашчадкі твае, як пясок зямны; і пашырышся да мора і на ўсход, і на поўнач і на поўдзень; і дабраславяцца ў табе і ў семені тваім усе плямёны зямныя:

15 і вось, Я з табою; і захаваю цябе ўсюды, куды ні пойдзеш; і вярну цябе ў гэтую зямлю; бо Я не пакіну цябе, пакуль ня выканаю таго, што Я сказаў табе.

16 Якаў прачнуўся са сну свайго і сказаў: сапраўды Гасподзь прысутны на месцы гэтым; а я ня ведаў.

17 І спалохаўся і сказаў: якое страшнае месца гэтае! гэта ня што іншае, як дом Божы, гэта - брама нябесная.

18 І ўстаў Якаў з самае раніцы, і ўзяў камень, які ён паклаў сабе пад галаву, і паставіў яго як помнік, і выліў алей на верх яго.

19 І даў імя месцу таму: Бэт-Эль: а ранейшае імя таго горада было: Луз.

20 І даў Якаў зарок, сказаўшы: калі Бог будзе са мною і ахавае мяне ў дарозе гэтай, у якую я іду, і дасьць мне хлеб есьці і адзеньне апрануцца,

21 і я ў міры вярнуся ў дом бацькі майго, і будзе Гасподзь маім Богам, -

22 дык гэты камень, які я паставіў як помнік, будзе домам Божым; і з усяго, што Ты, Божа, дасі мне, я дам Табе дзясятую долю.

Бц 29

- ¹ І ўстаў Якаў і пайшоў у зямлю сыноў усходу.
- ² І ўгледзеў: вось, на полі калодзеж, і там тры статкі дробнага быдла, якія ляжалі каля яго таму, што з таго калодзежа паілі статкі. Над вусьцем калодзежа быў вялікі камень.
- ³ Калі збіраліся туды ўсе статкі, адвальвалі камень ад вусьця калодзежа і паілі авечкі; пасля зноў клалі камень на сваё месца, на вусьце калодзежа.
- ⁴ Якаў сказаў ім: братове мае, адкуль вы? Яны казалі: мы з Харана.
- ⁵ Ён сказаў ім: ці ведаеце вы Лавана, сына Нахоравага? Яны казалі: ведаем.
- ⁶ Ён яшчэ сказаў ім: ці здаровіцца яму? Яны казалі: здаровіцца; і вось, Рахіль, дачка ягоная, ідзе з авечкамі.
- ⁷ І сказаў: вось, дня яшчэ многа; ня час збіраць быдла; напаеце авечак і ідзеце, пасеце.
- ⁸ Яны казалі: ня можам, пакуль не зьбяруцца ўсе статкі, і не адваляць каменя ад вусьця калодзежа; тады будзем мы паіць авечкі.
- ⁹ Яшчэ ён гаварыў зь імі, як прыйшла Рахіль з дробным быдлам бацькі свайго, бо яна пасьвіла.
- ¹⁰ Калі Якаў убачыў Рахіль, дачку Лавана, брата маці сваёй, дык падышоў Якаў, адваліў камень ад вусьця калодзежа і напіў авечкі Лавана, брата маці сваёй.
- ¹¹ І пацалаваў Якаў Рахіль і ўзвысіў голас свой і заплакаў.
- ¹² І сказаў Якаў Рахілі, што ён родзіч бацьку яе і што ён сын Рэбэкі. А яна пабегла і сказала бацьку свайму.
- ¹³ Лаван, пачуўшы пра Якава, сына сястры сваёй, выбег яму насустрач, абняў яго і пацалаваў яго, і ўвёў яго ў дом свой; і ён расказаў Лавану ўсё гэта.
- ¹⁴ А Лаван сказаў яму: сапраўды ты косьць мая і плоць

мая. I жыў у яго Якаў цэлы месяц.

15 I Лаван сказаў Якаву: няўжо ты дарма будзеш служыць мне, бо ты родзіч? скажы мне, чым заплаціць табе?

16 А ў Лавана было дзьве дачкі, імя старэйшай: Лія; імя малодшай Рахіль.

17 Лія была слабая вачыма, а Рахіль была прыгожая станам і прыгожая тварам.

18 Якаў пакахаў Рахіль і сказаў: Я буду служыць табе сем гадоў за Рахіль, малодшую дачку тваю.

19 Лаван сказаў: лепш мне аддаць яе за цябе, чым аддаць яе за каго іншага; жыві ў мяне.

20 I служыў Якаў за Рахіль сем гадоў; і яны здаліся яму як некалькі дзён, бо ён кахаў яе.

21 I сказаў Якаў Лавану: дай жонку маю, бо мне ўжо час прысьпеў, каб увайсьці да яе.

22 Лаван склікаў усіх людзей таго месца і зладзіў гасьціну.

23 А ўвечары ўзяў Лаван дачку сваю Лію і ўвёў яе да яго; і ўвайшоў да яе Якаў.

24 I даў Лаван служанку сваю Зэлфу за служанку дачцэ сваёй Ліі.

25 А раніцай выявілася, што гэта Лія. I Якаў сказаў Лавану: што гэта зрабіў ты са мною? ці ж не за Рахіль я служыў у цябе? навошта ты ашукаў мяне?

26 Лаван сказаў: у нашым месцы так ня робяць, каб малодшую выдаваць раней за старэйшую;

27 закончы тыдзень гэтай; потым дамо табе і тую за службу, якую ты будзеш служыць у мяне яшчэ сем гадоў.

28 Якаў так і зрабіў і закончыў тыдзень гэтай. I даў Рахіль, дачку сваю, яму за жонку.

29 I даў Лаван служанку сваю Валу за служанку дачцэ сваёй Рахілі.

30 Якаў увайшоў і да Рахілі, і кахаў Рахіль болей, чым Лію; і служыў у яго яшчэ сем гадоў.

31 Гасподзь угледзеў, што Лія была нелюбка, і адчыніў нутробу яе, а Рахіль была няплодная.

32 Лія зачала і нарадзіла сына, і дала яму імя: Рувім, бо сказала: Гасподзь угледзеў маё гароцтвы; бо цяпер будзе кахаць мяне муж мой.

33 І зачала зноў і нарадзіла сына, і сказала: Гасподзь пачуў, што я нелюбка, і даў мне і гэтага. І дала яму імя: Сымон.

34 І зачала яшчэ і нарадзіла сына, і сказала: вось цяпер прылепіцца да мяне муж мой, бо я нарадзіла яму трох сыноў. Таму і дадзена яму імя: Левій.

35 І яшчэ зачала і нарадзіла сына, і сказала: вось цяпер я праслаўлю Госпада. Таму дала яму імя: Юда. І перастала радзіць.

Бц 30

1 І ўбачыла Рахіль, што яна ня родзіць дзяцей Якаву, і пазайздросьціла Рахіль сястры сваёй, і сказала Якаву: дай мне дзяцей; а калі не, я паміраю.

2 Якаў угневаўся на Рахіль і сказаў ёй: хіба я Бог, Які ня даў табе плоду ў чэраве?

3 Яна сказала: вось служанка мая Вала: увайдзі да яе; хай яна родзіць на калені мае, каб і я мела дзяцей ад яе.

4 І дала яна Валу, служанку сваю, за жонку яму; і ўвайшоў да яе Якаў.

5 Вала зачала і нарадзіла Якаву сына.

6 І сказала Рахіль: наканавы мне Бог, і пачуў голас мой, і даў мне сына. Таму дала яму імя: Дан.

7 І яшчэ зачала і нарадзіла Вала, служанка Рахіліна, другога сына Якаву.

8 І сказала Рахіль: змаганьнем моцным змагалася я зь сястрою маёю і перамагла. І дала яму імя: Нэфталім.

9 Лія ўбачыла, што перастала радзіць, і ўзяла служанку сваю Зэлфу, і дала яе Якаву за жонку.

10 І Зэлфа, служанка Лііна, нарадзіла Якаву сына.

11 І сказала Лія: прыбавілася. І дала яму імя: Гад.

12 Зэлфа, служанка Лііна нарадзіла другога сына Якаву.

13 І сказала Лія: на дабро мне, бо шчаснаю будуць называць мяне жанчыны. І дала яму імя: Асір.

14 Рувім пайшоў у час жніва пшаніцы, і знайшоў мандрагоравыя яблыкі ў полі, і прынёс іх Ліі, маці сваёй. І Рахіль сказала Ліі: дай мне мандрагораў сына твайго.

15 Але Лія сказала ёй: няўжо мала табе - завалодаць мужам маім, што ты дамагаешся і мандрагораў сына майго? Рахіль сказала: дык няхай ён ляжа з табою гэтай ночы, за мандрагоры сына твайго.

16 Якаў прыйшоў з поля ўвечары, і Лія выйшла яму насустрач і сказала: увайдзі да мяне, бо я купіла цябе за мандрагоры сына майго. І лёг ён зь ёю тае ночы.

17 І пачуў Бог Лію, і яна зачала і нарадзіла Якаву пятага сына.

18 І сказала Лія: Бог даў мне адплату за тое, што я аддала служанку маю мужу майму. І дала яму імя: Ісахар (што азначае: адплата).

19 І яшчэ зачала Лія і нарадзіла Якаву шостага сына.

20 І сказала Лія: Бог даў мне цудоўны дар: цяпер будзе жыць у мяне муж мой, бо я нарадзіла яму шэсьць сыноў. І дала яму імя: Завулон.

21 Потым нарадзіла дачку і дала ёй імя: Дзіна.

22 І ўспомніў Бог пра Рахіль, і пачуў яе Бог, і адчыніў улоньне яе.

23 Яна зачала і нарадзіла сына, і сказала: зьняў Бог

ганьбу маю.

24 І дала яму імя Язэп, сказаўшы: Гасподзь дасьць мне і другога сына.

25 Пасьля таго, як Рахіль нарадзіла Язэпа, Якаў сказаў Лавану: пусьці мяне, і пайду я ў сваё месца і ў сваю зямлю:

26 аддай жонак маіх і дзяцей маіх, за якіх я служыў табе, і я пайду: бо ты ведаеш службу маю, якую я служыў табе.

27 І сказаў яму Лаван: о, калі б я знайшоў упадабаньне перад вачыма тваімі! я заўважаю, што за цябе Гасподзь дабраславіў мяне.

28 І сказаў: назнач сабе ўзнагароду ад мяне, і я дам.

29 І сказаў яму Якаў: ты ведаеш, як я служыў табе, і якім стала быдла пры мне;

30 бо мала было ў цябе да мяне, а стала многа; Гасподзь дабраславіў цябе з прыходам маім; калі ж я буду працаваць на свой дом?

31 І сказаў Лаван: што даць табе? Якаў сказаў: не давай мне нічога. Калі толькі зробіш мне, што я скажу, дык я зноў буду пасьвіць і ахоўваць авечкі твае.

32 І прайду сёньня па ўсім статку авечак тваіх; аддзялі зь яго ўсё быдла з плямкамі і зь пярэсьцінамі, усё быдла чорнае з авечак, таксама з плямкамі і зь пярэсьцінамі з коз. Такое быдла будзе мне ўзнагародаю.

33 І гаварыцьме перад табою справядлівасьць мая ў наступны час, калі прыйдзеш паглядзець узнагароду маю. Кожная каза ня з плямкамі, і авечка ня чорная, гэта крадзенае ў мяне.

34 Лаван сказаў: добра, няхай будзе паводле твайго слова.

35 І аддзяліў у той дзень казлоў пярэстых і з плямамі, і ўсіх коз з плямкамі і пярэсьцінамі, усіх, на якіх было

белае, і ўсіх чорных авечак, і аддаў іх на рукі сынам сваім;

³⁶ і назначыў адлегласць паміж сабою і Якавам на тры дні дарогі. А Якаў пасьвіў астатняе дробнае быдла Лаванавае.

³⁷ І ўзяў Якаў сьвежых дубцоў таполевых, міндальных і яваравых, і выразаў на іх белыя палосы, акарыўшы да белага, якое на дубцах;

³⁸ і паклаў дубцы з нарэзкаю перад быдлам у вадапойных кадаўбах, зь якіх быдла прыходзіла паіцца, зачынала перад дубцамі.

³⁹ І зачынала быдла перад дубцамі, і нараджалася быдла пярэстае, і з плямкамі, і з пярэсьцінамі.

⁴⁰ І аддзяляў Якаў ягнят і ставіў быдла перадам да пярэстага і ўсяго чорнага быдла Лаванавага; і трымаў свае статкі асобна і ня ставіў іх разам з быдлам Лаванавым.

⁴¹ Кожнага разу, калі зачынала быдла моцнае, Якаў клаў дубцы ў кадаўбах перад вачыма ў быдла, каб яно зачынала перад дубцамі.

⁴² А калі зачынала быдла слабое, тады ён ня клаў. І даставалася слабое быдла Лавану, а моцнае Якаву.

⁴³ І зрабіўся гэты чалавек вельмі, вельмі багаты, і было ў яго мноства дробнага быдла, і рабынь і рабоў, і вярблюдаў і аслоў.

Бц 31

¹ І пачуў Якаў словы сыноў Лаванавых, якія казалі: Якаў завалодаў усім, што было ў бацькі нашага, і з маёмасьці бацькі нашага склаў усё багацьце гэта.

² І ўбачыў Якаў Лаванаў твар, і вось, ён не такі да яго, як быў учора і заўчора.

³ І сказаў Гасподзь Якаву: вярніся ў зямлю бацькоў тваіх і на радзіму тваю: і Я буду з табою.

⁴ І паслаў Якаў, і паклікаў Рахіль і Лію ў поле, да статку дробнага быдла свайго,

⁵ і сказаў ім: я бачыў твар бацькі вашага, што ён да мяне не такі, як быў учора і заўчора; але Бог бацькі майго быў са мною;

⁶ вы самі ведаеце, што я з усяе сілы служыў бацьку вашаму,

⁷ а бацька ваш ашукваў мяне і разоў дзесяць перамяняў узнагароду маю; але Бог не дапусьціў яго зрабіць мне ліха.

⁸ Калі сказаў ён, што быдла з плямкамі будзе табе ўзнагародаю, дык быдла ўсё радзіла з плямкамі. А калі ён сказаў: пярэстыя будуць табе ўзнагародаю, дык усё быдла і радзіла пярэстых.

⁹ І адабраў Бог быдла ў бацькі вашага і даў мне.

¹⁰ Аднаго разу ў такую пару, калі быдла зачынае, я паглядзеў і ўбачыў у сьне, і вось казлы, якія падняліся на быдла, пярэстыя з плямкамі і стракацінамі.

¹¹ Анёл Божы сказаў мне ў сьне: Якаве! Я сказаў: вось я.

¹² Ён сказаў: падымі вочы твае і паглядзі: усе казлы, што падняліся на быдла, пярэстыя, з плямкамі і стракацінамі; бо Я бачу ўсё, што Лаван робіць з табою;

¹³ Я Бог у Вэтылі, дзе ты паліў алеем помнік і даў Мне зарок; цяпер устань, выйдзі зь зямлі гэтай і вярніся да зямлі радзіны тваёй.

¹⁴ Рахіль і Лія сказалі яму ў адказ: ці ёсьць нам яшчэ доля і спадчына ў доме бацькі нашага?

¹⁵ ці ня чужымі ён лічыць нас? бо ён прадаў нас і зьёў нават срэбра наша;

¹⁶ таму ўсё багацьце, якое Бог адабраў у бацькі нашага, ёсьць нашае і дзяцей нашых; дык вось, рабі ўсё, што Бог сказаў табе.

17 І ўстаў Якаў, і пасадзіў дзяцей сваіх і жонак сваіх на вярблюдаў,

18 і ўзяў з сабою ўсё быдла сваё, якое набыў, быдла ўласнае ягонае, якое ён набыў у Месапатаміі, каб ісьці да Ісаака, бацькі свайго, у зямлю Ханаанскую.

19 І як Лаван пайшоў стрыгчы быдла сваё, дык Рахіль забрала ідалаў, якія былі ў бацькі яе.

20 А Якаў забраў сэрца ў Лавана Арамэйца, бо не паведаміў яму, што адыходзіць.

21 І пайшоў з усім, што ў яго было; і ўстаўшы перайшоў раку і скіраваўся да гары Галаад.

22 На трэці дзень казалі Лавану, што Якаў сышоў.

23 Тады ён узяў з сабою родзічаў сваіх, і гнаўся за ім сем дзён, і дагнаў яго на гары Галаад.

24 І прыйшоў Бог да Лавана Арамэйца ўначы ў сьне і сказаў яму: сьцеражыся, не кажы Якаву ні добрага, ні благога.

25 І дагнаў Лаван Якава; а Якаў паставіў намет свой на гары, і Лаван з родзічамі сваімі паставіў на гары Галаад.

26 І сказаў Лаван Якаву: што ты зрабіў? навошта ты ашукаў мяне і зьвёў дачок маіх, як палоненых зброяй?

27 навошта ты ўцёк таемна, і схваўся ад мяне, і не сказаў мне? Я адпусьціў бы цябе з радасьцю і зь песьнямі, з бубнам і з гуслямі;

28 ты не дазволіў мне нават пацалаваць унукаў маіх і дачок маіх; неразумна ты зрабіў.

29 Ёсьць у руцэ маёй сіла зрабіць вам ліхое; але Бог бацькі вашага ўчора гаварыў са мною і сказаў: сьцеражыся, не кажы Якаву ні добрага, ні благога.

30 Але хай бы ты пайшоў, бо табе не цярпелася быць у доме ў бацькі твайго, - навошта ты ўкраў багоў маіх?

31 Якаў адказаў Лавану і сказаў: я баяўся, бо я думаў,

каб жа не адабраў ты ў мяне дачок тваіх.

32 У каго знойдзеш гадоў тваіх, той ня будзе жывы: пры родзічах нашых даведвайся, што ў мяне і вазьмі сабе. Якаў ня ведаў, што Рахіль украла іх.

33 І хадзіў Лаван у намёт Якаваў і ў намёт Ліін і ў намёт дзвюх рабыняў, але не знайшоў. І выйшаў з намёта Ліі, і ўвайшоў у намёт Рахілін.

34 А Рахіль узяла ідалаў і паклала іх пад вярблюджае сядло, і села на іх. І абшукаў Лаван увесь намёт, і не знайшоў.

35 А яна сказала бацьку свайму: хай не загневаецца гаспадар мой, што я не магу ўстаць перад табою; бо ў мяне звычайнае жаночае. І Лаван шукаў, але не знайшоў ідалаў.

36 Якаў раззлаваўся і ўступіў у спрэчку з Лаванам. І загаварыў Якаў і сказаў Лавану: якая віна мая, які грэх мой, што ты дагнаў мяне?

37 ты агледзеў у мяне ўсе рэчы, што знайшоў ты з усіх рэчаў твайго дома? пакажы тут перад родзічамі маімі і перад родзічамі тваімі; няхай яны рассудзяць нас абодвух.

38 Вось, дваццаць гадоў я быў у цябе; авечкі твае і козы твае ня выкідвалі; бараноў са статку твайго я ня еў;

39 разадранага зьверам Я ня прыносіў табе, гэта была мая страта; ты зь мяне спаганяў ці калі ўдзень што-колечы прападала, а ці ўначы прападала;

40 я зьнемагаў удзень ад сьпёкі, а ўначы ад сьцюжы, і сон мой бег ад вачэй маіх.

41 Такія мае дваццаць гадоў у доме тваім. Я служыў табе чатырнаццаць гадоў за дзвюх дачок тваіх і шэсьць гадоў за быдла тваё; а ты дзесяць разоў мяняў узнагароду маю.

42 Калі б ня быў са мною Бог бацькі майго, Бог Абрагама і страх Ісаака, - ты б цяпер адпусьціў мяне

ні з чым. Бог убачыў гароту маю і працу рук маіх і заступіўся за мяне ўчора.

43 І адказваў Лаван і сказаў Якаву: дочки - мае дочки; дзеці - мае дзеці; быдла - маё быдла, і ўсё, што ты бачыш, гэта маё; ці магу я цяпер што зрабіць з дочкамі маімі і з дзецьмі іхнімі, якія народжаны імі?

44 цяпер пастановім спрымірэньне я і ты, і гэта будзе сьведчаньнем паміж мною і табою.

45 І ўзяў Якаў камень і паставіў яго помнікам.

46 І сказаў Якаў родзічам сваім: набярэце камянёў. Яны ўзялі камяні і зрабілі курган, і елі там на кургане.

47 І назваў яго Лаван: Егар-Сагадута; а Якаў назваў яго Галаадам.

48 І сказаў Лаван: сёньня гэты курган паміж табою і мною сьведка. Таму і дадзена яму імя: Галаад,

49 а таксама: Міцца, за тое, што Лаван сказаў: няхай наглядае Гасподзь і за мною і за табою, калі мы зьнікнем адзін ад аднаго;

50 калі ты будзеш блага абыходзіцца з дочкамі маімі, альбо возьмеш жонак звыш дачок маіх, дык хоць няма чалавека паміж намі, але глядзі, Бог сьведка паміж мною і табою.

51 І сказаў Лаван Якаву: вось курган гэты і вось помнік, які я паставіў паміж мною і табою;

52 гэты курган сьведка, і гэты помнік сьведка, што ні я не перайду да цябе за гэты курган, ні ты не прайдзеш да мяне за гэты курган і за гэты помнік, дзеля ліха;

53 Бог Абрагамаў і Бог Нахораў хай судзяць паміж намі, Бог бацькі іхняга. Якаў запрысягнуўся страхам бацькі свайго Ісаака.

54 І закалоў Якаў ахвяру на гары і паклікаў родзічаў сваіх есьці хлеб; і яны елі хлеб і начавалі на гары.

55 І ўстаў Лаван з самага рана і пацалаваў унукаў сваіх і дачок сваіх, і дабраславіў іх. І пайшоў і вярнуўся

Лаван у сваё месца.

Бц 32

¹ І Якаў пайшоў дарогай сваёю. І сустрэлі яго анёлы Божыя.

² Якаў, убачыўшы іх, сказаў: гэта рушэньне Божае. І даў імя месцу таму: Маханаім.

³ І паслаў Якаў перад сабою пасланцоў да брата свайго Ісава ў зямлю Сэір, у вобласць Эдом,

⁴ і загадаў ім, сказаўшы: так скажэце гаспадару майму Ісаву: вось, што кажа раб твой Якаў: я жыў у Лавана і пражыў дагэтуль;

⁵ і ёсьць у мяне валы і аслы і дробнае быдла, і рабы і рабыні; і я паслаў абвясціць пра сябе гаспадару майму, каб знайсці ўпадабаньне перад вачыма тваімі.

⁶ І вярнуліся пасланцы да Якава і казалі: мы хадзілі да брата твайго Ісава; ён ідзе наярэймы табе, і зь ім чатырыста чалавек.

⁷ Якаў вельмі спалохаўся і сумеўся; і падзяліў людзей, якія былі зь ім, і быдла дробнае і буйное і вярблюдаў, на два табары.

⁸ І сказаў: калі Ісаў нападзе на адзін табар і паб'е яго, дык другі табар можа ўратавацца.

⁹ І сказаў Якаў: Божа бацькі майго Абрагама і Божа бацькі майго Ісаака, Госпадзе, Які сказаў мне: вярніся ў зямлю тваю, на радзіму тваю, і Я буду дабрачыніць табе!

¹⁰ Няварты я ўсіх ласкаў і ўсіх дабрачынстваў, якія ты ўчыніў рабу Твайму; бо я з кіем маім перайшоў гэты Ярдан, а цяпер у мяне два табары.

¹¹ Збаві мяне ад рукі брата майго, ад рукі Ісава; бо я баюся яго, каб ён прыйшоўшы не забіў мяне і маці зь дзецьмі.

12 Ты сказаў: Я буду чыніць добрае табе і зраблю нашчадкаў тваіх як пясок марскі, якога не палічыць ад мноства.

13 І начаваў там Якаў тае ночы. І ўзяў з таго, што ў яго было, у дарунак Ісаву, брату свайму:

14 дзвьесьце коз, дваццаць казлоў, дзвьесьце авечак, дваццаць бараноў,

15 трыццаць вярблюдзіц дойных з жарабятамі іхнімі, сорок кароў, дзесяць валоў, дваццаць асьліц, дзесяць аслоў.

16 І даў у рукі рабам сваім кожны статак асобна і сказаў рабам сваім: ідзеце перад мною і пакідайце адлегласьць ад статку да статку.

17 І загадаў першаму, сказаўшы: калі брат мой Ісаў сустрэнецца табе і спытае ў цябе, кажучы: чый ты? і куды ідзеш? і чый гэта статак перад табою?

18 дык скажы: раба твайго Якава: гэта дарунак, пасланы гаспадару майму Ісаву; вось, і сам ён за намі.

19 Тое самае загадаў ён і другому, і трэцяму, і ўсім, што ішлі за статкамі, кажучы: так скажэце Ісаву, калі сустрэнецца яго;

20 і скажэце: вось, і раб твой Якаў за намі. Бо ён сказаў сам сабе: умілажалю яго дарункамі, якія ідуць перад мною, і пасья ўбачу твар ягоны; магчыма, і прыме мяне.

21 І пайшлі дарункі перад ім, а ён у тую ноч начаваў у табары.

22 І ўстаў у тую ноч і, узяўшы дзвюх жонак сваіх і дзвюх рабыняў сваіх і адзінаццаць сыноў сваіх, перайшоў праз Явок бродам;

23 і ўзяўшы іх, перавёў праз паток, і перавёў усё, што ў яго было.

24 І застаўся Якаў адзін. І змагаўся Нехта зь ім, пакуль настала зара;

25 і ўбачыўшы, што не адольвае яго, крануўся суглоба сыцягна ягонага і пашкодзіў суглоб сыцягна ў Якава, калі ён змагаўся зь Ім.

26 І сказаў: пусьці Мяне, бо ўзышла зара. Якаў сказаў: ня пушчу Цябе, пакуль не дабраславіш мяне.

27 І сказаў: як імя тваё? Ён сказаў: Якаў.

28 І сказаў: ад сёньня імя тваё будзе ня Якаў, а Ізраіль, бо ты змагаўся з Богам, і людзей адольваць будзеш.

29 Спытаўся і Якаў, кажучы: скажы імя Тваё. І ён сказаў: навошта ты пытаешся пра імя Маё? І дабраславіў яго там.

30 І даў Якаў імя месцу таму: Пэнуэль; бо казаў ён, я бачыў Бога твар у твар, і захавалася душа мая.

31 І ўзышло сонца, калі ён праходзіў Пэнуэль; і кульгаў ён на сыцягно сваё.

32 Таму і да сёньня сыны Ізраіля не ядуць жылаў, якія на суглобе сыцягна, бо Змагар дакрануўся да жылы на суглобе сыцягна ў Якава.

Бц 33

1 Зірнуў Якаў і ўбачыў, і вось, ідзе Ісаў і зь ім чатырыста чалавек. І падзяліў Якаў дзяцей Лііных, Рахіліных і дзьвюх служанак.

2 І паставіў служанак і дзяцей іхніх наперадзе, Лію і дзяцей яе за імі, а Рахіль і Язэпа апошнімі.

3 А сам пайшоў перад імі і пакланіўся да зямлі сем разоў, падыходзячы да брата свайго.

4 І пабег Ісаў яму наярэймы і абняў яго, і ўпаў на шыю яму і цалаваў яго, і плакалі.

5 І зірнуў Ісаў і ўбачыў жонак і дзяцей і сказаў: хто гэта ў цябе? Якаў сказаў: дзеці, якіх Бог даў рабу твайму.

6 І падышлі служанкі і дзеці іхнія і пакланіліся;

7 падышла і Лія і дзеці яе і пакланіліся; нарэшце падышлі Язэп і Рахіль і пакланіліся.

8 І сказаў Ісаў: навошта ў цябе гэта мноства, якое я спаткаў? І сказаў Якаў: каб здабыць упадабаньне ў вачах гаспадара майго.

9 Ісаў сказаў: у мяне многа, браце мой; хай будзе тваё ў цябе.

10 Якаў сказаў: не, калі я здабыў упадабаньне ў вачах тваіх, прымі дарунак мой з рукі маёй; бо я ўгледзеў аблічча тваё, як бы хто ўбачыў аблічча Божае, і ты быў прыхільны да мяне;

11 прымі дабраславеньне маё, якое я прынёс табе, бо Бог даў мне, і ёсьць у мяне ўсё. І ўпрасіў яго. І той узяў

12 і сказаў: падымемся і пойдзем; і я пайду перад табою.

13 Якаў сказаў яму: гаспадар мой ведае, што дзеці пяшчотлівыя, а дробнае і буйное быдла ў мяне дойнае: калі гнаць яго цэлы дзень, дык памрэ ўсё быдла;

14 хай гаспадар мой пойдзе паперадзе раба свайго, а я пайду павольна, як пойдзе быдла, якое перад мною, і як пойдучь дзеці, і прыйду да гаспадара майго ў Сэір.

15 Ісаў сказаў: пакіну я з табою людзей, якія пры мне. Якаў сказаў: навошта гэта? толькі б здабыць мне ўпадабаньне ў вачах гаспадара майго!

16 І вярнуўся Ісаў таго ж самага дня дарогаю сваёю ў Сэір.

17 І Якаў рушыў у Сакот, і пабудаваў сабе дом, і быдлу свайму парабіў кашары. Ад гэтага даў ён імя месцу: Сакот.

18 Якаў, вярнуўшыся зь Месапатамі, шчасьліва прыйшоў у горад Сіхем, які ў зямлі Ханаанскай, і разьмясьціўся перад горадам.

19 І купіў дзялянку поля, на якім паставіў намёт свой, у сыноў Эмора, бацькі Сіхемавага, за сто манет.

20 І паставіў там ахвярнік; і заклікаў імя Госпада, Бога Ізраілевага.

Бц 34

1 Дзіна, дачка Ліі, якую яна нарадзіла Якаву, выйшла падзвіціца на дачок зямлі той.

2 І ўбачыў яе Сіхем, сын Эмора Эвэяніна, князя зямлі той, і ўзяў яе, і спаў зь ёю, і ўчыніў ёй гвалт.

3 І прыляпілася душа ягоная да Дзіны, дачкі Якава, і ён пакахаў дзяўчыну і гаварыў па сэрцы дзяўчыне.

4 І сказаў Сіхем Эмору, бацьку свайму, кажучы: вазьмі мне гэтую дзяўчыну за жонку.

5 Якаў дачуўся, што сын Эмораў зьняславіў Дзіну, дачку ягоную; але як што сыны яго былі пры быдле ягоным у полі, дык Якаў маўчаў, пакуль яны ня прыйшлі.

6 І выйшаў Эмор, бацька Сіхемаў, ад Якава, пагаварыць зь ім.

7 А сыны Якава прыйшлі з поля і калі пачулі, дык засмуціліся мужчыны тыя і запалалі гневам, бо няславу зрабіў ён Ізраілю, пераспаўшы з дачкою Якава: а так нельга было рабіць.

8 Эмор пачаў гаварыць ім і сказаў: Сіхем, сын мой, прыляпіўся душою да дачкі вашае; дайце ж яе за жонку яму;

9 параднецеся з намі: аддавайце за нас дачок ваших, а нашых дачок бярэце сабе;

10 і живеце з намі: зямля гэтая перад вамі, живеце і працуйце на ёй і набывайце яе ў валоданьне.

11 А Сіхем сказаў бацьку яе і братам яе: толькі б знайсці мне ўпадабаньне ў вачах ваших, я дам, што ні скажаце мне;

12 назначце самы вялікі выкуп і дарункі: я дам, што ні скажаце мне, толькі аддайце мне дзяўчыну за жонку.

13 І адказвалі сыны Якава Сіхему і Эмору, бацьку ягонаму, з хітрынаю; а казалі так таму, што ён зьняславіў Дзіну, сястру іхнюю;

14 і казалі ім: ня можам гэтага зрабіць, выдаць сястру нашу за чалавека, які неабрэзаны; бо гэта няслава нам;

15 толькі на той умове мы згодзімся з вамі, калі вы будзеце, як мы, каб і ў вас увесь мужчынскі пол быў абрэзаны;

16 і будзем аддаваць за вас дачок нашых і браць за сябе вашых дочак, і будзем жыць з вамі, і складзем адзін народ;

17 а калі не паслухаецца нас у тым, каб абразацца, дык мы возьмем дачку нашу і сыдзем.

18 І спадабаліся словы гэтыя Эмору і Сіхему, сыну Эмораваму.

19 Хлопец не забавіўся выканаць гэта, бо кахаў дачку Якава. А ён найбольш паважаны быў з дому бацькі свайго.

20 І прыйшоў Эмор і Сіхем, сын ягоны, да брамы горада свайго, і пачалі гаварыць жыхарам горада свайго і казалі:

21 гэтыя людзі ў міры з намі; хай яны селяцца на зямлі і працуюць на ёй; а зямля воль прасторная перад імі. Будзем браць дачок іхніх сабе за жонак і нашых дачок выдаваць за іх.

22 Толькі на такой умове гэтыя людзі згаджаюцца жыць з намі і быць адным народам, каб і ў нас абрэзаны быў увесь мужчынскі пол, як яны абрэзаны.

23 Ці ж ня нам статкі іхнія і маёмасьць іхняя, і ўсё быдла іхняе? Толькі згодзімся зь імі, і будучь жыць з намі.

24 І паслухаліся Эмора і Сіхема, сына ягонага, усе,

хто выходзіў з брамы горада ягонага: і абрэзаны быў увесь мужчынскі пол, - усе, хто выходзіў з брамы горада ягонага.

²⁵ На трэці дзень, калі яны былі занядушалі, два сыны Якава, Сымон і Левій, браты Дзініныя, узялі кожны свой меч, і адважна напалі на горад, і аддалі сьмерці ўвесь мужчынскі пол;

²⁶ і самога Эмора і Сіхема, сына ягонага, забілі мечам; і ўзялі Дзіну з дома Сіхемавага і выйшлі.

²⁷ Сыны Якава прыйшлі да забітых і абабралі горад за тое, што зьняславлі сястру іхнюю.

²⁸ Яны ўзялі дробнае і буйное быдла іхняе, і аслоў іхніх, і што ні было ў горадзе, і што ні было ў полі;

²⁹ і ўсё багацьце іхняе і ўсіх дзяцей іхніх і жонак іхніх узялі ў палон, і абабралі ўсё, што было ў дамах.

³⁰ І сказаў Якаў Сымону і Левію: вы абурылі мяне, зрабіўшы мяне ненавісным жыхарам гэтай зямлі, Хананэям і Фэрэзэям. У мяне людзей мала; зьбяруцца супроць мяне, паб'юць мяне, і зьнішчаны буду я і дом мой.

³¹ А яны казалі: а хіба можна рабіць зь сястрою нашаю, як з распусьніцаю!

Бц 35

¹ Бог сказаў Якаву: устань, ідзі ў Вэтыль і жыві там, і спарудзі там ахвярнік Богу, Які явіўся табе, калі ты ўцякаў ад аблічча Ісава, брата твайго.

² І сказаў Якаў дому свайму і ўсім, хто быў з ім: кіньце багоў чужых, якія ў вас, і ачысьціцеся, і перамянеце вопратку вашу;

³ устанем і пойдзем у Вэтыль; там уладжу я ахвярнік Богу, Які пачуў мяне ў дзень бедства майго, і быў са мною на шляху, якім я хадзіў.

⁴ І аддалі Якаву ўсіх багоў чужых, якія былі ў руках у іх, і завушніцы, якія былі ў вушах у іх; і закапаў іх Якаў пад дубам, які непадалёк ад Сіхема.

⁵ І рушылі яны. І была жудасьць Божая на навакольных гарадах, і не перасьледавалі сыноў Якава.

⁶ І прыйшоў Якаў у Луз, што ў зямлі Ханаанскай, гэта значыць, у Вэтыль, сам і ўсе людзі, якія былі зь ім,

⁷ і спарудзіў там ахвярнік, і назваў тое месца: Эль-Вэтыль; бо тут зьявіўся яму Бог, калі ён уцякаў ад аблічча брата свайго.

⁸ І памерла Дэвора, карміцелька Рэбэкі, і пахаваная ніжэй Вэтыля пад дубам, які і назваў Якаў дубам плачу.

⁹ І зьявіўся Бог Якаву пасья вяртаньня яго зь Месапатаміі, і дабраславіў яго,

¹⁰ і сказаў яму Бог: імя тваё Якаў; ад сёньня ты ня будзеш называцца Якавам, а будзе імя табе Ізраіль. І даў яму імя: Ізраіль.

¹¹ І сказаў яму Бог: Я Бог Усемагутны; пладзіся і множся; народ і мноства народаў будзе ад цябе, і цары пойдучь са сьцёгнаў тваіх;

¹² зямлю, якую Я даў Абрагаму і Ісааку, Я дам табе, і нашчадкам тваім пасья цябе дам зямлю гэтую.

¹³ І ўзышоў ад яго Бог зь месца, на якім гаварыў яму.

¹⁴ І паставіў Якаў помнік на месцы, на якім гаварыў яму Бог, помнік каменны, і выліў на яго выліваньне, і выліў на яго алей;

¹⁵ І даў Якаў імя месцу, на якім Бог гаварыў яму: Вэтыль.

¹⁶ І выправіліся з Вэтыля. І калі яшчэ заставалася нейкая адлегласьць зямлі да Эфраты, Рахіль нарадзіла, і роды ў яе былі цяжкія.

¹⁷ А калі яна пакутавала ў родах, бабка-павітуха

сказала ёй: ня бойся, бо гэта табе сын.

18 І калі выходзіла зь яе душа, бо яна памірала, дык дала яму імя: Бэноні. Але бацька яго пераназваў яго Веньямінам.

19 І памерла Рахіль, і пахавана на дарозе ў Эфрату, гэта значыцца, Віфляем.

20 Якаў паставіў над магілай яе помнік. Гэта магільны помнік Рахілі да гэтага дня.

21 І выправіўся Ізраіль і паставіў намёт свой за вежаю Гадэр.

22 У час, калі Ізраіль быў у той краіне, Рувім пайшоў і пераспаў з Валаю, наложніцаю бацькі свайго. І дачуўся Ізраіль. А сыноў у Якава было дванаццаць.

23 Сыны Ліі: першынец Якава Рувім, пасья яго Сымон, Левій, Юда, Ісахар і Завулон.

24 Сыны Рахілі: Язэп і Веньямін.

25 Сыны Валы, служанкі Рахілінай: Дан і Нэфталім.

26 Сыны Зэлфы, служанкі Ліінай: Гад і Асір. Гэта сыны Якава, якія нарадзіліся яму ў Месапатаміі.

27 І прыйшоў Якаў да Ісаака, бацькі свайго, у Мамрэ, Кірыят-Арбу, гэта значыць, Хэўрон, дзе вандраваў Абрагам і Ісаак.

28 І было дзён жыцьця Ісаакавага сто восемдзесят гадоў.

29 І выпусьціў Ісаак дух і памёр, і прыклаўся да народу свайго, калі ўжо быў стары і насычаны жыцьцём. І пахавалі яго Ісаў і Якаў, сыны ягоныя.

Бц 36

1 Вось радавод Ісава, ён жа Эдом.

2 Ісаў узяў сабе жонак з дачок Ханаанскіх: Аду, дачку Элона Хэтэяніна, і Алівэму, дачку Аны, сына Цывэона Эвэяніна,

3 і Васэмату, дачку Ізмаіла, сястру Наваёта.

⁴ Ада нарадзіла Ісаву Эліфаза. Васэмата нарадзіла Рагуіла,

⁵ Алівэма нарадзіла Еуса, Еглома і Карэя. Гэта сыны Ісава, якія нарадзіліся яму ў зямлі Ханаанскай.

⁶ І ўзяў Ісаў жонак сваіх і сыноў сваіх і дачок сваіх, і ўсіх людзей дома свайго, і статкі свае і ўсё быдла сваё, і ўсю маёмасьць сваю, якую ён набыў у зямлі Ханаанскай, і пайшоў у іншую зямлю ад аблічча Якава, брата свайго;

⁷ бо маёмасьць іхняя была такая вялікая, што яны не маглі жыць разам, і зямля вандраваньня іхняга не ўмяшчала іх, ад мноства статкаў іхніх.

⁸ І пасяліўся Ісаў на гары Сэйр. Ісаў, ён жа Эдом.

⁹ І вось радаслоўнік Ісава, бацькі Ідумэяў, на гары Сэйр.

¹⁰ Вось імёны сыноў Ісававых: Эліфаз, сын Ады, жонкі Ісававай, і Рагуіл, сын Васэматы, жонкі Ісававай.

¹¹ У Эліфаза былі сыны: Тэман, Амар, Цэфо, Гатам і Кеназ.

¹² А Тамна была наложніца Эліфаза, сына Ісававага, і нарадзіла Эліфазу Амаліка. Вось сыны Ады, жонкі Ісававай.

¹³ І вось сыны Рагуіла: Нахат і Зэрах, Шама і Міза. Гэта сыны Васэматы, жонкі Ісававай.

¹⁴ І гэтыя сыны былі Алівэмы, дачкі Аны, сына Цэвэонавага, жонкі Ісававай: яна нарадзіла Ісаву Еуса, Еглома і Карэя.

¹⁵ Вось старэйшыны сыноў Ісававых. Сыны Эліфаза, першародка Ісававага: старэйшына Тэман, старэйшына Амар, старэйшына Цэфо, старэйшына Кеназ,

¹⁶ старэйшына Карэй, старэйшына Гатам, старэйшына Амалік. Гэтыя старэйшыны Эліфазавыя ў зямлі Эдома; гэта сыны Ады.

¹⁷ Гэтыя сыны Рагуіла, сына Ісававага: старэйшына

Нахат, старэйшына Зэрах, старэйшына Шама, старэйшына Міза. Гэта старэйшыны Рагуілавья ў зямлі Эдома; гэта сыны Васэматы, жонкі Ісававай.

18 Гэта сыны Алівэмы, жонкі Ісававай: старэйшына Еус, старэйшына Еглом, старэйшына Карэй. Гэта старэйшыны Алівэмы, дачкі Аны, жонкі Ісававай.

19 Вось сыны Ісава, і вось старэйшыны іх. Гэта Эдом.

20 Гэта сыны Сэіра Харэяніна, якія жылі ў зямлі той: Лотан, Шовал, Цывэон, Ана,

21 Дышон, Эцэр і Дышан. Гэтыя старэйшыны Харэяў, сыноў Сэіра, у зямлі Эдома.

22 Сыны Лотана былі: Хоры і Геман; а сястра ў Лотана: Тамна.

23 Гэтыя сыны Шовала: Алван, Манахат, Эвал, Шэфо і Онам.

24 Гэтыя сыны Цывэона: Ая і Ана. Гэта той Ана, які знайшоў цёплыя воды ў пустыні, калі пасьвіў аслоў Цывэона, бацькі свайго.

25 Гэтыя дзеці Аны: Дышон і Алівэма, дачка Аны.

26 Гэтыя сыны Дышона: Хэмдан, Эшбан, Ітран і Хэран.

27 Гэтыя сыны Эцэра: Білган, Зааван і Акан.

28 Гэтыя сыны Дышана: Уц і Аран.

29 Гэтыя старэйшыны Харэяў: старэйшына Лотан, старэйшына Шовал, старэйшына Цывэон, старэйшына Ана,

30 старэйшына Дышон, старэйшына Эцэр, старэйшына Дышан. Вось старэйшыны Харэяў, паводле старэйшынства іхняга ў зямлі Сэіра.

31 Вось цары, якія валадарылі ў зямлі Эдома, раней валадараньня цароў і сыноў Ізраілевых:

32 валадарыў у Эдоме Бэла, сын Вэораў, а імя горада яго Дынгава.

33 І памёр Бэла, і зацараваў пасья яго Ёваў, сын Зэраха, з Васоры.

34 Памёр Ёваў, і зацараваў пасья яго Хушам, зь зямлі Тэманіцянаў.

35 І памёр Хушам, і зацараваў пасья яго Гадад, сын Бэдадаў, які разьбіў Мадьяніцянаў на полі Маава: імя горада яго Авіт.

36 І памёр Гадад, і зацараваў пасья яго Самла, з Масрэкі.

37 І памёр Самла, і зацараваў пасья яго Саўл з Рэхавета, што каля ракі.

38 І памёр Саўл, і зацараваў пасья яго Баал-Ханан, сын Ахбора.

39 І памёр Баал-Ханан, сын Ахбора, і зацараваў пасья яго Гадар; імя горада яго Паў; імя жонкі ягонай Мэгэтавээль, дачка Матрэды, сына Мэзагава.

40 Гэтыя імёны старэйшых Ісававых, паводле плямёнаў іхніх, паводле мясьцінаў іхніх, паводле імёнаў іхніх: старэйшына Тымна, старэйшына Алва, старэйшына Етэт,

41 старэйшына Алівэма, старэйшына Эла, старэйшына Пінон,

42 старэйшына Кеназ, старэйшына Тэман, старэйшына Міўцар,

43 старэйшына Магдыл, старэйшына Ірам. Вось старэйшыны Ідумэйскія, паводле іх селішчаў, у зямлі валоданья іхняга. Вось Ісаў, бацька Ідумэяў.

Бц 37

1 Якаў жыў у зямлі вандраванья бацькі свайго, у зямлі Ханаанскай.

2 Вось жыцьцё Якава. Язэп, сямнаццаці гадоў, пасьвіў быдла разам з братамі сваімі, будучы хлапцом, з сынамі Валы і з сынамі Зэльфы, жонак бацькі свайго. І даводзіў Язэп благія пра іх чуткі да бацькі іхняга.

³ Ізраіль любіў Язэпа больш за ўсіх сыноў сваіх, бо ён быў сын старасьці ягонай, - і зрабіў яму розных колераў вопратку.

⁴ І ўбачылі браты ягоныя, што бацька іхні любіць яго болей за ўсіх братоў ягоных; і зьненавідзелі яго і не маглі гаварыць зь ім дружалюбна.

⁵ І бачыў Язэп сон і расказаў brатам сваім: і яны зьненавідзелі яго яшчэ больш.

⁶ Ён сказаў ім: выслухайце сон, якія я бачыў:

⁷ вось мы вяжам снапы сярод поля; і вось, мой сноп устаў і стаў старчма; і вось, вашы снапы пасталі навокал і пакланіліся майму снапу.

⁸ І сказалі яму браты ягоныя: няўжо ты будзеш цараваць над намі? Няўжо будзеш валодаць намі? І зьненавідзелі яго яшчэ больш за сны яго і за словы ягоныя.

⁹ І бачыў ён яшчэ іншы сон і расказаў яго brатам сваім, кажучы: вось, я бачыў яшчэ сон: вось, сонца і месяц і адзінаццаць зорак пакланяюцца мне.

¹⁰ І ён расказаў бацьку свайму і brатам сваім. І накрычаў на яго бацька ягоны і сказаў яму: што гэта за сон, які ты бачыў? няўжо я і твая маці і твае браты прыйдзем пакланіцца табе да зямлі?

¹¹ Браты ягоныя пазайздросьцілі яму, а бацька ягоны ўзяў да ўвагі гэта слова.

¹² Браты ягоныя пайшлі пасьвіць быдла бацькі свайго ў Сіхем.

¹³ І сказаў Ізраіль Язэпу: браты твае ці ж ня пасьвяць у Сіхеме? ідзі, я пашлю цябе да іх. Ён адказаў яму: вось я.

¹⁴ Ізраіль сказаў яму: ідзі, паглядзі, ці здаровыя браты твае і ці цэлае быдла, і прынясі мне адказ. І паслаў яго з даліны Хэўронскай. І ён прыйшоў у Сіхем.

¹⁵ І знайшоў яго нехта, калі ён бадзяўся па полі, і

спытаўся ў яго той чалавек, кажучы: чаго ты шукаеш?

16 Ён сказаў: я шукаю братаў маіх; скажы мне, дзе яны пасьвяць?

17 І сказаў той чалавек: яны пайшлі адгэтуль, бо я чуў, як яны казалі: хадзем у Дафан. І пайшоў Язэп за братамі сваімі і знайшоў іх у Дафане.

18 І ўбачылі яны яго здалёк, і перш чым ён наблізіўся да іх, пачалі намышляць супроць яго, каб забіць яго.

19 І казалі адзін аднаму: вось, ідзе сновідзец;

20 хадзем цяпер, і заб'ем яго, і кінем яго ў які-небудзь роў, і скажам, што драпежны зьвер задраў яго; і пабачым, што выйдзе зь ягоных сноў.

21 І пачуў гэта Рувім, і ўратаваў яго з рук іхніх, сказаўшы: не заб'ём яго.

22 І сказаў ім Рувім: не пралівайце крыві; кінце яго ў роў, які ў пустыні, а рук не накладайце на яго. Гэта казаў ён, каб выратаваць яго з рук іхніх і вярнуць яго да бацькі ягонага.

23 Калі Язэп прыйшоў да братаў сваіх, яны зьнялі зь Язэпа вопратку ягоную, вопратку розных колераў, якая была на ім,

24 і ўзялі яго і ўкінулі яго ў роў; а роў той быў пусты; вады ў ім ня было.

25 І селі яны есьці хлеб, і паглядзеўшы ўбачылі, вось, ідзе з Галаада караван Ізмаільцянаў, і вярблюды іхнія нясуць стыраксу, бальзам і ладан: ідуць яны завезьці гэта ў Егіпет.

26 І сказаў Юда братам сваім: якая карысьць, калі мы заб'ём брата нашага і схаваем кроў ягоную?

27 хадзем, прадамо яго Ізмаільцянам, а рукі нашыя хай ня будуць на ім, бо ён брат наш, плоць наша. Браты яго паслухаліся

28 і, калі праходзілі купцы Мадыямскія, выцягнулі

Язэпа з рова і прадалі Язэпа Ізмаільцыянам за дваццаць срэбранікаў; а яны завялі Язэпа ў Егіпет.

²⁹ А Рувім прыйшоў зноў да рова; і вось, няма Язэпа ў рове. І разадраў ён вопратку на сабе,

³⁰ і вярнуўся да братоў сваіх, і сказаў: хлопца няма, а я, куды я падзенуся?

³¹ І ўзялі вопратку Язэпаву, і закалолі казла, і запэцкалі вопратку крывёю;

³² і паслалі розных колераў вопратку, і даставілі бацьку свайму, і казалі: мы гэта знайшлі; паглядзі, ці сына твайго вопратка гэтая, ці не.

³³ Ён пазнаў яе і сказаў: гэта вопратка сына майго; драпежны зьвер задраў яго; праўда, разадраны Язэп.

³⁴ І разадраў Якаў вопратку на сабе, і надзеў вярэту на сьцэгны свае, і аплакваў сына свайго многа дзён.

³⁵ І сабраліся ўсе сыны ягонья і ўсе дачкі ягонья, каб суцешыць яго; але ён не хацеў суцешыцца і сказаў: са смуткам сыйду да сына майго ў апраметную. Так аплакваў яго бацька ягоны.

³⁶ А Мадьяніцяне прадалі яго ў Егіпет Патыфару, царадворцу фараонаваму, начальніку целаахоўцаў.

Бц 38

¹ Тым часам Юда адышоў ад братоў сваіх і пасяліўся паблізу аднаго Адаламіцяніна, імя якога: Хіра.

² І ўбачыў там Юда дачку аднаго Хананэяніна, імя якога: Шуа; і ўзяў яе і ўвайшоў у яе.

³ Яна зачала і нарадзіла сына; і ён даў яму імя: Ір.

⁴ І зачала зноў, і нарадзіла сына, і дала яму імя: Анан.

⁵ І яшчэ нарадзіла сына і дала яму імя: Шэла. Юда быў у Хэзіве, калі яна нарадзіла яго.

⁶ І ўзяў Юда жонку Іру, першынцу свайму; імя ёй Тамар.

7 Ир, першынец Юдаў, быў неспадобны прад вачыма Госпада, і ўсьмерціў яго Гасподзь.

8 І сказаў Юда Анану: увайдзі да жонкі брата твайго, ажаніся зь ёю, як швагер, і аднаві семя брату твайму.

9 Анан ведаў, што семя будзе не яму; і таму, калі ўваходзіў да жонкі брата свайго, выліваў на зямлю, каб ня даць семя брату свайму.

10 Благое было прад вачыма Госпада тое, што ён рабіў; і Ён усьмерціў яго.

11 І сказаў Юда Тамары, нявестцы сваёй: жыві ўдавою ў доме бацькі твайго, пакуль падрасьце Шэла, сын мой. Бо ён сказаў: не памёр бы і ён, як браты ягоныя. Тамар пайшла і пачала жыць у доме ў бацькі свайго.

12 Прайшло шмат часу, і памерла дачка Шуі, жонка Юдава. Юда суцешыўшыся пайшоў у Тамну, да стрыгалёў быдла ягонага, сам і Хіра, сябар ягоны Адаламіціянін.

13 І паведамлілі Тамары, кажучы: вось, сьвёкар твой ідзе ў Тамну стрыгчы быдла сваё.

14 І зьняла яна зь сябе вопратку ўдоўства свайго, накрыла сябе пакрывалам і закрыўшыся села каля брамы Энаіма, што на дарозе ў Тамну. Бо бачыла, што Шэла вырас, і яна ня дадзена яму за жонку.

15 І ўбачыў яе Юда і палічыў яе за распусьніцу, бо яна захінула твар свой.

16 Ён павярнуўся да яе і сказаў: увайду я да цябе. Бо ня ведаў, што гэта - нявестка ягоная. Яна сказала: што ты дасі мне, калі ўвойдзеш да мяне?

17 Ён сказаў: я прышлю табе казьяляня са статку. Яна сказала: ці дасі ты мне заклад, пакуль прышлеш?

18 Ён сказаў: які даць табе заклад? Яна сказала: пячатку тваю, і перавязь тваю, і лёску тваю, якая ў руцэ тваёй. І даў ён ёй і ўвайшоў да яе; і яна зачала ад яго.

19 І ўстаўшы пайшла, зьняла зь сябе пакрывала сваё і апранулася ў вопратку ўдоўства свайго.

20 А Юда паслаў казьяляня празь сябра свайго Адаламіцяніна, каб забраць заклад з рукі жанчыны; але ён не знайшоў яе.

21 І спытаўся ў жыхароў той мясьціны, кажучы: дзе распусьніца, якая была ў Энаіме пры дарозе? Але яны сказалі: тут ня было распусьніцы.

22 І вярнуўся ён да Юды і сказаў: я не знайшоў яе; ды і жыхары мясьціны той сказалі: тут ня было распусьніцы.

23 Юда сказаў: няхай яна возьме сабе, каб толькі не пачалі з нас сьмяяцца; вось, я пасылаў гэтае казьяляня; але ты не знайшоў яе.

24 Прайшло каля трох месяцаў, і сказалі Юду, кажучы: Тамар, нявестка твая, далася ў распусту, і вось, яна цяжарная ад распусты. Юда сказаў: выведзіце яе, і хай яна будзе спалена.

25 Але калі павялі яе, яна паслала сказаць сьвёкру свайму: я цяжарная ад таго, чые гэта рэчы. І сказала: даведайся, чыя гэта пячатка і перавязь і лёска.

26 Юда пазнаў і сказаў: яна справядлівейшая за мяне, бо я ня даў яе Шэлу, сыну майму. І не спазнаваў яе болей.

27 Пад час родаў яе выявілася, што блізьняты ў нутробе ў яе.

28 І пад час родаў яе паказалася рука; і ўзяла бабка-павітуха і навязала яму на руку чырвоную нітку, сказаўшы: гэты выйшаў першы.

29 Але ён вярнуў руку сваю; і вось, выйшаў брат ягоны. І яна сказала: як ты разарваў сабе перашкоду? І дадзена яму імя: Фарэс.

30 Потым выйшаў брат ягоны з чырвонаю ніткаю на руцэ. І дадзена яму імя: Зара.

Бц 39

¹ А Язэпа зьвялі ў Егіпет. І купіў яго з рук Ізмаільцянаў, якія прывялі яго туды, Егіпцянін Патыфар, царадворац фараонаў, начальнік целаахоўцаў.

² І быў Гасподзь зь Язэпам: яму спрыяў посьпех у дзях і ён жыў у доме гаспадара свайго, Егіпцяніна.

³ І ўбачыў гаспадар ягоны, што Гасподзь зь ім, і што ўсяму, што ён робіць, Гасподзь у руках ягоных дае посьпех.

⁴ І здабыў Язэп у вачах ягоных упадабаньне і служыў яму. І ён паставіў яго над домам сваім, і ўсё, што меў, аддаў на рукі яму.

⁵ І з таго часу, як ён паставіў яго над домам сваім і над усім, што меў, Гасподзь дабраславіў дом Егіпцяніна дзеля Язэпа, і было дабраславеньне Гасподняе на ўсім, што меў ён у доме і ў полі.

⁶ І пакінуў ён усё, што меў, у руках у Язэпа, і ня ведаў пры ім нічога, акрамя хлеба, які ён еў. А Язэп быў прыгожы станам і прыгожы з твару.

⁷ І зьвярнула позірк на Язэпа жонка гаспадара ягонага і сказала: сьпі са мною.

⁸ Але ён адмовіўся і сказаў жонцы гаспадара свайго: вось, гаспадар мой ня рупіцца пры мне пра нішто ў доме, і ўсё, што мае, аддаў у мае рукі;

⁹ няма болей мяне ў доме гэтым; і ён не забараніў мне нічога, акрамя цябе, бо ты жонка яму; як жа зраблю я гэта вялікае ліха і зграшу прад Богам?

¹⁰ Калі так яна штодня гаварыла Язэпу, а ён ня слухаўся яе, каб спаць зь ёю і быць зь ёю,

¹¹ сталася аднаго дня, што ён увайшоў у дом рабіць справу сваю, а нікога з хатніх тут у доме ня было;

¹² яна схавіла яго за вопратку ягоную і сказала: кладзіся са мною. Але ён, пакінуўшы вопратку сваю

ў руках у яе, пабег і выбег прэч.

13 А яна, убачыўшы, што ён пакінуў вопратку сваю ў руках у яе і пабег прэч,

14 клікнула хатніх сваіх і сказала ім так: паглядзеце, ён прывёў да нас Габрэя зьдзекавацца з нас. Ён прыйшоў да мяне, каб легчы са мною; але я закрычала моцным голасам,

15 І ён, пачуўшы, што я падняла лямант і закрычала, пакінуў у мяне вопратку сваю, і пабег, і выбег прэч.

16 І пакінула вопратку ягоную ў сябе да прыходу гаспадара ягонага ў дом свой.

17 І пераказала яму тыя самыя словы, кажучы: раб Габрэй, якога ты прывёў да нас, прыходзіў да мяне зьдзекавацца зь мяне;

18 але, калі я падняла лямант і закрычала, ён пакінуў у мяне вопратку сваю і выбег прэч.

19 Калі гаспадар ягоны пачуў словы жонкі сваёй, якія яна сказала яму, кажучы: так учыніў са мною раб твой, - дык запалаў гневам;

20 і ўзяў Язэпа гаспадар ягоны і аддаў яго ў цямніцу, дзе ўвязьнены вязьні цара. І быў ён там у цямніцы.

21 І Гасподзь быў зь Язэпам, і зрабіў яму ласку, і дараваў яму ўпадабаньне ў вачах начальніка цямніцы.

22 І аддаў начальнік цямніцы ў рукі Язэпу ўсіх вязьняў, якія былі ў цямніцы, і ва ўсім, што яны там ні рабілі, ён быў распарадчыкам.

23 Начальнік цямніцы і не глядзеў ні за чым, што было ў яго ў руках, бо Гасподзь быў зь Язэпам, і ва ўсім, што ён рабіў, Гасподзь даваў посьпех.

Бц 40

1 Пасьля гэтага чашнік цара Егіпецкага і пекар правінаваціліся перад гаспадаром сваім, царом

Егіпецкім.

² І ўгневаўся фараон на двух царадворцаў сваіх, на галоўнага чашніка і на галоўнага пекара,

³ і аддаў іх пад варту ў дом да начальніка целаахоўцаў, у цямніцу, у тое месца, дзе ўвязьнены быў Язэп.

⁴ Начальнік целаахоўцаў прыставіў да іх Язэпа, і ён служыў ім. І прабылі яны пад вартаю некаторы час.

⁵ Аднаго разу чашніку і пекару цара Егіпецкага, увязьненым у цямніцы, бачыліся сны, кожнаму свой сон, абодвум у адну ноч, кожнаму сон адмысловага значэння.

⁶ І прыйшоў да іх Язэп раніцай, убачыў іх, і вось, яны сумеліся.

⁷ І спытаўся ён у царадворцаў фараонавых, якія былі зь ім у доме гаспадара ягонага пад вартаю, кажучы: чаго ў вас сёння журботныя твары?

⁸ Яны сказалі яму: нам прысьніліся сны, а растлумачыць іх няма каму. Язэп сказаў ім: ці не ад Бога тлумачэнні? раскажэце мне.

⁹ І раскажаў галоўны чашнік Язэпу сон свой і сказаў яму: мне сьнілася, вось вінаградная лаза перад мною;

¹⁰ на лазе тры галінкі; яна разьвілася, паказаліся на ёй кветкі, вырасьлі і пасьпелі на ёй ягады;

¹¹ і чаша фараонавая ў мяне ў руцэ; я ўзяў ягад, выціснуў іх у чашу фараонавую і падаў чашу ў руку фараону.

¹² І сказаў яму Язэп: вось тлумачэнне яго: тры галінкі - гэта тры дні;

¹³ праз тры дні фараон узьнясе галаву тваю і верне цябе на месца тваё, і ты падасі чашу фараонавую ў руку яму, па ранейшай завядзёнцы, калі ты быў у яго чашнікам;

¹⁴ спамяні ж пра мяне, калі табе будзе добра, і зрабі мне дабрачынства, і нагадай пра мяне фараону, і

выведзі мяне з гэтага дома;

¹⁵ бо я ўкрадзены зь зямлі Габрэяў; а таксама і тут нічога не зрабіў, за што б кідаць мяне ў цямніцу.

¹⁶ Галоўны пекар убачыў, што растлумачыў ён добра, і сказаў Язэпу: мне таксама сьнілася: вось на галаве ў мяне тры кашы кратаваныя;

¹⁷ у верхнім кашы ўсялякая ежа фараонавая, вырабы пекара, і птушкі дзяўблі яе з каша на галаве маёй.

¹⁸ І адказаў Язэп і сказаў: вось тлумачэньне яго: тры кашы - гэта тры дні.

¹⁹ Праз тры дні фараон здыме зь цябе галаву тваю і павесіць цябе на дрэве, і птушкі будуць дзяўбці плоць тваю зь цябе.

²⁰ На трэці дзень, дзень народзінаў фараонавых, учыніў ён гасьціну ўсім слугам сваім і ўспомніў пра галоўнага чашніка і галоўнага пекара сярод слуг сваіх;

²¹ і вярнуў галоўнага чашніка на ранейшае месца, і ён падаў чашу ў руку фараону;

²² а галоўнага хлебадача павесіў на дрэве, як растлумачыў ім Язэп.

²³ І ня ўспомніў галоўны чашнік пра Язэпа, а забыў яго.

Бц 41

¹ Як прайшло два гады, фараону прысьнілася: вось, ён стаіць каля ракі;

² і вось, выйшлі з ракі сем кароў, добрых з выгляду і ўкормленых целам, і пасьвіліся ў трысьнягу;

³ але вось, пасья іх выйшлі з ракі сем кароў іншых, благіх з выгляду і худых целам, і сталі каля тых кароў на беразе ракі;

⁴ і зьелі каровы благія з выгляду і худыя целам сем кароў добрых з выгляду і ўкормленых. І прагнуўся

фараон,

⁵ і заснуў зноў, і сьнілася яму другім разам: вось, на адной сьцябліне падняліся сем каласоў налітых і добрых;

⁶ але вось, пасля іх вырасла сем каласоў пустых і высушаных усходнім ветрам;

⁷ і пажэрлі пустыя каласы сем каласоў налітых і поўных. І прачнуўся фараон і зразумеў, што гэта сон.

⁸ Раніцай сумеўся дух ягоны, і паслаў ён, і паклікаў усіх вешчуноў Егіпта і ўсіх мудрацоў ягоных, і сказаў ім фараон сон свой; але ня было нікога, хто растлумачыў бы яго фараону.

⁹ І пачаў гаварыць галоўны чашнік фараону і сказаў: грахі мае ўспамінаю я сёньня;

¹⁰ фараон угневаўся на рабоў сваіх і аддаў мяне і галоўнага пекара пад варту ў дом начальніка целаахоўцаў;

¹¹ і сьніўся нам сон у адну ноч, мне і яму, кожнаму сьніўся сон адмысловага значэньня;

¹² а там быў з намі малады Габрэй, раб начальніка целаахоўцаў; мы казалі яму сны нашыя, і ён растлумачыў нам кожнаму адпаведна яго сну;

¹³ і як ён растлумачыў нам, так і збылося: я вернуты на месца маё, а той павешаны.

¹⁴ І паслаў фараон і паклікаў Язэпа. І пасьпешна вывелі яго зь цямніцы. Ён пастрыгся і зьмяніў вопратку сваю і прыйшоў да фараона.

¹⁵ Фараон сказаў Язэпу: мне сьніўся сон, і няма нікога, хто растлумачыў бы яго, а пра цябе я чуў, што ты ўмееш тлумачыць сны.

¹⁶ І адказваў Язэп фараону, кажучы: гэта не маё: Бог дасьць адказ на карысьць фараону.

¹⁷ І сказаў фараон Язэпу: мне сьнілася: вось, стаю я на

беразе ракі;

18 і вось, выйшлі з ракі сем кароў укармлених целам і добрых з выгляду і пасьвіліся ў трысьнягу;

19 але вось, пасья іх выйшлі сем кароў іншых, кепскіх, вельмі благіх з выгляду і худых целам: я ня бачыў на ўсёй зямлі Егіпецкай такіх кепскіх, як яны;

20 і зьелі худыя і кепскія каровы ранейшых сем кароў укармлених;

21 і ўвайшлі ўкармлениыя ў нутробу іхнюю, але ня прыкметна было, што яны ўвайшлі ў нутробу іхнюю: яны былі такія самыя благія з выгляду, як і да таго. І я прагнуўся.

22 Потым сьнілася мне: вось, на адной сьцябліне паднялося сем каласоў поўных і добрых:

23 але вось, пасья іх вырасла сем каласоў тонкіх, пустых і высушаных усходнім ветрам;

24 і зжэрлі худыя каласы сем каласоў добрых. Я расказаў гэта вяшчунам, але ніхто не растлумачыў мне.

25 І сказаў Язэп фараону: сон фараонаў адзін: што Бог зробіць, тое ён абвясьціў фараону.

26 Сем кароў добрых, гэта сем гадоў; і сем каласоў добрых, гэта сем гадоў: сон адзін;

27 і сем кароў благіх і худых, якія выйшлі пасья тых, гэта сем гадоў, таксама і сем каласоў худых і высушаных усходнім ветрам, гэта сем гадоў голаду.

28 Вось, чаму сказаў я фараону: што Бог зробіць, тое Ён паказаў фараону.

29 Вось настаюць сем гадоў багацьця на ўсёй зямлі Егіпецкай;

30 пасья іх настануць сем гадоў голаду: і забудзецца ўсё тое багацьце на зямлі Егіпецкай, і збляжыць голад зямлю,

31 і не пазнаванае будзе ранейшае багацьце на зямлі,

з прычыны голаду, які прыйдзе пасля, бо ён будзе вельмі цяжкі.

32 А што сон паўтарыўся фараону два разы, гэта азначае, што гэта сапраўды слова Богае, і што неўзабаве Бог выканае гэта.

33 І сёння хай нагледзіць фараон чалавека разумнага і мудрага і хай паставіць яго над зямлёй Егіпецкай.

34 Хай загадае фараон паставіць над зямлёю наглядчыкаў і збіраць у сем гадоў багацьця пятую частку зь зямлі Егіпецкай;

35 хай яны бяруць усякі хлеб гэтых будучых добрых гадоў і зьбяруць у гарадах хлеб пад руку фараона на ежу, і хай ашчаджаюць;

36 і будзе гэтая ежа запасам для зямлі на сем гадоў голаду, якія будуць у зямлі Егіпецкай, каб зямля не загінула ад голаду.

37 Гэта спадабалася фараону і ўсім слугам ягоным.

38 І сказаў фараон слугам сваім: ці знойдзем мы такога, як ён, чалавека, у якім быў бы Дух Божы?

39 І сказаў фараон Язэпу: як бо Бог адкрыў табе ўсё гэта, дык няма такога разумнага, як ты;

40 ты будзеш над домам маім, і твайго слова трымацца будзе ўвесь народ мой; толькі тронам я буду большы за цябе.

41 І сказаў фараон Язэпу: вось, я пастаўлю цябе над усёю зямлёю Егіпецкаю.

42 І зняў фараон пярсыцёнак свой з рукі свае і надзеў яго на руку Язэпу; апрануў яго ў вісоннае адзеньне, усклаў залаты ланцуг на шыю яму;

43 загадаў везьці яго на другой сваёй калясьніцы і абвяшчаць перад ім: схіляйцеся! І паставіў яго над усёю зямлёю Егіпецкаю.

44 І сказаў фараон Язэпу: я фараон; безь цябе ніхто не варухне ні рукою сваёю, ні нагою сваёю ва ўсёй зямлі

Егіпецкай.

⁴⁵ І даў фараон Язэпу імя: Цафнат-панэах; і даў яму за жонку Асэнэту, дачку Потыфэра, жраца Она. І пайшоў Язэп па зямлі Егіпецкай.

⁴⁶ Язэпу было трыццаць гадоў ад роду, калі ён стаў перад абліччам цара Егіпецкага. І выйшаў Язэп ад аблічча фараонавага і прайшоў па ўсёй зямлі Егіпецкай.

⁴⁷ А зямля сем гадоў багатых радзіла зь зерня па прыгаршчах.

⁴⁸ І сабраў ён усякі хлеб сямі гадоў, якія былі ў зямлі Егіпецкай, і паклаў хлеб у гарадах; у кожным горадзе паклаў хлеб палёў, якія былі вакол яго.

⁴⁹ І ашчадзіў Язэп хлеба даволі многа, як пяску марскога, так што перастаў і лічыць, бо ня стала ліку.

⁵⁰ Пакуль насталі гады голаду, у Язэпа нарадзіліся два сыны, якіх нарадзіла яму Асэнэта, дачка Потыфэра, жраца Іліёпальскага.

⁵¹ І даў Язэп імя першынцу: Манасія, бо Бог даў мне забыць усе няшчасці мае і ўвесь дом бацькі майго.

⁵² А другому даў імя: Яфрэм, бо Бог зрабіў мяне плодным у зямлі цярпеньняў маіх.

⁵³ І прайшло сем гадоў багацьця, якое было ў зямлі Егіпецкай,

⁵⁴ і насталі сем гадоў голаду, як сказаў Язэп. І быў голад ва ўсіх землях, а ва ўсёй зямлі Егіпецкай быў хлеб.

⁵⁵ Але калі і ўся зямля Егіпецкая пачала цярпець голад, дык народ пачаў галасіць фараону пра хлеб. І сказаў фараон усім Егіпцянам: ідзеце да Язэпа і рабеце, што ён вам скажа.

⁵⁶ І быў голад па ўсёй зямлі; і адчыніў Язэп усе засекі і пачаў прадаваць хлеб Егіпцянам. А голад мацнеў у зямлі Егіпецкай.

57 І з усіх краінаў прыходзілі ў Егіпет купляць хлеб у Язэпа: бо голад узмацніўся па ўсёй зямлі.

Бц 42

1 І даведаўся Якаў, што ў Егіпце ёсьць хлеб, і сказаў Якаў сынам сваім: што вы гледзіце?

2 і сказаў: вось, я чуў, што ёсьць хлеб у Егіпце; ідзеце туды і купцеце нам хлеба адтуль, каб нам жыць і не памерці.

3 Дзесяць братоў Язэпавых пайшлі купіць хлеба ў Егіпце,

4 а Веньяміна, брата Язэпавага, не паслаў Якаў з братамі ягонымі, бо сказаў: ня сталася б зь ім бяды.

5 І прыйшлі сыны Ізраілевыя купляць хлеб разам зь іншымі прыбыльцамі, бо ў зямлі Ханаанскай быў голад.

6 А Язэп быў правадырам у зямлі той: ён і прадаваў хлеб усяму народу зямлі. Браты Язэпа прыйшлі і пакланіліся яму тварам да зямлі.

7 І ўбачыў Язэп братоў сваіх і пазнаў іх; але ўдаў, быццам ня ведае іх, і гаворыць зь імі сурова і сказаў ім: адкуль вы прыйшлі? Яны казалі: зь зямлі Ханаанскай, купіць ежы.

8 Язэп пазнаў братоў сваіх; але яны не пазналі яго.

9 І ўспомніў Язэп сны, якія сьніліся яму пра іх; і сказаў ім: вы - выведнікі, вы прыйшлі паглядзець галізну зямлі гэтай.

10 Яны казалі яму: не, спадару наш; рабы твае прыйшлі купіць ежы;

11 мы ўсе дзеці аднаго чалавека; мы людзі сумленныя; рабы твае ня бывалі выведнікамі.

12 Ён сказаў ім: не, вы прыйшлі падгледзець галізну зямлі гэтай.

13 Яны казалі: нас, рабоў тваіх, дванаццаць братоў; мы сыны аднаго чалавека ў зямлі Ханаанскай, і вось, меншы цяпер з бацькам нашым, а аднаго ня стала.

14 І сказаў ім Язэп: гэта самае я і казаў вам, сказаўшы: вы выведнікі;

15 вось, як вы будзеце выпрабаваны: прысягаю жыцьцём фараонавым, вы ня выйдзеце адгэтуль, калі ня прыйдзе сюды меншы брат ваш;

16 пашлеце аднаго з вас, і хай ён прывядзе брата вашага; а вы будзеце затрыманы; і адкрыецца, ці ваша праўда, а калі не, дык прысягаю жыцьцём фараонавым, што вы выведнікі.

17 І аддаў іх пад варту на тры дні.

18 І сказаў ім Язэп на трэці дзень: вось, што зрабеце, і застанецеся жывыя, бо я баюся Бога:

19 калі вы людзі сумленныя, дык адзін брат з вас хай будзе трыманы ў доме, дзе вы ўвязьнены; а вы ідзеце, завязеце хлеб, з прычыны голаду ў сем'ях вашых;

20 а брата вашага меншага прывядзеце да мяне, каб спраўдзіліся словы вашыя і каб не памерці вам. Так яны і зрабілі.

21 І казалі яны адзін аднаму: і праўда ж, гэта кара нам за грэх супроць брата нашага; мы бачылі пакуту душы ягонай, калі ён маліў нас, але не паслухалі яго; за тое і прыйшла на нас бяда гэтая.

22 Рувім адказваў ім і сказаў: ці ж не казаў я вам: не грашэце супроць хлопца? але вы не паслухаліся; вось, кроў яго спаганяецца.

23 А таго ня ведалі яны, што Язэп разумее; бо сярод іх быў перагаворшчык.

24 І адышоў ад іх і заплакаў. І вярнуўся да іх, і гаварыў зь імі, і, узяўшы зь іх Сымона, звязав яго на вачах у іх.

25 І загадаў Язэп напоўніць мяхі іхнія хлебам, а срэбра

іхняе вярнуць кожнаму ў мяшок ягоны, і даў ім запасу на дарогу. Так і зроблена зь імі.

26 Яны паклалі хлеб свой на аслоў сваіх і пайшлі адтуль.

27 І адкрыў адзін зь іх мех свой, каб даць корму аслу свайму на начлезе, і ўбачыў срэбра сваё ў мяшку,

28 і сказаў сваім братам: срэбра маё вернута: вось яно ў мяшку ў мяне. І сумелася сэрца ў іх, і яны з дрыжыкамі казалі адзін аднаму: што гэта Бог зрабіў з намі?

29 І прыйшлі да Якава, бацькі свайго, у зямлю Ханаанскую і расказалі яму ўсё, што здарылася зь імі, кажучы:

30 правадыр той зямлі гаварыў з намі сурова і прыняў нас за выведнікаў зямлі той.

31 І сказалі мы яму: мы людзі сумленныя; мы ня бывалі выведнікамі:

32 нас дванаццаць братаў, сыноў у бацькі нашага; аднаго ня стала, а меншы цяпер з бацькам нашым у зямлі Ханаанскай.

33 І сказаў нам правадыр той зямлі: вось, як даведаюся я, ці сумленныя вы людзі: пакіньце ў мяне аднаго брата з вас; а вы возьмеце хлеб з прычыны голаду ў сем'ях вашых, і ідзеце,

34 і прывядзеце да мяне меншага брата вашага: і даведаюся я, што вы ня выведнікі, а людзі сумленныя; аддам вам брата вашага, і вы можаце парупіцца ў гэтай зямлі.

35 А калі яны апаражнялі мяхі свае, вось, у кожнага кашэль срэбра ў мяху ягоным. І ўбачылі яны кашалі срэбра свайго, яны і бацька іхні, і спалохаліся.

36 І сказаў ім Якаў, бацька іхні: вы пазбавілі мяне дзяцей: Язэпа няма, і Сымона няма, і Веньяміна ўзяць хочаце, - усё гэта на мяне!

37 І сказаў Рувім бацьку свайму, кажучы: забі двух маіх сыноў, калі я не прывяду яго да цябе; аддай яго на мае рукі; я вярну яго табе.

38 Ён сказаў: ня пойдзе сын мой з вамі, бо брат ягоны памёр, і ён адзін застаўся; калі здарыцца зь ім няшчасьце ў дарозе, у якую вы пойдзеце, дык зьведзяце вы сівізну маю са смуткам у магілу.

Бц 43

1 Голад памацнеў на зямлі.

2 І калі яны зьелі хлеб, прывезены зь Егіпта, тады бацька іхні сказаў ім: ідзеце зноў, купеце нам крыху ежы.

3 І сказаў яму Юда, кажучы: той чалавек рашуча заявіў нам, сказаўшы: не яўляйцеся да мяне перад аблічча, калі брата вашага ня будзе з вамі.

4 Калі пашлеш з намі брата нашага, дык пойдзем і купім табе ежы;

5 а калі не пашлеш, дык ня пойдзем; бо той чалавек сказаў нам: не яўляйцеся да мяне перад аблічча, калі брата вашага ня будзе з вамі.

6 Ізраіль сказаў: навошта вы зрабілі мне такое ліха, сказаўшы таму чалавеку, што ў вас ёсьць яшчэ брат?

7 Яны казалі: распытваў той чалавек пра нас і пра радзінку нашу, кажучы: ці жывы яшчэ бацька ваш? ці ёсьць у вас брат? Мы і расказалі яму паводле гэтых распытаў. Ці ж маглі мы ведаць, што ён скажа: прывядзеце брата вашага?

8 А Юда сказаў Ізраілю, бацьку свайму: пусьці хлопца са мною; і мы ўстанем і пойдзем, і жывыя будзем і не памром і мы і дзеці нашыя;

9 я адказваю за яго, з маіх рук спатрабуеш яго; калі я не прывяду яго да цябе і не пастаўлю яго перад

абліччам тваім, дык застануся я вінаваты перад табою на ўсе дні жыцця:

10 калі б мы не марудзілі, дык ужо схадзілі б два разы.

11 Ізраіль, бацька іхні, сказаў ім: калі так, дык вось што зрабеце: вазьмеце з сабою пладоў зямлі гэтай, і занясеце ў дарунак чалавеку таму крыху бальзаму і крыху мёду, стыраксы і ладану, фісташкаў і мандальных арэхаў;

12 вазьмеце і другое срэбра ў рукі вашыя; а срэбра пакладзенае назад у мяшкі вашыя, вярнеце рукамі вашымі: магчыма, гэта недагляд;

13 і брата вашага вазьмеце і ўстаўшы ідзеце зноў да чалавека таго;

14 а Бог Усемагутны няхай дасьць вам прыдбаць ласку ў чалавека таго, каб ён адпусьціў вас і другога брата вашага і Веньяміна.

15 І ўзялі тья людзі дарункі гэтыя, і срэбра ўдвая ўзялі ў рукі свае, і Веньяміна, і ўсталі, і пайшлі ў Егіпет і сталі перад абліччам Язэпа.

16 Язэп, убачыўшы сярод іх Веньяміна, сказаў начальніку дома свайго: увядзі гэтых людзей у дом, і закалі што-небудзь з быдла, і прыгатуй, бо са мною будуць есьці гэтыя людзі апоўдні.

17 І зрабіў чалавек той, як сказаў Язэп, і ўвёў чалавек той людзей гэтых у дом Язэпаў.

18 Спалохаліся людзі гэтыя, што ўвялі іх у дом Язэпаў, і сказалі: гэта за срэбра, вернутае раней у мяхі нашыя, увялі нас, каб прычапіцца да нас і напасьці на нас, і ўзяць нас у няволю, і аслоў нашых.

19 І падышлі яны да правадыра дома Язэпавага, і пачалі гаварыць яму каля дзвьярэй дома,

20 і сказалі: паслухай, спадару наш, мы прыходзілі ўжо раней купляць ежу,

21 і сталася, што, калі прыйшлі мы на начлег і адкрылі

мяшкі нашыя, - вось срэбра кожнага ў мяшку ягоным, срэбра наша паводле вагі сваёй, і мы вяртаем яго сваімі рукамі;

22 а на куплю ежы мы прынеслі іншае срэбра ў руках нашых; мы ня ведаем, хто паклаў срэбра нашае ў мяшкі нашыя.

23 Ён сказаў: будзьце спакойныя, ня бойцеся; Бог ваш і Бог бацькі вашага даў вам скарб у мяшках вашых; срэбра ваша дайшло да мяне. І прывёў да іх Сымона.

24 І ўвёў той чалавек людзей гэтых у дом Язэпаў і даў вады, і яны абмылі ногі свае; і задаў корму аслам іхнім.

25 І яны падрыхтавалі дарункі да прыходу Язэпа апоўдні, бо чулі, што там будучь есьці хлеб.

26 І прыйшоў Язэп дамоў; і яны прынеслі яму ў дом дарункі, якія былі на руках іхніх, і пакланіліся яму да зямлі.

27 Ён распытаўся ў іх пра здароўе і сказаў: ці здаровы бацька ваш стары, пра якога вы казалі? ці жывы ён яшчэ?

28 Яны казалі: здаровы раб твой, бацька наш, яшчэ жывы. І схіліліся яны і пакланіліся.

29 І падняў вочы свае Язэп, і ўбачыў Веньяміна, брата свайго, сына маці сваёй, і сказаў: гэта брат ваш меншы, пра якога вы казалі мне? І сказаў: хай будзе ласка Божая з табою, сыне мой!

30 І сьпешна сышоў Язэп, бо закіпела любоў да брата ягонага, і ён гатовы быў заплакаць, і ўвайшоў ён ва ўнутраны пакой і плакаў там.

31 І ўмыўшы твар свой, выйшаў, і стрымаўся і сказаў: падавайце ежу.

32 І падалі яму асобна, і ім асобна, і Егіпцянам, якія палуднавалі зь ім, бо Егіпцяне ня могуць есьці з Габрэямі, таму што гэта мярзота ў Егіпцян.

33 І селі яны перад ім, першародны паводле

першародства ягонага, і малодшы паводле маладосьці ягонай, і дзівіліся гэтыя людзі адзін перад адным.

³⁴ І пасылалі ім стравы ад яго, і доля Веньяміна была ў пяць разоў большая за долю кожнага зь іх. І пілі, і даволі пілі яны зь ім.

Бц 44

¹ І загадаў Язэп правадыру дома свайго, кажучы: напоўні мяшкі гэтых людзей ежаю, колькі яны могуць несці, і срэбра кожнага пакладзі ў мяшок ягоны;

² а чару маю, чару срэбраную, пакладзі ў мяшок малодшаму, разам са срэбрам за куплены хлеб. І зрабіў той паводле слова Язэпа, якое сказаў ён.

³ Раніцай, калі разьвіднела, гэтыя людзі былі адпушчаны, яны і аслы іхнія.

⁴ Яшчэ недалёка адышліся яны ад горада, як Язэп сказаў правадыру дома свайго: ідзі, даганяй гэтых людзей і, як дагоніш, скажы ім: навошта вы заплацілі злом за дабро?

⁵ ці ня тая гэта чара, зь якое п'е мой гаспадар? і ён варожыць на ёй; вы гэта блага зрабілі.

⁶ Ён дагнаў іх і сказаў ім гэтыя словы.

⁷ Яны казалі яму: навошта гаспадар наш кажа такія словы? не, рабы твае ня зробяць такое справы;

⁸ вось, срэбра, знойдзенае намі ў мяшках нашых мы прынеслі табе назад зь зямлі Ханаанскай: як жа нам украсьці з дома гаспадара твайго срэбра альбо золата?

⁹ у каго з рабоў тваіх знойдзеца чара, таму смерць, і мы будзем рабамі гаспадара нашаму.

¹⁰ Ён сказаў: добра; як вы казалі, так няхай і будзе; у каго знойдзеца чара, той будзе мне рабом, а вы будзеце не вінаватыя.

11 Яны сьпешна апусьцілі кожны свой мяшок на зямлю і разьвязалі кожны свой мяшок.

12 Ён абшукаў, пачаў са старэйшага і скончыў малодшым; і знайшлася чара ў мяшку Веньямінавым.

13 І разадралі яны вопратку на сабе і, паклаўшы кожны на асла свайго ношку, вярнуліся ў горад.

14 І прыйшлі Юда і брат ягоны ў дом Язэпа, які быў яшчэ дома, і ўпалі перад ім на зямлю.

15 Язэп сказаў ім: што гэта вы зрабілі? хіба вы ня ведалі, што такі чалавек, як я, вядома, адгадае?

16 Юда сказаў: што нам сказаць гаспадару нашаму? што сказаць? чым апраўдацца? Бог знайшоў няпраўду рабоў тваіх; вось, мы рабы гаспадару нашаму, і мы, і той, у чьіх руках знайшлася чара.

17 Але Язэп сказаў: не, я гэтага не зраблю: той, у чьіх руках знайшлася чара, будзе мне рабом, а вы ідзеце зь мірам да бацькі вашага.

18 І падышоў Юда да яго і сказаў: гаспадару мой, дазволь рабу твайму сказаць слова ў вушы гаспадару майму і ня ўгневайся на раба твайго; бо ты тое самае, што фараон.

19 Гаспадар мой пытаў у рабоў сваіх, кажучы: ці ёсьць у вас бацька альбо брат?

20 Мы казалі гаспадару нашаму, што ў нас ёсьць бацька састарэлы, і малодшы сын у яго, сын старасьці, брат якога памёр, а ён застаўся адзін ад маці сваёй, і бацька любіць яго.

21 А ты сказаў рабам тваім: прывядзеце яго да мяне, каб мне зірнуць на яго.

22 Мы казалі гаспадару нашаму: хлопец ня можа пакінуць бацькі свайго, і калі ён пакіне бацьку свайго, дык той памрэ.

23 Але ты сказаў рабам тваім: калі ня прыйдзе з вамі

меншы брат ваш, дык вы болей не яўляйцеся да мяне перад аблічча.

24 Калі мы прыйшлі да раба твайго, бацькі нашага, дык пераказалі яму словы гаспадара майго.

25 І сказаў бацька наш: ідзеце зноў, купцеце нам крыху ежы.

26 Мы сказалі: нельга нам ісьці; а калі будзе з намі меншы брат наш, дык пойдзем; бо нельга нам бачыць твар таго чалавека, калі ня будзе з намі меншага брата нашага.

27 І сказаў нам раб твой, бацька наш: вы ведаеце, што жонка мая нарадзіла мне двух сыноў;

28 адзін пайшоў ад мяне, і я сказаў: праўда, ён разадраны; і я ня бачыў яго дагэтуль;

29 калі і гэтага забераце з вачэй маіх, і станецца зь ім няшчасьце, дык зьведзяце вы сівізму маю зь бядою ў магілу.

30 Цяпер калі я прыйду да раба твайго, бацькі нашага, і ня будзе з намі хлопца, з душою якога зьвязана душа ягоная,

31 дык ён, убачыўшы, што няма хлопца, памрэ; і зьвядуць рабы твае сівізму раба твайго, бацькі нашага, са смуткам у магілу.

32 Пры гэтым я, раб твой, узяўся адказваць за хлопца бацьку майму, сказаўшы: калі не прывяду яго да цябе, дык застануся я вінаваты перад бацькам маім ва ўсе дні жыцьця.

33 Дык вось, няхай я, раб твой, замест хлопца застануся рабом у гаспадара майго, а хлопец няхай ідзе з братамі сваімі:

34 бо як пайду я да бацькі свайго, калі хлопца ня будзе са мною? я ўбачыў бы ліха, якое напала б на бацьку майго.

Бц 45

¹ Язэп ня мог болей стрымлівацца пры ўсіх, што стаялі каля яго, і закрычаў: выведзіце ад мяне ўсіх. І не заставалася каля Язэпа нікога, калі ён адкрыўся братам сваім.

² І моцна загаласіў ён, і пачулі Егіпцяне, і пачуў дом фараонаў.

³ І сказаў Язэп братам сваім: я - Язэп, ці жывы яшчэ бацька мой? Але браты ягоныя не маглі адказваць яму, бо яны сумеліся перад ім.

⁴ І сказаў Язэп братам сваім: падыдзецце да мяне. Яны падышлі. Ён сказаў: я - Язэп, брат ваш, якога вы прадалі ў Егіпет;

⁵ але цяпер не маркоўцеся і не шкадуйце пра тое, што вы прадалі мяне сюды, бо паслаў мяне Бог перад вамі, каб захаваць вам жыцьцё;

⁶ бо цяпер два гады голаду на зямлі: яшчэ пяць гадоў, калі ні араць, ні жаць ня будуць;

⁷ Бог паслаў мяне перад вамі, каб пакінуць вас на зямлі і захаваць ваша жыцьцё вялікім збавеньнем.

⁸ Дык вось, ня вы паслалі мяне сюды, а Бог, Які і паставіў мяне бацькам фараону і гаспадаром ва ўсім доме ягоным і валадаром ва ўсёй зямлі Егіпецкай.

⁹ Ідзеце хутчэй да бацькі майго і скажэце яму: так кажа сын твой Язэп: Бог паставіў мяне гаспадаром над усім Егіптам: прыйдзі да мяне, не марудзь;

¹⁰ ты будзеш жыць у зямлі Гесэм і будзеш блізка ад мяне, ты і сыны твае, і сыны сыноў тваіх, і дробнае і буйное быдла тваё, і ўсё тваё;

¹¹ і пракармлю цябе там, бо голад будзе яшчэ пяць гадоў, каб не згалеў ты і дом твой і ўсё тваё.

¹² І вось вочы вашыя і вочы брата майго Веньяміна бачаць, што гэта мае вусны гавораць з вамі:

13 скажэце ж бацьку майму пра ўсю славу маю ў Егіпце і пра ўсё, што вы бачылі, і прывядзеце хутчэй бацьку майго сюды.

14 І ўпаў ён на шыю Веньяміну, брату свайму, і плакаў, і Веньямін плакаў на шыі ў яго.

15 І цалаваў усіх братоў сваіх і плакаў, абдымаючы іх. Потым гутарылі зь ім браты ягонья.

16 Прайшла ў доме фараонавым чутка, што прыйшлі браты Язэпавы; і прыемна было фараону і рабам ягоным.

17 І сказаў фараон Язэпу: скажы братам тваім: вось, што зрабеце: наўючце быдла ваша і ступайце ў зямлю Ханаанскую;

18 і вазьмеце бацьку вашага і прыйдзеце да мяне; я дам вам дабро ў зямлі Егіпецкай, і вы будзеце есьці тлушч зямлі.

19 Табе ж загадваю сказаць ім: зрабеце гэта; вазьмеце сабе зь зямлі Егіпецкай калясьніц дзецям вашым і жонкам вашым, і прывязеце бацьку вашага і прыйдзеце;

20 і не шкадуйце рэчаў ваших, бо дабро з усёй зямлі Егіпецкай дам вам.

21 Так і зрабілі сыны Ізраілевыя. І даў ім Язэп калясьніцы, загадам фараона, і даў ім запас на дарогу;

22 кожнаму зь іх ён даў зьмену вопраткі, а Веньяміну даў трыста срэбранікаў і пяць зьмен вопраткі;

23 і бацьку свайму таксама паслаў дзесяць аслоў, наўючаных дабром Егіпецкім, і дзесяць асьліц, наўючаных зернем, хлебам і прыпасамі бацьку свайму на дарогу.

24 І адпусьціў братоў сваіх, і яны пайшлі. І сказаў ім: не сварэцся ў дарозе.

25 І пайшлі яны зь Егіпта, і прыйшлі ў зямлю Ханаанскую да Якава, бацькі свайго,

26 і паведамлі яму, сказаўшы: Язэп жывы і цяпер валадарыць над усёю зямлёю Егіпецкаю. Але сэрца ягонае сумелася, бо ён ня верыў ім.

27 А калі яны пераказалі яму словы Язэпа, якія ён казаў ім, і калі ўбачыў калясьніцы, якія прыслаў Язэп, каб везьці яго, тады ажыў дух Якава, бацькі іхняга,

28 і сказаў Ізраіль: досыць, яшчэ жывы сын мой Язэп; пайду і ўбачу яго, пакуль не памру.

Бц 46

1 І выправіўся Ізраіль з усім, што ў яго было, і прыйшоў у Вірсавію, і прынёс ахвяры Богу бацькі свайго Ісаака.

2 І сказаў Бог Ізраілю ва ўяве начной: Якаве! Якаве! Ён сказаў: вось я.

3 Бог сказаў: Я Бог, Бог бацькі твайго; ня бойся ісьці ў Егіпет, бо там павяду ад цябе народ вялікі;

4 Я пайду з табою ў Егіпет, Я і выведу цябе назад; Язэп сваёю рукою закрые вочы твае.

5 Якаў выправіўся зь Вірсавіі; і павезьлі сыны Ізраілевыя Якава, бацьку свайго і дзяцей сваіх і жонак сваіх на калясьніцах, якія паслаў фараон, каб прывезьці яго.

6 І ўзялі яны быдла сваё і маёмасьць сваю, якую набылі ў зямлі Ханаанскай, і прыйшлі ў Егіпет, - Якаў і ўвесь род ягоны зь ім.

7 Сыноў сваіх і ўнукаў сваіх з сабою, дачок сваіх і ўнучак сваіх і ўвесь род свой прывёў ён з сабою ў Егіпет.

8 Вось імёны сыноў Ізраілевых, якія прыйшлі ў Егіпет: Якаў і сыны ягоныя. Першынец Якава Рувім.

9 Сыны Рувімавыя: Ханох і Фалу, Хецрон і Хармі.

10 Сыны Сымона: Емуіл і Ямін, і Агад і Яхін, і Цахар і Саўл, сын Хананэйкі.

11 Сыны Левія: Гірсон, Кааф і Мэрары.

12 Сыны Юдавыя: Ир і Анан, і Шэла і Фарэс і Зара; але Ир і Анан памерлі ў зямлі Ханаанскай. Сыны Фарэсавыя былі: Эсром і Хамул.

13 Сыны Ісахаравыя: Тола і Фува, Ёў і Шымрон.

14 Сыны Завулонавыя: Сэрэд і Элон і Яхлэл.

15 Гэта сыны Ліі, якіх яна нарадзіла Якаву ў Месапатаміі, і Дзіну, дачку ягоную. Усіх душ сыноў ягоных і дачок ягоных трыццаць тры.

16 Сыны Гадавыя: Цыфіён і Хагі, Шуні і Эцбон, Эры і Ароды і Арэлі.

17 Сыны Асіравыя: Імна і Ішва, і Ішві і Брыя, і Сэрах, сястра іхняя. Сыны Брыі: Хэвэ і Малхііл.

18 Гэта сыны Зэфы, якую Лаван даў Ліі, дачцэ сваёй: яна нарадзіла іх Якаву шаснаццаць душ.

19 Сыны Рахілі, жонкі Якава: Язэп і Веньямін.

20 І нарадзіліся ў Язэпа ў зямлі Егіпецкай Манасія і Яфрэм, якіх нарадзіла яму Асэнэта, дачка Потыфэра, жраца Она.

21 Сыны Веньяміна: Бэла і Бэхер і Ашбэл; Гера і Нааман, Эхі і Рош, Муіпім і Хупім і Ард.

22 Гэта сыны Рахілі, якія нарадзіліся ў Якава, усяго чатырнаццаць душ.

23 Сын Данаў: Хушым.

24 Сыны Нэфталімавыя: Яхцэіл і Гуні, Ецэр і Шылэм.

25 Гэта сыны Валы, якую даў Лаван дачцэ сваёй Рахілі; яна і нарадзіла іх Якаву ўсяго сем душ.

26 Усіх душ, што прыйшлі зь Якавам у Егіпет, якія выйшлі са сьцёгнаў ягоных, апрача жонак сыноў Якаўлевых, усяго шэсьцьдзясят шэсьць душ.

27 Сыноў Язэпа, якія нарадзіліся ў Егіпце, дзьве души. Усіх душ дома Якаўлевага, што перайшлі ў Егіпет, семдзясят пяць.

28 Юду паслаў ён перад сабою да Язэпа, каб ён паказваў дарогу ў Гесэм. І прыйшлі ў зямлю Гесэм.

29 Язэп запрог калясьніцу сваю і выехаў насустрач Ізраілю, бацьку свайму, у Гесэм, і, убачыўшы яго, упаў на шыю яму, і доўга плакаў на шыі ў яго.

30 І сказаў Ізраіль Язэпу: памру я цяпер, убачыўшы аблічча тваё; бо ты яшчэ жывы.

31 І сказаў Язэп братам сваім і дому бацькі свайго: я пайду, паведамлю фараону і скажу яму: браты мае і дом бацькі майго, якія былі ў зямлі Ханаанскай, прыйшлі да мяне;

32 гэтыя людзі пастухі авечак, бо скатаводы яны; і дробнае і буйное быдла сваё, і ўсё, што ў іх, прывялі яны.

33 Калі фараон пакліча вас і скажа: які занятак ваш?

34 дык вы скажэце: мы, рабы твае, уласьнікамі статкаў былі з маладосьці нашай да сёньня, і мы і бацькі нашыя, - каб вас пасялілі ў зямлі Гесэм. Бо гідотны Егіпцянам усякі пастухавечы.

Бц 47

1 І прыйшоў Язэп і паведаміў фараону і сказаў: бацька мой і браты мае, з дробным і буйным быдлам сваім і з усім, што ў іх, прыйшлі зь зямлі Ханаанскай: і вось, яны ў зямлі Гесэм.

2 І з братоў сваіх ён узяў пяць чалавек і прадставіў іх фараону.

3 І сказаў фараон братам ягоным: які ваш занятак? Яны казалі фараону: пастухі авечак рабы твае, і мы і бацькі нашыя.

4 І казалі яны фараону: мы прыйшлі пажыць у гэтай зямлі, бо няма пашы быдлу рабоў тваіх, бо ў зямлі Ханаанскай вялікі голад; дык вось, дазволь пасяліцца рабам тваім у зямлі Гесэм.

5 І сказаў фараон Язэпу: бацька твой і браты твае прыйшлі да цябе;

6 зямля Егіпецкая перад табою; на лепшым месцы зямлі пасялі бацьку твайго і братоў тваіх; няхай жывуць яны ў зямлі Гесэм; і калі ведаеш, што сярод іх ёсьць здольныя людзі, пастаў іх даглядчыкамі майго быдла.

7 І прывёў Язэп Якава, бацьку свайго, і прадставіў яго фараону: і дабраславіў Якаў фараона.

8 Фараон сказаў Якаву: колькі гадоў жыцьцю твайму?

9 Якаў сказаў фараону: дзён вандраванья майго сто трыццаць гадоў; малыя і няшчасныя дні жыцьця майго і не дасягнулі гадоў жыцьця бацькоў маіх, у днях вандраванья іхняга.

10 І дабраславіў фараона Якаў і выйшаў ад фараона.

11 І пасяліў Язэп бацьку свайго і братоў сваіх, і даў ім валоданьне зь зямлі Егіпецкай, у найлепшай частцы зямлі, у зямлі Раамсэс, як загадаў фараон.

12 І забясьпечваў Язэп бацьку свайго і братоў сваіх і ўвесь дом бацькі свайго хлебам, паводле патрэбаў кожнага сямейства.

13 І ня было хлеба па ўсёй зямлі, бо голад вельмі памацнеў, і аслабелыя былі ад голаду зямля Егіпецкая і зямля Ханаанская.

14 Язэп сабраў усё срэбра, якое было ў зямлі Егіпецкай і ў зямлі Ханаанскай, за хлеб, які куплялі, і ўнёс Язэп срэбра ў дом фараонаў.

15 І срэбра скончылася ў зямлі Егіпецкай і ў зямлі Ханаанскай. Усе Егіпцяне прыйшлі да Язэпа і казалі: дай нам хлеба; навошта нам паміраць перад табою, таму што срэбра выйшла ў нас?

16 Язэп сказаў: прыганяйце быдла ваша, і я буду даваць вам за быдла ваша, калі срэбра выйшла ў вас.

17 І прыганялі яны да Язэпа быдла сваё; і даваў ім Язэп хлеб за коней, і за статкі дробнага быдла, і за статкі буйнога быдла, і за аслоў; і забясьпечваў іх хлебам у

той год за ўсё быдла іхняе.

18 І прайшоў гэты год: і прыйшлі да яго на другі год і сказалі яму: не схаваем ад гаспадара нашага, што срэбра скончылася і статкі быдла нашага ў гаспадара нашага; нічога не засталася ў нас перад гаспадаром нашым, апрача целаў нашых і земляў нашых;

19 навошта нам гінуць у вачах тваіх, і нам і землям нашым? купі нас і землі нашыя за хлеб, і мы зь землямі нашымі будзем рабамі фараону, а ты дай нам насеньня, каб нам быць жывымі і не памерці, і каб не апусьцела зямля.

20 І купіў Язэп усю зямлю Егіпецкую фараону, бо прадалі Егіпцяне кожны сваё поле; бо голад адольваў іх. І дасталася зямля фараону.

21 І народ зрабіў ён рабамі з аднаго канца Егіпта ў другі.

22 Толькі землі жрацоў ня купіў, бо жрацам ад фараона выдзелена была дзялянка, і яны карміліся сваёй дзялянкай, якую даў ім фараон; таму і не прадалі зямлі сваёй.

23 І сказаў Язэп народу: вось, я купіў цяпер фараону вас і зямлю вашу; вось вам насеньне, і засявайце зямлю;

24 калі будзе жніво, давайце пятую частку фараону, а чатыры часткі застануцца вам на засяваньне палёў, на ежу вам і тым, хто ў дамах вашых, і на ежу дзецям вашым.

25 Яны сказалі: ты ўратаваў нам жыцьцё; хай жа здабудзем ласку ў вачах гаспадара нашага і хай будзем рабамі фараону.

26 І пастанавіў Язэп законам зямлі Егіпецкай, нават да сёньняшняга дня: пятую частку даваць фараону, выключаючы толькі зямлю жрацоў, якая не належала фараону.

27 І жыў Ізраіль у зямлі Егіпецкай, у зямлі Гесэм, і валодаў яны ёю, і плодзіліся, і вельмі памножыліся.

28 І жыў Якаў у зямлі Егіпецкай сямнаццаць гадоў; і было дзён Якава, гадоў жыцця ягонага сто сорок сем гадоў.

29 І прыйшоў час Ізраілю памерці, і паклікаў ён сына свайго Язэпа і сказаў яму: калі я знайшоў упадабаньне ў вачах тваіх, пакладзі руку тваю пад сьцягну маё і прысягні, што ты зробіш мне ласку і праўду, не пахаваеш мяне ў Егіпце,

30 каб мне легчы з бацькамі маімі: вынесеш мяне зь Егіпта і пахаваеш мяне ў іхняй магільніцы. Язэп сказаў: зраблю паводле слова твайго.

31 І сказаў: прысягні мне. І запрысягнуўся яму. І пакланіўся Ізраіль на ўзгалоўе пасьцелі.

Бц 48

1 Пасьля таго Язэпу казалі: вось, бацька твой хворы. І ён узяў з сабою двух сыноў сваіх, Манасію і Яфрэма.

2 Якаву паведамілі і казалі: вось, сын твой Язэп ідзе да цябе. Ізраіль сабраў сілу сваю і сеў на пасьцелі.

3 І сказаў Якаў Язэпу: Бог Усемагутны явіўся мне ў Лузе, у зямлі Ханаанскай, і дабраславіў мяне,

4 і сказаў мне: вось, Я распладжу цябе і памножу цябе, і выведу зь цябе мноства народаў, і дам зямлю гэтую нашчадкам тваім пасьля цябе, у вечнае валоданьне.

5 І сёньня два сыны твае, што радзіліся ў зямлі Егіпецкай, да майго прыбыцця да цябе ў Егіпет, мае яны; Яфрэм і Манасія, як Рувім і Сымон, будуць мае;

6 а твае дзеці, якія народзяцца ад цябе пасьля іх, будуць твае; яны пад імем братаў сваіх будуць называцца ў спадках іхніх.

7 Калі я ішоў зь Месапатаміі, памерла ў мяне Рахіль у зямлі Ханаанскай, на дарозе, не даходзячы крыху да Эфраты, і я пахаваў яе там на дарозе да Эфраты, што сёньня Віфляем.

8 І ўбачыў Ізраіль сыноў Язэпавых і сказаў: хто гэта?

9 І сказаў Язэп бацьку свайму: гэта сыны мае, якіх Бог даў мне тут. Якаў сказаў: падвядзі іх да мяне, і я дабраслаўлю іх.

10 А вочы Ізраілевыя прытупіліся ад старасьці, ня мог ён бачыць ясна. Язэп падвёў іх да яго, і ён пацалаваў іх і абняў іх.

11 І сказаў Ізраіль Язэпу: не спадзяваўся я ўбачыць твой твар: але вось, Бог паказаў мне і дзяцей тваіх.

12 І адвёў іх Язэп ад каленяў ягоных і пакланіўся яму тварам да самай зямлі.

13 І ўзяў Язэп абодвух, Яфрэма ў правую сваю руку насупраць левай Ізраіля, а Манасію ў левую насупраць правай Ізраіля, і падвёў да яго.

14 Але Ізраіль працягнуў правую руку сваю і паклаў на галаву Яфрэму, хоць гэты быў меншы, а левую на галаву Манасіі. З намерам паклаў ён так рукі свае, хоць Манасія быў першынец.

15 І дабраславіў Язэпа і сказаў: Бог, прад Якім хадзілі бацькі мае, Абрагам і Ісаак, Бог, Які пасе мяне з таго часу, як я існую, да сёньня,

16 анёл, які ратуе мяне ад усякага ліха, каб дабраславіць хлопчыкаў гэтых; хай будзе на іх названа імя маё і імя бацькоў маіх, Абрагама і Ісаака, і хай паўстануць яны ў мностве пасярод зямлі.

17 І ўбачыў Язэп, што бацька ягоны паклаў правую руку сваю на галаву Яфрэму; і скрушліва было яму ад гэтага. І ўзяў ён руку бацькі свайго, каб перакласьці яе з галавы Яфрэма на галаву Манасіі,

18 і сказаў Язэп бацьку свайму: ня так, бацька мой, бо гэта - першынец; пакладзі на яго правую руку тваю.

19 Але бацька яго не згадзіўся і сказаў: ведаю, сыне мой, ведаю; і ад яго пойдзе народ, і ён будзе вялікі; але меншы яго брат будзе большы за яго, і ад семени яго пойдзе шматлікі народ.

20 І дабраславіў іх у той дзень, кажучы: табою будзе дабраслаўляць Ізраіль, кажучы: Бог няхай створыць табе, як Яфрэму і Манасіі. І паставіў Яфрэма вышэй за Манасію.

21 І сказаў Ізраіль Язэпу: вось, я паміраю; і Бог будзе з вамі і верне вас у зямлю бацькоў вашых;

22 я даю табе, звыш братоў тваіх, адну дзялянку, якую я ўзяў з рук Амарэяў мечам сваім і лукам сваім.

Бц 49

1 І паклікаў Якаў сыноў сваіх і сказаў: зьбярэцесья, і я абвяшчу вам, што будзе з вамі ў апошнія дні;

2 сыдзецесья і паслухайце, сыны Якава, паслухайце Ізраіля, бацьку вашага.

3 Рувім, першынец мой! ты - цьвярдэныя мая і пачатак сілы маёй, вяршыня годнасьці і вяршыня магутнасьці;

4 але ты бушаваў, як вада; ды ня ўтрымаешся; бо ты ўзышоў на ложак бацькі твайго, ты апаганіў пасьцель маю, на якую ўзышоў.

5 Сымон і Левій браты, прылады жорсткасьці мячы іхнія;

6 у раду іхнюю хай ня ўвойдзе душа мая, і ў зборы іхнія хай ня ўлучыцца слава мая; бо яны ў гневе сваім забілі мужа і ў сваволі сваёй перарэзалі жылы цяльцу;

7 праклён гневу іхняму, бо ён жорсткі, і лютасьці іхняй, бо шалёная; падзялю іх у Якаве і расьсею іх у Ізраілі.

8 Юда! цябе праславяць браты твае. Рука твая на хрыбце тваіх ворагаў; паклоняцца табе сыны бацькі твайго.

9 Малады леў Юда, са здабычы, сыне мой, ты вяртаешся. Схіліўся ён, лёг, як леў і як ільвіца: хто падыме яго?

10 Не адыдзе скіпетр ад Юды і заканадаўца ад сьцёгнаў ягоных, пакуль ня прыйдзе Прымірэнец, і Яму пакорлівасьць народаў.

11 Ён прывязвае да вінаграднай лазы асьляня сваё і да лазы лепшага вінаграду сына асьліцы сваёй; мые ў віне вопратку сваю і ў крыві гронак адзеньне сваё;

12 бліскучыя вочы ад віна, і белыя зубы ад малака.

13 Завулон каля берага марскога будзе жыць і каля прыстані карабельнай, і межы яго да Сідона.

14 Ты, Ісахар, як дужы ўючны асёл, на якога цяжар пакладзены.

15 І ўбачыш ты, што спакой табе добры і зямля корміць: схіліш сьпіну сваю пад цяжарам і будзеш насіць, каб жыць бяз клопату, - такая плата твая.

16 Дан будзе судзіць народ свой, як адно з каленаў Ізраіля;

17 Дан будзе зьмеем на дарозе, асьпідам на шляху, што раніць ногу каню, так што верхавец яго ўпадзе ніцма.

18 На дапамогу тваю спадзяюся, Госпадзе!

19 Гад, - натоўп будзе цясьніць яго, але ён адцісьне яго па пятах.

20 Асіру - занадта тлусты хлеб ягоны, і ён будзе дастаўляць царскія прысмакі.

21 Напталім - вольная касуля, гаварыцьмеш прыгожыя словы.

22 Язэп - парастак пладаноснага дрэва, парастак пладаноснага дрэва над крыніцай; гольле яго раскінулася над сьцяною.

23 Немарасцілі яго, і стралялі ў яго і варагавалі супроць яго лучнікі;

24 але цьвёрдды застаўся лук ягоны, і моцныя мышцы рук ягоных, ад рук магутнага Бога Якаўлевага. Адтуль Пастыр і цьвярдыня Ізраілевая,

25 ад Бога бацькі твайго, Які хай дапаможа табе, і ад Усемагутнага, Які і хай дабраславіць цябе дабраславеньнямі нябеснымі згары, дабраславеньнямі бездані, якая ляжыць унізе, дабраславеньнямі саскоў і ўлонья,

26 дабраславеньнямі бацькі твайго, якія перавышаюць дабраславеньні гор старадаўніх і даброты пагоркаў вечных; хай будуць яны на галаве ў Яэпа і на цемені выбранага спаміж братоў сваіх.

27 Веньямін драпежны воўк, раніцай будзе есці лавітву і ўвечары будзе дзяліць здабычу.

28 Вось усе дванаццаць каленаў Ізраілевых; і вось, што сказаў ім бацька іхні; і дабраславіў іх, і даў ім дабраславеньне, кожнаму сваё.

29 І наказаў ён ім і сказаў ім: я прыкладаюся да народу майго; пахавайце мяне з бацькамі маімі ў пячоры, якая на полі Эфрона Хэтэяніна,

30 у пячоры, якая на полі Махпэла, што перад Мамрэ, у зямлі Ханаанскай, якую купіў Абрагам з полем у Эфрона Хэтэяніна ва ўласнасьць для пахаванья;

31 Там пахавалі Абрагама і Сарру, жонку ягоную; там пахавалі Ісаака і Рэбэку, жонку ягоную; і там пахаваў я Лію;

32 гэта поле і пячора, якая на ім, куплена ў сыноў Хэтэевых.

33 І скончыў Якаў наказы сынам сваім, і згарнуў ногі свае ў ложак, і сканаў, і прылучаны быў да народу свайго.

Бц 50

¹ Язэп прыпаў да аблічча бацькі свайго, і цалаваў яго.

² І загадаў Язэп слугам сваім - урачам, бальзамаваць бацьку яго; і ўрачы набальзамавалі Ізраіля.

³ І споўнілася яму сорок дзён, бо столькі дзён патрабуецца на бальзамаваньне, і аплаквалі яго Егіпцяне семдзсят дзён.

⁴ А калі мінуліся дні плачу па ім, Язэп сказаў прыдворным фараона, кажучы: калі я здабыў упадабаньне ў вачах вашых, дык скажэце фараону так:

⁵ бацька мой загадаў мне, сказаўшы: вось, я паміраю; у магіле маёй, якую я выкапаў сабе ў зямлі Ханаанскай, там пахавай мяне. І цяпер я хацеў бы пайсьці і пахаваць бацьку майго і вярнуцца.

⁶ І сказаў фараон: ідзі і пахавай бацьку твайго, як ён загадаў табе.

⁷ І пайшоў Язэп хаваць бацьку свайго. І пайшлі зь ім усе слугі фараона, старэйшыны дома ягонага і ўсе старэйшыны зямлі Егіпецкай,

⁸ і ўвесь дом Язэпа, і браты яго, і дом бацькі ягонага. Толькі дзяцей сваіх і дробнае і буйное быдла сваё пакінулі ў зямлі Гесэм.

⁹ Зь ім выправіліся таксама калясьніцы і верхнікі, так што гурт быў вельмі вялікі.

¹⁰ І дайшлі яны да Гарэн-гаатада каля Ярдана і плакалі там плачам вялікім і вельмі моцным; і ўчыніў Язэп жалобу па бацьку сваім сем дзён.

¹¹ І бачылі жыхары зямлі той, Хананэі, плач у Гарэн-гаатадзе, і казалі: вялікі плач гэты ў Егіпцян! Таму дадзена імя мясьціне той: плач Егіпцян, што каля Ярдана.

¹² І зрабілі сыны Якава зь ім, як ён наказаў ім;

¹³ і занесьлі яго сыны ў зямлю Ханаанскую і пахавалі

яго ў пячоры на полі Махпэла, якую купіў Абрагам з полем ва ўласнасьць на пахаваньне ў Эфрона Хэтэяніна, каля Мамрэ.

14 І вярнуўся Язэп у Егіпет, сам і браты ягоныя, і ўсе, хто хадзіў зь ім хаваць бацьку ягонага, пасья пахаваньня ім бацькі свайго.

15 І ўбачылі браты Язэпавыя, што памёр бацька іхні, і казалі: што, калі Язэп зьненавідзіць нас і захоча адпомсьціць нам за ўсё ліха, якое мы яму зрабілі?

16 І паслалі яны сказаць Язэпу: бацька твой перад сьмерцю сваёю наказваў, кажучы:

17 так скажэце Язэпу: даруй братам тваім віну і грэх іхні, бо яны зрабілі табе благое. І сёньня даруй правіны рабоў Бога бацькі твайго. Язэп плакаў, калі яму казалі гэта.

18 Прыйшлі і самыя браты ягоныя, і ўпалі перад абліччам ягоным, і казалі: вось, мы рабы табе.

19 І сказаў Язэп: ня бойцеся, бо я баюся Бога;

20 вось, вы намышлялі супроць мяне благое; але Бог абярнуў гэта на дабро, каб зрабіць тое, што цяпер ёсьць: захаваць жыцьцё вялікай колькасьці людзей;

21 дык вось, ня бойцеся: я буду карміць вас і дзяцей вашых. І супакоіў іх і гаварыў у сэрцы ім.

22 І жыў Язэп у Егіпце сам і дом бацькі ягонага; а жыў Язэп усяго сто дзесяць гадоў.

23 І бачыў Язэп дзяцей у Яфрэма да трэцяга роду, таксама і сыны Махіра, сына Манасіінага, радзіліся на калені Язэпу.

24 І сказаў Язэп братам сваім: я паміраю; але Бог наведе вас і выведзе вас зь зямлі гэтай у зямлю, пра якую прысягаўся Абрагаму, Ісааку і Якаву.

25 І запрысягнуў Язэп сыноў Ізраілевых, кажучы: Бог наведе вас, і вынесяце косьці мае адгэтуль.

26 І памёр Язэп у сто дзесяць гадоў. І набальзамавалі

БЫЦЦЁ Бц 50:26

схх

БЫЦЦЁ Бц 50:26

яго і паклалі ў каўчэг у Егіпце.

Біблія (пераклад В.Сёмухі)
The Holy Bible in Belarusian

Белорусское Новый Завет и Притчи

copyright © 2016 John the Forerunner Church of Christians of Evangelical Faith of Minsk City

Language: Belarusian

Translation by: Antoni Bokun

Contributor: John the Forerunner Church of Christians of Evangelical Faith of Minsk City

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share, redistribute, or adapt this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not use this work for commercial purposes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

5bafea06-5eb3-574c-9054-5e4b38c21bbc